

Vergaderjaar 2012–2013

33 640

Voorjaarsnota 2013

Nr. 1

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 24 mei 2013

1. Inleiding

De Voorjaarsnota 2013 is de eerste rapportage van het kabinet over de uitvoering van de begroting 2013. Hierin geeft het kabinet een overzicht van de wijzigingen voor het begrotingsjaar 2013 ten opzichte van de Startnota van 7 december 2012. Deze bijstellingen zijn gebaseerd op nieuwe macro-economische ramingen uit het Centraal Economisch Plan (CEP) 2013 van het Centraal Planbureau (CPB) en inzichten over de begrotingsuitvoering.

De uitvoering van de begroting 2013 wordt gekenmerkt door tegenvallers, met name als gevolg van hogere werkloosheidsuitkeringen. Ondanks de problematiek is het gelukt het uitgavenkader voor dit jaar te sluiten. Daarnaast is sprake van tegenvallende belastinginkomsten hetgeen zich vertaalt in een verslechtering van het EMU-saldo.

Het EMU-saldo 2013 komt naar verwachting uit op een tekort van 3,3 procent van het bruto binnenlands product (bbp). De EMU-schuld 2013 komt naar verwachting uit op 73,6 procent bbp. Op 29 mei komt de Europese Commissie met een aanbeveling voor Nederland ten aanzien van de buitensporigtekortprocedure. De Tweede Kamer zal hier apart over worden geïnformeerd.

Deze Voorjaarsnota is als volgt opgebouwd: paragraaf 2 gaat in op het economisch beeld voor dit jaar. Vervolgens gaat paragraaf 3 in op de uitgavenzijde van de begroting en kijkt paragraaf 4 naar de inkomstenkant. Dit resulteert in paragraaf 5 in het EMU-saldo en de EMU-schuld voor 2013. Tot slot worden in paragraaf 6 de gevolgen voor de begroting van de laatste ontwikkelingen van de economische en financiële crisis besproken.

Bijlage 1 geeft een overzicht van budgettaire kerngegevens voor dit jaar. Vervolgens geeft bijlage 2 een overzicht van interventies in de financiële sector. Bijlage 3 bevat de verticale toelichtingen op de individuele begrotingen.

2. Economisch beeld

In deze paragraaf wordt ingegaan op de ontwikkeling van de Nederlandse economie. De Voorjaarsnota is gebaseerd op het CEP 2013. Ten opzichte van het beeld van de Startnota waar deze Voorjaarsnota tegen wordt afgezet is het actuele economisch beeld voor zowel 2012 als 2013 aanzienlijk verslechterd. Vorig najaar werd gerekend op een krimp van ½ procent in 2012; dit is uitgekomen op een krimp van 1 procent. Voor 2013 werd gerekend met een economische groei van ¾ procent; in het Centraal Economisch Plan (CEP) heeft het CPB deze groeiraming met 1¼ procentpunt neerwaarts bijgesteld naar – 1/2 procent. Deels volgt dit uit de overloop van de forsere krimp in de laatste kwartalen van 2012; voor de tweede helft van 2013 verwacht het CPB herstel van de economische groei. Per saldo leveren alle binnenlandse bestedingscomponenten in 2013 een negatieve groeibijdrage. Alleen de uitvoer (binnenlands geproduceerd en wederuitvoer) levert een positieve bijdrage.

Dit verslechterde macro-economische beeld werkt door in de inkomsten en uitgaven van het Rijk. De lager dan verwachte binnenlandse consumptie en productie van nieuwbouwwoningen leidt tot minder BTW-inkomsten. De krimp van de binnenlandse productie heeft ook gevolgen voor de arbeidsmarkt: in 2013 wordt per saldo een krimp van de werkgelegenheid verwacht. Samen met een groei van het arbeidsaanbod leidt dit tot een relatief sterk oplopende werkloosheid in de CEP-raming. Dit impliceert een tegenvaller voor de uitgavenzijde van de begroting. Ook de raming van de contractloonontwikkeling is neerwaarts bijgesteld ten opzichte van vorig jaar. Dit leidt tot minder ontvangsten uit de inkomstenbelasting maar gelijktijdig tot een meevaller bij de uitgaven. De actuele raming van de lange rente laat wel een bescheiden meevaller zien voor de Nederlandse begroting.

3. Uitgaven

Totaalkader

Op diverse begrotingen is sprake van uitvoeringsproblematiek. Daarnaast leidt de verslechterde macro-economische ontwikkeling tot tegenvallers bij met name de uitgaven aan werkloosheidsuitkeringen. Ondanks de problematiek is het gelukt het uitgavenkader voor dit jaar te sluiten, onder andere door het inhouden van de prijsbijstelling.

Tabel 1 laat de mutaties per dealkader zien ten opzichte van de Startnota; het totale uitgavenkader sluit. De mutaties per dealkader worden onderstaand toegelicht. In bijlage 3 en in de suppletore begrotingen worden de mutaties in meer detail toegelicht ten opzichte van Miljoenennota 2013. Hierin worden ook de mutaties uit hoofde van het Regeerakkoord (inclusief sociaal akkoord) meegenomen.

Tabel 1: Toetsing totaalkader

(+ = tegenvaller in miljarden euro)	2013
Totaalkader Startnota	0,0
Totaalkader Voorjaarsnota 2013	0,0
Kader RBG-eng Startnota	0,0
Besluitvorming Voorjaarsnota	-0,5
Kader RBG-eng Voorjaarsnota 2013	-0,5
Kader SZA Startnota	0,0
Besluitvorming Voorjaarsnota	0,6
Kader SZA Voorjaarsnota 2013	0,6
Kader zorg Startnota	0,0
Besluitvorming Voorjaarsnota	-0,1
Kader zorg Voorjaarsnota 2013	-0,1

Kader Rijksbegroting in enge zin

Onder het kader RBG-eng hebben zich ten opzichte van de Startnota diverse mutaties voorgedaan, hetgeen resulteert in onderstaande kadertoetsing.

Tabel 2: Uitvoeringsbeeld kader RBG-eng

(+ = tegenvaller in miljarden euro)	2013
Kadertoets Startnota	0,0
<i>Macro-economische mutaties</i>	
Ruilvoet	0,2
GF/PF	-0,4
HGIS	-0,1
EU-afdrachten	0,5
<i>Beleidsmatige en overige mutaties</i>	
Prijsbijstelling	-0,6
HGIS beleid	0,1
Rechtspraak, Rechtsbijstand en DJI	0,2
Huurtoeslag	0,1
MEP	-0,1
Woonpakket	0,1
Havenbedrijf Rotterdam	-0,3
Overige mutaties	-0,1
Kadertoets Voorjaarsnota 2013	-0,5

Macromutaties

De ruilvoet laat een tegenvaller zien. In 2013 daalt de prijs nationale bestedingen harder dan de daling van uitgaven aan loon- en prijsbijstelling onder het kader ten opzichte van de verwachting bij Startnota. Dit effect zorgt voor een ruilvoetverlies.

De accresmutatie bestaat uit twee componenten. Ten eerste zijn de voor het accres 2012 relevante Rijksuitgaven bij Financieel Jaarverslag Rijk 2012 lager uitgekomen dan bij Startnota werd geraamd. Dit leidt tot een afrekening in 2013. Ten tweede neemt het accres 2013 af ten opzichte van de Startnotastand. Deze daling is onder andere het gevolg van de lagere nominale ontwikkeling, het inhouden van de prijsbijstelling en de restitutie van het Havenbedrijf Rotterdam.

Verder is sprake van een neerwaartse aanpassing van de uitgaven aan ontwikkelingssamenwerking als gevolg van een lager bruto nationaal product ten opzichte van de raming bij Startnota.

In december 2012 is overeenstemming bereikt tussen de Raad, het Europees Parlement en de Europese Commissie over een aanvullende EU-begroting 2012 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota, Kamerstukken II, 2012–2013, 33 480-V, nr. 4) en de EU-begroting 2013. De betaling van de Nederlandse bijdrage aan de aanvullende begroting voor 2012 van 0,1 miljard euro heeft in januari 2013 plaatsgevonden. Voorts levert de vastgestelde EU-begroting 2013 een meevaller van 0,1 miljard euro op, omdat deze in omvang 2,5 miljard euro lager was dan initieel geraamd. Daarnaast wordt een aantal mutaties ingepast naar aanleiding van aanvullende begrotingsvoorstellen van de Europese Commissie voor begrotingsjaar 2013. Het betreft een mogelijke aanvullende begroting van maximaal 11 miljard euro, de toetreding van Kroatië en een technische mutatie die voortvloeit uit de EU-begroting 2012. Op basis van de voorstellen zou de additionele Nederlandse bijdrage maximaal 0,5 miljard euro incidenteel in 2013 bedragen. Hiervoor geldt dat nog overeenstemming dient te worden bereikt tussen de Raad en het Europees Parlement. De Raad heeft op 14 mei jl. met gekwalificeerde meerderheid ingestemd met een aanvullende EU-begroting 2013 van 7,3 miljard euro, mits het EP instemt met het Meerjarig Financieel Kader. Definitieve besluitvorming hierover vindt naar verwachting in de zomer plaats. Behoedzaamheidshalve is de maximale tegenvaller ingepast onder het uitgavenkader. Besluitvorming over het resterende bedrag is naar het najaar verschoven.

Beleidsmatige en overige mutaties

Het kabinet heeft besloten om de prijsbijstelling tranche 2013 voor het jaar 2013 volledig in te houden om te zorgen dat het totaal kader niet wordt overschreden. De Staten-Generaal en Overige Hoge Colleges van Staat krijgen, op grond van de bijzondere staatsrechtelijke positie in de Comptabiliteitswet, de prijsbijstelling tranche 2013 wel uitgekeerd. Ook de prijsbijstelling aan de BES is uitgekeerd.

Doordat de toerekening aan ODA van schuldkwijtschelding aan ontwikkelingslanden lager uitvalt, is in 2013 sprake van een tegenvaller van 150 miljoen euro. Hier tegenover staat dat in 2013 100 miljoen euro wordt afgeroomd van de vrije ruimte binnen het non-ODA deel van de HGIS.

VenJ ziet zich geconfronteerd met problematiek, onder andere op het terrein van de Raad voor de Rechtspraak, de Rechtsbijstand en DJI. De komende jaren wordt een stijging van de instroom bij de rechtspraak voorzien. Daarnaast stijgt de behoefte aan rechtsbijstand. Ook vallen de ontvangsten bij boeten en transacties in 2013 tegen. Om de problematiek te dekken wordt bij de rechtspraak en bij de rechtsbijstand een breed pakket aan maatregelen genomen. Ook worden verschillende beleidsbudgetten gekort. Het Masterplan DJI voorziet de sluiting van een aanzienlijk aantal gevangnissen hetgeen leidt tot een omvangrijke besparing in latere jaren. In 2013 wordt een deel van het boekwaardeverlies dat optreedt door het afstoten gereserveerd.

De huurtoeslag valt tegen. Omdat een aanpassing van de huurtoeslag in het lopende jaar niet mogelijk is, wordt de tegenvaller van 0,1 miljard euro ingepast onder het kader.

De uitgaven voor de inmiddels beëindigde subsidie Milieukwaliteit Elektriciteitsproductie (MEP) vallen lager uit vanwege een geringere te subsidiëren productie van duurzame energie. Deze lagere productie heeft geen consequenties voor het bereiken van de doelstelling voor duurzame energie in 2020.

In het Woonakkoord is afgesproken dat het Rijk de bijdrage aan startersleningen verhoogt. Daarnaast wordt een revolverend fonds ingesteld voor energiebesparende maatregelen. Het Woonakkoord is ingepast onder het uitgavenkader.

Als gevolg van een aantal meevallers bij het Havenbedrijf Rotterdam, waaronder meevallers bij de aanleg van de eerste fase van de Tweede Maasvlakte en de gedurende de realisatie afgenomen risico's (en het navenant vervallen van de noodzaak van daarvoor benodigde risicosereringen) is met het Havenbedrijf Rotterdam afgesproken dat de onderneming in 2013 290 miljoen euro restitueert aan de Staat (zie ook Kamerstukken II, 2012–2013, 24 691, nr. 118).

Kader Sociale Zekerheid en Arbeidsmarkt

In het kader SZA hebben zich ten opzichte van Startnota diverse mutaties voorgedaan, hetgeen resulteert in onderstaande kadertoetsing.

Tabel 3: Uitvoeringsbeeld kader Sociale Zekerheid en Arbeidsmarkt

(+ = tegenvaller miljarden euro)	2013
Kader SZA Startnota	0,0
<i>Macro-economische mutaties</i>	
w.v. Ruilvoet	0,1
w.v. WW	0,6
w.v. WWB	-0,2
<i>Uitvoeringsmutaties</i>	
w.v. Export MKOB en AO-tegemoetkoming	0,3
w.v. WWB uitkeringshoogte	0,1
w.v. Kinderopvangtoeslag	-0,2
w.v. Ontvangsten inburgering gemeenten	-0,1
Kader SZA Voorjaarsnota 2013	0,6

De ruilvoetmutatie is beperkt van omvang: de bijstelling van de uitgaven onder het SZA-kader als gevolg van lagere contractloonontwikkeling is nagenoeg gelijk aan de bijstelling van het kader zelf naar aanleiding van de lagere prijs nationale bestedingen. De raming van de WW-uitgaven wordt opwaarts bijgesteld, dit wordt voornamelijk veroorzaakt door hogere werkloosheidscijfers. De WWB-uitgaven worden neerwaarts bijgesteld. Dit betreft een saldo van hogere uitgaven als gevolg van een hogere werkloosheidsraming en lagere uitgaven doordat het aantal WWB-uitkeringen vorig jaar fors lager was dan verwacht.

Bij de uitvoeringsmutaties doet zich een tegenvaller voor van per saldo 0,1 miljard euro. Onderliggend is sprake van verscheidene mee- en tegenvallers. Zo is er een incidenteel besparingsverlies op de MKOB en de AO-tegemoetkoming omdat deze met terugwerkende kracht geëxporteerd worden. Verder blijkt uit uitvoeringsinformatie van de gemeenten dat de gemiddelde uitkering in 2012 hoger lag dan verwacht, wat leidt tot een opwaartse bijstelling van bijstandsuitgaven.

Hiertegenover staan meevallers op onder andere de kinderopvangtoeslag en de ontvangsten van gemeenten met betrekking tot inburgering. Op basis van uitvoeringsinformatie van de belastingdienst zijn de uitgaven aan de kinderopvangtoeslag naar beneden bijgesteld. Zowel het aantal kinderen als de afgenomen uren per kind zijn lager, de gemiddelde toeslag is juist iets hoger. Verder is sprake van een meevaller op de ontvangsten in het kader van de afrekening met gemeenten over voorgaande jaren in verband met de financiering van inburgeringvoorzieningen.

Budgettaire Kader Zorg

In het BKZ hebben zich ten opzichte van Startnota diverse mutaties voorgedaan, hetgeen resulteert in onderstaande kadertoetsing.

Tabel 4: Uitvoeringsbeeld Budgettaire Kader Zorg

(+ = tegenvaller in miljarden euro)	2013 ¹
Kader zorg Startnota	0
Macro-economische mutaties	0,1
Saldo mee- en tegenvallers	-0,3
Kader zorg Voorjaarsnota 2013	-0,1

¹ Wegens afronding wijkt de som der delen af van het totaal.

Het BKZ kent een onderschrijding van 0,1 miljard euro. Deze onderschrijding is het saldo van een ruilvoettegenvaller en mee- en tegenvallers. Bij de Zvw is per saldo sprake van een uitvoeringsmeevaller van ruim 0,4 miljard euro die grotendeels wordt veroorzaakt door lagere uitgaven aan geneesmiddelen. Bij de AWBZ is sprake van een uitvoeringstegenvaller van ruim 0,2 miljard euro. Deze tegenvaller doet zich met name voor bij zorg geleverd door AWBZ-instellingen. Verder zijn er bij de AWBZ verschillende ramingsmeevallers van in totaal 0,2 miljard euro.

Niet relevant

Bij de rente-uitgaven in de begroting van de staatsschuld is een eenmalige mutatie van 78 miljoen euro opgenomen. De mutatie betreft een administratieve correctie die betrekking heeft op de periode 2006–2012 en heeft daarom geen gevolgen voor het EMU-saldo in 2013. De mutatie wordt verder toegelicht in de eerste supplettoire begroting van IX.

4. Inkomsten

In 2013 komen de belasting- en premieontvangsten op EMU-basis volgens de huidige inzichten per saldo 8,3 miljard euro lager uit dan verwacht bij de Startnota.

Tabel 5: Belasting- en premieontvangsten 2013 op EMU-basis (in miljarden euro)

	Stand Startnota	Stand VJN 2013	Mutatie
Belastingen en premies volksverzekeringen	182,7	175,1	- 7,6
wv. belastingen	140,8	134,2	- 6,6
wv. premies volksverzekeringen	41,9	40,9	- 1
Premies werknemersverzekeringen	54,7	54	- 0,8
Totaal	237,4	229,1	- 8,3

Tabel 6 geeft een uitsplitsing van de tegenvaller in de belasting- en premieontvangstenraming 2013 ten opzichte van de stand bij Startnota. Allereerst zijn de ontvangsten over het jaar 2012 nog 2,5 miljard euro lager uitgekomen dan werd verwacht bij Startnota. Deze tegenvaller over het vorig jaar werkt in zijn geheel door naar de ontvangsten over 2013.

Vervolgens zorgt een fors negatiever economisch beeld op basis van het CEP 2013 ten opzichte van het beeld bij Startnota voor 6,3 miljard euro lagere ontvangsten. De tegenvallende inkomsten betreffen vrijwel alle belasting- en premiesoorten, waarvan de belangrijkste bijstellingen hierna worden toegelicht.

Tabel 6: Overzicht mutaties inkomsten sinds Startnota (in miljarden euro)

Belasting- en premieontvangsten	
Stand Startnota	237,4
Mutatie	- 8,3
wv. doorwerking realisatie 2012	- 2,5
wv. economisch beeld	- 6,3
wv. beleidswijzigingen	0,5
Stand Voorjaarsnota 2013	229,1

De belangrijkste tegenvallers betreffen de ontvangsten uit de vennootschapsbelasting (vpb), omzetbelasting (btw) en de loon- en inkomensheffing. De tegenvaller bij de vpb (- 2,0 miljard euro) volgt uit een fors lagere winstontwikkeling dan eerder verwacht en worden gestaafd door de realisaties over het eerste kwartaal 2013. De lagere winstontwikkeling leidt - vanwege IB-ondernemers - ook tot lagere ontvangsten uit de loon- en inkomensheffing. Aanvullend zorgen een negatievere ontwikkeling van de werkgelegenheid en een lagere loonontwikkeling voor lagere ontvangsten uit de loon- en inkomensheffing (- 2,4 miljard euro). Verder zijn er tegenvallende ontvangsten bij de btw als gevolg van lagere investeringen in nieuwe woningen en een neerwaarts bijgestelde verwachting over de particuliere consumptie (- 2,1 miljard euro). Ook de ontvangsten uit de accijnzen zijn neerwaarts bijgesteld met 0,6 miljard euro. Ten slotte is er sprake van een relatief grote tegenvaller bij de ontvangsten (0,5 miljard euro) uit de belasting op personenauto's en motorrijwielen (bpm) op basis van een negatievere verwachting over het aantal (nieuwe) autoverkopen en tegelijkertijd een verdere vergroening van het nieuwe wagenpark.

Ten slotte is er sprake van 0,5 miljard euro hogere ontvangsten als gevolg van beleidswijzigingen die na Startnota tot stand zijn gekomen. Deze beleidswijzigingen betreffen met name de gewijzigde overgangsregeling voor de levensloopregeling en de tijdelijke btw-verlaging per 1 maart 2013 op renovatie, herstel en tuinonderhoud woningen.

5. EMU-saldo en EMU-schuld

EMU-saldo

Tabel 7 geeft de ontwikkeling van het EMU-saldo weer ten opzichte van de raming bij Startnota.

Tabel 7: Verticale toelichting EMU-saldo

(in percentage bbp)	2013 ¹
EMU-saldo Startnota	- 2,6
Inkomsten	- 1,4
Nominale ontwikkeling	0,2
Inhouden prijsbijstelling	0,1
EU-afdrachten	- 0,1
Accres GF/PF	0,1
Werkloosheidsuitgaven	- 0,1
Aardgasbaten	0,1
Crisisgerelateerde winst DNB	0,1
4G-veiling	0,6
SNS REAAL	- 0,6

(in percentage bbp)	2013 ¹
EMU-saldo lokale overheden	0,1
Overige mutaties	0,2
Noemereffect	- 0,1
EMU-saldo Voorjaarsnota 2013	- 3,3

¹ Wegens afronding wijkt de som der delen af van het totaal

Het EMU-saldo laat een verslechtering zien van 0,7 procent bbp ten opzichte van de raming bij Startnota. Deze verslechtering is met name het gevolg van de afname van de belasting- en premie-inkomsten – zie voorgaande paragraaf. De uitgavenbijstellingen verbeteren per saldo het EMU-saldo.

De uitgaven voor de loon- en prijsbijstelling vallen lager uit dan geraamd bij Startnota. Dit is het gevolg van met name lagere prijzen. Dit verbetert het EMU-saldo. Ook het inhouden van de prijsbijstelling leidt tot een verbetering van het EMU-saldo – zie eveneens de toelichting bij de kadertoets RBG-eng.

De EU-afdrachten hebben een saldoerslechterend effect als gevolg van de bij de kadertoets RBG-eng genoemde mutaties. Verder heeft de mutatie in het accres – zoals toegelicht bij de kadertoets RBG-eng – een verbetering van het EMU-saldo met 0,1 procentpunt tot gevolg.

De hogere uitgaven aan werkloosheidsuitkeringen worden veroorzaakt door de hogere werkloosheid.

De raming van de aardgasbaten voor 2013 is naar boven bijgesteld door een hogere verwachte olieprijs en een hogere productie, vanwege een hogere vraag.

Aan DNB is een garantie verstrekt op zogenaamde crisisgerelateerde activa die afloopt op het moment dat de risico's weer tot normale niveaus zijn gedaald. Deze afspraak leidt tot een hogere winstafdracht in 2013 van € 813 miljoen euro. (zie ook Kamerstukken II, 2012–2013, 33 584, nr. 8)

De frequentieverveiling voor mobiele telefonie en mobiel internet vergunningen is in 2013 afgerond. Tele2 heeft zich als nieuwkomer geschaard naast de bestaande partijen KPN, Vodafone en T-Mobile om de vierde aanbieder van mobiele communicatie in Nederland te worden. De opbrengst van de veiling is 3,8 miljard euro (zie ook Kamerstukken II, 2012–2013, 24 095, nr. 328).

Op 1 februari 2013 is besloten tot nationalisatie van SNS REAAL. Het negatieve effect van deze nationalisatie op het EMU-saldo bedraagt in 2013 0,6 procent bbp (zie ook Kamerstukken II, 2012–2013, 33 532, nr. 1).

De bijstelling in het EMU-saldo lokale overheden vloeit voort uit de beter dan verwachte realisatie van het EMU-saldo van de lokale overheden over 2012. De verwachting is dat de verbetering van het EMU-saldo zich voortzet in 2013.

De overige mutaties leiden tot een verbetering van het EMU-saldo in 2013. Dit wordt grotendeel verklaard door lagere rentelasten. Tenslotte is sprake van een negatief noemereffect, omdat de raming van het bbp neerwaarts is aangepast sinds Startnota.

EMU-schuld

De EMU-schuld komt dit jaar naar verwachting uit op 73,6 procent bbp. Dit is 3,3 procentpunt hoger dan de raming bij Startnota. Tabel 8 geeft de ontwikkeling van de EMU-schuld weer ten opzichte van de raming bij Startnota.

Tabel 8: Verticale toelichting EMU-schuld

(in percentage bbp)	2013
EMU-schuld Startnota	70,3
Doorwerking schuld 2012	-0,1
Noemereffect	1,8
Mutatie EMU-saldo	0,6
EFSF	0,1
Mutatie ING back-up faciliteit	-0,1
Garantieverlening en overbruggingskrediet SNS	1,0
EMU-schuld Voorjaarsnota 2013	73,6

Ten eerste is de schuld in miljarden euro in 2012 beperkt lager uitgekomen dan waar in Startnota rekening mee werd gehouden, waardoor de startpositie in 2013 is verbeterd.

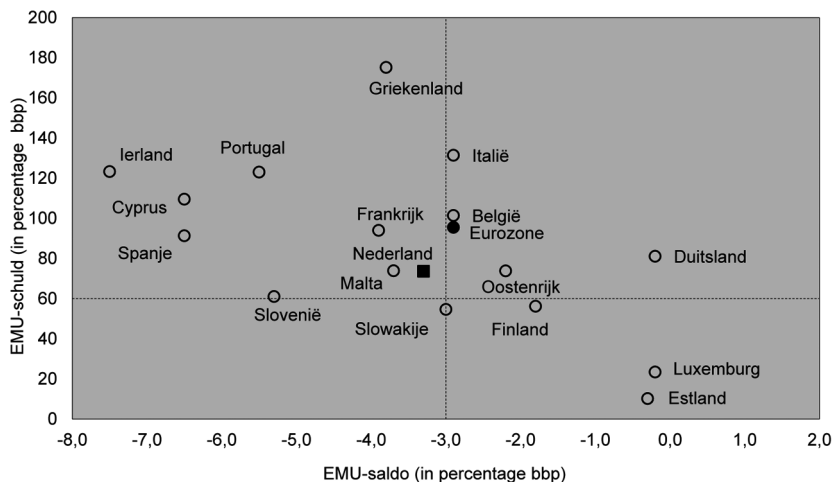
Daarnaast is sprake van een negatief noemereffect als gevolg van een lager bbp ten opzichte van de raming bij Startnota. Hierdoor neemt de schuld als percentage van het bbp toe.

Verder heeft de verslechtering van het EMU-saldo een verhogend effect op de schuld. Deze mutatie wijkt af van de verslechtering van het EMU-saldo in tabel 7 omdat het noemereffect apart wordt weergegeven.

De toerekening aan het EFSF is in 2013 hoger dan waar in Startnota rekening mee werd gehouden. Dit heeft een schuldverhogend effect. Voorts zorgt de mutatie in de ING back-up faciliteit voor een verbetering van de Nederlandse schuldpositie. De omvang van deze in dollar luidende verplichting is onder andere afgenomen doordat de euro is geapprecieerd ten opzichte van de dollar. Daarnaast leidt de nationalisatie van SNS REAAL tot een additionele verslechtering van de schuld.

Figuur 1 plaatst het Nederlandse EMU-saldo en de EMU-schuld in Europees perspectief.

Figuur 1: EMU-saldo en EMU-schuld 2013 (eurozone, in percentage bbp)

Bron: European Economic Forecast – Spring 2013 (Europese Commissie), met uitzondering van Nederland, waarvoor de ramingen uit de Voorjaarsnota 2013 zijn gebruikt.

Het Nederlandse EMU-tekort is groter dan het gemiddelde van de eurozone; de schuldpositie van Nederland is beter dan het gemiddelde van de eurozone.

6. Budgettaire ontwikkelingen in het kader van de economische en financiële crisis

Om tegenwicht te bieden aan de gevolgen van de crisis voor het economische en financiële klimaat, heeft het kabinet een aantal maatregelen genomen om het financiële stelsel gezond te houden, de rust te herstellen en om de economie te ondersteunen. Deze ingrepen en hun budgettair effect worden besproken in deze paragraaf. Naast deze ingrepen hebben ook de nationalisatie van SNS REAAL en de verhoogde winstafracht van DNB een effect op het EMU-saldo en de EMU-schuld, zoals reeds eerder vermeld. Bijlage 2 geeft een totaaloverzicht van de interventies in de financiële sector.

Lening Griekenland

In december 2012 is besloten tot het verlagen van de rentemarge op de bilaterale leningen aan Griekenland en het uitkeren aan Griekenland van de SMP-inkomsten. Deze mutaties hebben ook gevolgen voor 2013 (zie ook Kamerstukken II, 2012–2013, 33 400-IX, nr. 9).

Cyprus

Naast de bestaande leenprogramma's voor landen uit het EFSF en ESM heeft de Eurogroep een akkoord bereikt over een steunprogramma voor Cyprus op 25 maart 2013. Cyprus zal in een periode van 3 jaar maximaal 10 miljard euro aan leningen uit het ESM en IMF ontvangen. Dit akkoord heeft geen gevolgen voor de Nederlandse schuld; leningen via het ESM zijn in tegenstelling tot leningen via het tijdelijke noodfonds EFSF niet relevant voor de schuldpositie (zie ook Kamerstukken II, 2012–2013, 21 501-07, nr. 1030).

De minister van Financiën,
J.R.V.A. Dijsselbloem

BUDGETTAIRE KERNGEGEVENS

(in miljarden euro)	2013
Inkomsten (belastingen en sociale premies)	229,1
Netto uitgaven onder het uitgavenkader	242,3
Rijksbegroting in enge zin	103,1
Sociale Zekerheid en Arbeidsmarktbeleid	73,5
Budgettair Kader Zorg	65,7
Overige netto uitgaven	4,1
Gasbaten	- 12,6
Rentelasten	9,3
Zorgtoeslag	4,8
Overig	2,5
Totale netto uitgaven	246,3
EMU-saldo centrale overheid	- 17,3
EMU-saldo lokale overheden	- 2,7
Feitelijk EMU-saldo	- 20,0
Feitelijk EMU-saldo (in percentage bbp)	- 3,3
EMU-schuld (miljarden euro)	449
EMU-schuld (in percentage bbp)	73,6
Bruto binnenlands product (bbp)	610

Tabel 1a. Budgettair overzicht interventies kredietcrisis (in miljoenen euro)

Sinds het najaar van 2008 heeft het kabinet interventies gepleegd om het financiële stelsel gezond te houden en de rust te helpen herstellen in de financiële wereld. Deze gebruikelijke bijlage geeft middels een aantal tabellen een overzicht van de verschillende interventies gerelateerd aan de kredietcrisis en eurocrisis. Het overzicht geeft de kasstromen die met de interventies gepaard gaan integraal weer. De gevolgen van de maatregelen op het EMU saldo en schuld blijven buiten beschouwing. De cijfers komen voort uit begroting (hoofdstuk IX) per stand Voorjaarsnota.

Voorjaarsnota 2013	2008–2011	2012	2013
A. Verwerving Fortis/RFS/AA			
1. ABN AMRO Group – ASR Verzekeringen – RFS Holdings (incl. Z-share en residual N-share)	27.971	27.955	27.955
2. Overbruggingskrediet (voormalig) Fortis	3.750	3.750	3.750
3. Aflossingen overbruggingskredieten Fortis		0	0
4. Renteontvangsten overbruggingskredieten Fortis	– 1.543	– 152	– 107
5. Dividend ABN Amro Group	– 200	– 50	– 394
6. Dividend ASR Verzekeringen	0	– 71	0
7. Dividend RFS Holdings	– 22	0	0
Capital Relief Instrument ABN-AMRO (CRI)			
8. Garantieverlening (geëffectueerd)	32.611		
9. Afname voorwaardelijke verplichting (zonder uitgaven)	– 32.611		
10. Premieontvangsten Capital Relief Instrument	– 193		
Counter Indemnity ABN-AMRO (garantie)			
11. Garantieverlening (geëffectueerd)	950		
12. Premieontvangsten counter indemnity	– 52	– 26	– 26
B. Verwerving SNS Reaal			
13. SNS Reaal (kapitalisatie holding en bank)			2.200
14. Overbruggingskrediet SNS Reaal			1.100
15. Aflossingen overbruggingskredieten SNS Reaal			
16. Renteontvangsten overbruggingskredieten SNS Reaal			– 7
17. Dividend SNS Reaal N.V.			0
Vastgoedbeheerorganisatie (VBO)			
18. Vastgoedbeheerorganisatie			500
19. Garantieverlening			5.000
20. Afname voorwaardelijke verplichting (zonder uitgaven)			
21. Premieontvangsten garantie vastgoedbeheerorganisatie			
Δ Staatsschuld (2013: 3 t/m 7 + 12 t/m 18 + 21)	29.608	– 299	3.266
C. Kapitaalverstrekkingfaciliteit (€ 20 mld.)			
22. Verstrekt kapitaal ING	10.000		
23. Verstrekt kapitaal Aegon	3.000		
24. Verstrekt kapitaal SNS Reaal	750		
25. Aflossing ING	– 7.000	– 750	– 750
26. Aflossing Aegon	– 3.000		
27. Aflossing SNS Reaal	– 185		
28. Afboeking securities SNS Reaal		– 565	

Voorjaarsnota 2013	2008–2011	2012	2013
29. Couponrente ING	- 684	- 34	
30. Couponrente Aegon	- 177		
31. Couponrente SNS Reaal	- 39		
32. Repurchase fee ING	- 1.347	- 341	- 375
33. Repurchase fee Aegon	- 910		
34. Repurchase fee SNS Reaal	0		
Δ Staatsschuld (2013: 22 t/m 27 + 29 t/m 34)	408	- 1.125	- 1.125
D. Back-up faciliteit ING EUR/USD wisselkoers:		1,32	1,31
35. Funding fee (rente + aflossing)	11.490	2.644	1.859
36. Management fee	145	33	29
37. Portefeuille ontvangsten (rente + aflossing)	- 10.889	- 2.434	- 1.667
38. Garantiefee	- 317	- 73	- 64
39. Additionele garantiefee	- 282	- 110	- 97
40. Additionele fee	- 146	- 46	- 42
41. Verhandelbaarheidsfee	-	- 15	- 18
42. Saldo Back-up faciliteit	0	0	0
43. Meerjarenverplichting aan ING	10.264	7.655	6.130
44. Alt-A portefeuille	13.934	11.140	10.082
Δ Staatsschuld (2013: 42)	0	0	0
E. Garantiefaciliteit bancaire leningen (€ 200 mld.)			
45. Garantieverlening (geëffectueerd)	50.275		
46. Afname voorwaardelijke verplichting	-	- 15.933	0
	17.100		
47. Stand openstaande garanties (cumulatief 45–46)	33.175	17.242	17.242
48. Premieontvangsten garanties bancaire leningen (saldo)	- 884	- 230	- 169
49. Schade-uitkeringen	0	0	0
Δ Staatsschuld (2013: 48+49)	- 884	- 230	- 169
F. IJsland			
50. Uitkeringen depositogarantiestelsel Icesave	1.428		
51. Uitvoeringskosten IJslandse DGS door DNB	7		
52. Vordering op IJsland (oorspronkelijke hoofdsom)	919	649	649
Tussenrekening «recovery oude topping up»	33	21	
53. Opbouw rente op vordering	93	27	25
Totale vordering (52 + cumulatief 53)	1.012	769	794
54. Ontvangsten lening IJsland (i.) aflossing	- 443	- 291	
55. Ontvangsten lening IJsland (ii.) rente	0	0	
Δ Staatsschuld (2013: 50+51+54+55)	992	- 291	0
Δ Staatsschuld (excl. rentelasten)	30.124	- 1.945	1.972
Staatsschuld cumulatief (excl rentelasten)	30.124	28.180	30.152
Toerekenbare rentelasten	5.173	1.040	1.061

Toelichting:

posten 13 en 14 kapitalisatie SNS Reaal N.V. en overbruggingskrediet:

In het kader van de nationalisatie van SNS Reaal N.V. zal de Staat een bedrag van 2,2 miljard aan kapitaal injecteren. Verder verstrekt de Staat een overbruggingskrediet van 1,1 miljard aan de holding.

post 18. kapitalisatie vastgoedbeheerorganisatie:

Voor het beheer van de uit te plaatsen vastgoedportefeuille zal de Staat een zelfstandige beheerorganisatie oprichten. Aan deze organisatie zal de Staat 500 miljoen aandelenkapitaal verstrekken.

post 19. garantieverstrekking vastgoedbeheerorganisatie:

De Staat garandeert de schulden van de vastgoedbeheerorganisatie voor een totaal van 5 miljard. Hiervoor zal de Staat een marktconforme premie ontvangen welke op moment van verstrekking zal worden vastgesteld.

posten 25 en 32 aflossing securities ING

ING zal in 2013 750 miljoen aan securities aflossen. Hiervoor betaalt ING de Staat een «repurchase fee» ter waarde van 375 miljoen.

post 28. Afboeking securities SNS Reaal N.V.

In navolging van de nationalisatie van SNS Reaal N.V. (1 februari 2013) boekt de Staat de in bezit zijnde securities met een nominale waarde van 565 miljoen af. De afboeking is reeds verantwoord in het departementaal jaarverslag IXB 2012.

post 43. Meerjarenverplichting aan ING Group N.V. (IABF)

De verplichting uit hoofde van de IABF luidt in dollar. De omvang van de verplichting uit hoofde van de IABF per ultimo 2013 in euro is onder andere afgenomen door de stijging van de eurodollar wisselkoers die gebruikt wordt voor de omrekening (appreciatie van de euro ten opzichte van de dollar).

Tabel 1b: Budgettair overzicht interventies Europa (in miljoenen euro)

Voorjaarsnota 2013	2008–2011	2012	2013
G. Griekenland			
56. Lening Griekenland	3.194	5	0
57. Vordering op Griekenland	3.194	3.199	3.199
58. Ontvangsten lening Griekenland (i.) aflossing	0	0	0
59. Ontvangsten lening Griekenland (i.) premie incl. servicefee	- 145	- 41	- 32
60. Rentevergoeding Griekenland (ANFA)		13	13
61. Teruggave winsten SMP			126
Δ Staatsschuld (2013: 56+58 t/m 61)		- 23	107
H. Europese instrumenten			
62. Garantieverlening NL-aandeel EU-begroting	2.826	6	
63. Garantieverlening NL-aandeel EFSF (hoofdsom en rente)	97.782		
64. Garantieverlening NL-aandeel ESM	0	35.445	
65. Garantie aan DNB	0		5.700
66. Garantieverlening aan DNB i.v.m. ophoging middelen IMF	13.610		
67. Stand openstaande garanties (cumula- tief 62 t/m 66)	114.218	149.669	155.369
68. Stortingen EFSF	2		
69. Stortingen ESM	0	1.829	1.829
70. Crisisgerelateerde winst DNB	0		- 1.034
Δ Staatsschuld (2013: 68 t/m 70)	2	1.829	795

Voorjaarsnota 2013	2008–2011	2012	2013
Δ Staatsschuld (excl. rentelasten)	3.052	1.806	902
Staatsschuld cumulatief (excl. rentelasten)	3.052	4.858	5.760
Toerekenbare rentelasten	86	120	173

Tabel 2: Overzicht uitstaande interventies (in miljoenen euro)

In de onderstaande tabel staan de vorderingen en verplichtingen welke vanwege de crisis (kredietcrisis en Europa) zijn aangegaan.

Balansonderdelen zijn hierbij opgenomen tegen historische aankoopprijs, conform de bepalingen van de RBV die van toepassing zijn op het onderliggende departementale jaarverslag IX.

Omschrijving:	t/m 2012	Δ	2013	Omschrijving:	t/m 2012	Δ	2013
A. Verwerving Fortis/RFS/AA				Financiering staatsschuld (ex. rentelasten)			
ABN AMRO Group N.V. – ASR Nederland N.V. – RFS Holdings B.V. (incl. Z-share en residual N-share)	27.955		27.955		33.038	2.874	35.912
				Financiering uit resultaat (tabel 3)	169	784	953
				Uitvoeringskosten	42	12	54
Overbruggingskrediet Fortis	3.750		3.750	Toerekenbare rente (cumulatief)	6.419	1.234	7.653
B. Verwerving SNS Reaal				C. Back-up faciliteit ING			
SNS Reaal N.V.	–	2.200	2.200	Meerjarenverplichting aan ING	7.655	– 1.525	6.130
Overbruggingskrediet SNS	–	1.100	1.100				
Vastgoedbeheerorganisatie (VBO)	–	500	500	Voorziening incl. onverdeeld resultaat en transitorische posten	3.485	467	3.952
C. Kapitaalverstrekkingsfaciliteit (€ 20 mld.)							
Uitstaand kapitaal ING	2.250	– 750	1.500				
Uitstaand kapitaal SNS Reaal	–	–	–				
D. Back-up faciliteit ING							
Alt-A portefeuille	11.140	– 1.058	10.082				
Te ontvangen rente							
F. IJsland							
Oorspronkelijke vordering op IJsland	1.329		1.329				
Opgebouwde rente op vordering	120	25	145				
Ontvangsten lening IJsland	– 734		– 734				
Recovery topping up	54		54				
Totale vordering op IJsland	770		794				
G. Griekenland							
Vordering op Griekenland	3.199	–	3.199				
H. Europese instrumenten							
Deelneming EFSF / ESM	1.831	1.829	3.660	Technische correcties			
				Aansluiting incl. afronding	87	–	87
Totaal uitstaande activa:	50.895	3.846	54.740	Totaal uitstaande passiva:	50.895	3.846	54.740

Door tussentijdse afronding kan de som der delen afwijken van het totaal.

Toelichting op balansmutaties:

De totaal uitstaande activa nemen in 2013 toe met 3,8 miljard tot een totaal van 54,7 miljard.

De toename wordt verklaard uit: de verstrekking van kapitaal aan: SNS Reaal N.V. en SNS bank N.V. (2,2 mld.), de vastgoedbeheerorganisatie (0,5 mld.) en het ESM (1,8 mld.).

Aan leningen verstrekt de Staat 1,1 miljard aan SNS Reaal N.V. Op de securities betaalt ING de Staat dit jaar 750 miljoen terug. Na terugbetaling resteert een bedrag van 1,5 miljard aan hoofdsom.

Verder neemt de omvang van de Alt-A portefeuille (IABF) naar verwachting af met ca. 1 miljard. Omdat de Staat alle inkomende kasstromen benut om af te lossen op zijn verplichting aan ING, daalt de verplichting (passivazijde) eveneens.

Tot slot neemt als gevolg van renteaangroei de vordering op IJsland dit jaar toe met 25 miljoen.

Tabel 3: Overzicht toerekenbare kosten en opbrengsten (in miljoenen euro)

In deze tabel geeft een overzicht van kosten en opbrengsten van interventies. Het resultaat betreft het jaarlijkse saldo van de baten en de lasten die op kasbasis gerealiseerd worden en vallen toe te schrijven aan de crisismaatregelen. Eventuele afwaarderingen van activa (tabel 2.) worden eveneens in het resultaat meegenomen maar pas op het moment dat deze daadwerkelijk gerealiseerd zijn. Deze behandeling wijkt af van de systematiek van het EMU saldo.

(toerekenbare) Kosten	2008–2012	2013	(toerekenbare) Opbrengsten	2008–2012	2013
Omschrijving:			Omschrijving:		
Toerekenbare rentelasten	6.419	1.234	A. Verwerving Fortis/RFS/AA		
			Renteontvangsten overbruggingskredieten Fortis	1.695	107
			Dividend RFS Holdings B.V.	22	–
F. IJsland			Premieontvangsten Capital Relief Instrument	193	–
Kosten i.v.m. topping up	52		Premieontvangsten counter indemnity	78	26
			Dividend ABN Amro Group N.V. / ASR Nederland N.V.	321	394
			B. SNS Reaal		
			Rente overbruggingskrediet	–	7
			Premie garantie VBO	–	
Overige			C. Kapitaalverstrekkingfaciliteit (€ 20 mld.)		
Uitvoeringskosten	42	12	Ontvangen couponrente	934	
			Ontvangen repurchase fees	2.598	375
G. Griekenland			D. Back-up faciliteit ING		
Rentevergoeding Griekenland	13	13	Resultaat IABF (na vorming voorziening)	0	
Teruggave winsten SMP		126			
C. Kapitaalverstrekkingfaciliteit (€ 20 mld.)			E. Garantiefaciliteit bancaire leningen (€ 200 mld.)		
Afboeking SNS Reaal securities	565		Premieontvangsten garanties bancaire leningen (saldo)	1.114	169

(toerekenbare) Kosten	2008–2012	2013	(toerekenbare) Opbrengsten	2008–2012	2013
			F. IJsland		
			Opbouw rente op vordering	120	25
			G. Griekenland		
			Ontvangsten lening Griekenland (premie & servicefee)	186	32
			H. Europese instrumenten		
			Crisisgerelateerde winst DNB		1.034
Totale kosten:	7.091	1.385	Totale opbrengsten:	7.260	2.169
Saldo:	169	784			

Door tussentijdse afronding kan de som der delen afwijken van het totaal.

Toelichting:

Het saldo van toerekenbare kosten en opbrengsten in 2013 bedraagt 784 miljoen positief. Dit saldo is niet vergelijkbaar met het EMU saldo. Van de 784 miljoen valt 30 miljoen te relateren aan de kredietcrisis en 754 miljoen aan Europese maatregelen. De Europese maatregelen zijn positief vanwege de crisisgerelateerde winst, die DNB dit jaar aan de Staat zal afdragen. De reguliere DNB winstafdracht valt buiten het kader van dit overzicht.

Tabel 4: Overzicht uitstaande garanties (in miljoenen euro)

In onderstaand overzicht staan de uitstaande garanties die in het kader van de kredietcrisis en Europa verstrekt zijn.

Omschrijving:	2008–2012	Δ	2013
A. Verwerving Fortis/RFS/AA			
Counter indemnity	950		950
B. Verwerving SNS Reaal			
Garantie Vastgoedbeheerorganisatie		5.000	5.000
E. Garantiefaciliteit bancaire leningen (€ 200 mld.)			
Garantieloket	17.242	–	17.242
H. Europa			
Garantie EU-begroting	2.832	–	2.832
Garantie EFSF	97.782	–	97.782
Garantie ESM	35.445	–	35.445
Garanties aan DNB	13.610	5.700	19.310
Saldo openstaande garanties:	167.861	10.700	178.561

VERTICALE TOELICHTING

De verticale toelichting bevat een cijfermatig overzicht voor alle begrotingen van budgettaire veranderingen die zich hebben voorgedaan in de uitgaven en niet-belastingontvangsten sinds de Ontwerpbegroting 2013, zodoende inclusief alle mutaties die hebben plaatsgevonden n.a.v. het regeerakkoord en de herverkaveling van de begrotingen. Dit sluit aan op de mutaties zoals gepresenteerd in de supplettoire begrotingen van de departementen. Onderstaande tabel geeft inzicht in het totaal van mutaties per begroting. Verder wordt per begroting een cijfermatig overzicht gepresenteerd van de voornaamste mutaties, gevolgd door een toelichting hierop. Voor een meer gedetailleerde toelichting op de mutaties wordt verwezen naar de afzonderlijke supplettoire begrotingen.

De verticale toelichting onderscheidt drie categorieën mutaties:

1. mee- en tegenvallers;
2. beleidsmatige mutaties;
3. technische mutaties.

Alle overboekingen, desalderingen, statistische correcties en mutaties die niet tot een ijklijn behoren, zijn in de laatste categorie *technische mutaties* geclusterd. Overigens hebben vrijwel alle overboekingen en desalderingen wél een beleidsmatig karakter. Dit komt tot uitdrukking in de toelichtingen. Ingeval samenhangende mutaties in meerdere categorieën voorkomen, worden deze eenmaal toegelicht.

De totalen per begroting worden in eerste instantie gepresenteerd exclusief de bedragen die onder de Homogene Groep Internationale Samenwerking (HGIS) vallen. Door middel van een aansluitregel wordt het deel van de begroting dat onder HGIS valt, zichtbaar gemaakt. De veranderingen die optreden binnen het HGIS-deel van de begroting worden gepresenteerd en toegelicht in de verticale toelichting van alle HGIS-uitgaven.

De laatste regel geeft per begroting de totaalstand inclusief HGIS aan.

De ondergrens is afhankelijk van de omvang van de begroting en verschilt voor de verschillende categorieën mutaties. De post diversen bevat de mutaties die onder de ondergrens vallen en wordt in principe alleen toegelicht, indien zich bijzonderheden voordoen.

Samenvattend overzicht mutaties per begroting

	Bedragen in miljoenen euro's	Mutaties uitgaven	Mutaties ontvangsten	Mutaties totaal 2013
<i>Departementale begrotingen</i>				
I	De koning	0	0	0
IIA	Staten Generaal	5	2	3
IIB	Hoge Colleges van Staat	8	1	7
III	Algemene Zaken	2	2	- 1
IV	Koninkrijksrelaties	14	0	14
V	Buitenlandse Zaken	474	- 33	508
VI	Veiligheid en Justitie	905	- 113	1.018
VII	Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties	- 3.954	- 617	- 3.337
VIII	Onderwijs, Cultuur en Wetenschap	449	- 32	481
IXA	Nationale Schuld	654	241	413
IXB	Financiën	3.930	761	3.169
X	Defensie	- 26	- 24	- 2
XII	Infrastructuur en Milieu	93	1	92
XIII	Economische Zaken	- 132	4.406	- 4.537

	Bedragen in miljoenen euro's	Mutaties uitgaven	Mutaties ontvangsten	Mutaties totaal 2013
XV	Sociale Zaken en Werkgelegenheid	331	96	235
XVI	Volksgezondheid, Welzijn en Sport	25	73	- 48
XVII	Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking	0	33	- 33
XVIII	Wonen en Rijksdienst	3.171	626	2.545
<i>Overig</i>				
	Sociale Zekerheid	581	143	438
	Budgettair kader Zorg	- 226	- 105	- 121
	Gemeentefonds	- 74	0	- 74
	Provinciefonds	390	0	390
	Infrastructuurfonds	66	66	0
	Diergezondheidsfonds	5	5	0
	Accres Gemeentefonds	0	0	0
	Accres Provinciefonds	0	0	0
	BES fonds	2	0	2
	Deltafonds	67	67	0
	Prijsbijstelling	- 911	0	- 911
	Arbeidsvoorwaarden	- 427	0	- 427
	Koppeling Uitkeringen	4	0	4
	Wet Indexering Studiefinanciering	- 81	0	- 81
	Aanvullende Post Algemeen	- 1.423	0	- 1.423
	Homogene Groep Internationale Samenwerking	94	0	94

I De Koning

I DE KONING: UITGAVEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
Stand Miljoenennota 2013 (excl. IS)	39,9	39,8	39,7	39,6	39,6
Mee- en tegenvallers					
Rijksbegroting in enge zin					
Diversen	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3
	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3
Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Diversen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Diversen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2013	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3
Stand Voorjaarsnota 2013 (subtotaal)	40,2	40,1	40,0	39,9	39,9
Totaal Internationale samenwerking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota 2013	40,2	40,1	40,0	39,9	39,9

IIA Staten-Generaal

UITGAVEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
Stand Miljoenennota 2013 (excl. IS)	135,9	133,9	135,8	135,5	132,5
Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Diversen	1,4	0,0	0,0	- 1,1	- 2,3

UITGAVEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
Technische mutaties Rijksbegroting in enge zin Diversen	1,4	0,0	0,0	- 1,1	- 2,3
	3,3	3,3	3,3	3,5	3,5
	3,3	3,3	3,3	3,5	3,5
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2013	4,7	3,3	3,3	2,4	1,2
Stand Voorjaarsnota 2013 (subtotaal)	140,6	137,1	139,1	137,8	133,7
Totaal Internationale samenwerking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota 2013	140,6	137,1	139,1	137,8	133,7

NIET-BELASTINGONTVANGSTEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
Stand Miljoenennota 2013 (excl. IS)	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Technische mutaties Rijksbegroting in enge zin Diversen	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2
	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2013	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2
Stand Voorjaarsnota 2013 (subtotaal)	5,2	5,2	5,2	5,2	5,2
Totaal Internationale samenwerking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota 2013	5,2	5,2	5,2	5,2	5,2

Beleidsmatige mutaties – Diversen

Onder deze post valt onder andere de maatregel A1 uit het regeerakkoord.

Technische uitgavenmutaties – Diversen

Onder deze post valt onder andere de uitgekeerde prijsbijstelling tranche 2013.

IIB Overige Hoge Colleges van Staat

UITGAVEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
Stand Miljoenennota 2013 (excl. IS)	111,9	111,0	106,3	105,8	105,6
Mee- en tegenvallers Rijksbegroting in enge zin Diversen	2,5	1,6	1,6	1,6	1,7
	2,5	1,6	1,6	1,6	1,7
Beleidsmatige mutaties Rijksbegroting in enge zin Diversen	4,1	2,2	2,7	0,8	- 1,0
	4,1	2,2	2,7	0,8	- 1,0
Technische mutaties Rijksbegroting in enge zin Diversen	1,4	0,8	1,0	1,0	1,0
	1,4	0,8	1,0	1,0	1,0

UITGAVEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2013	7,9	4,6	5,2	3,4	1,7
Stand Voorjaarsnota 2013 (subtotaal)	119,9	115,6	111,5	109,2	107,3
Totaal Internationale samenwerking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota 2013	119,9	115,6	111,5	109,2	107,3

NIET-BELASTINGONTVANGSTEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
Stand Miljoenennota 2013 (excl. IS)	5,3	5,3	5,3	5,3	5,3
Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Diversen	0,7	0,4	0,4	0,4	0,4
	0,7	0,4	0,4	0,4	0,4
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2013	0,7	0,4	0,4	0,4	0,4
Stand Voorjaarsnota 2013 (subtotaal)	6,0	5,7	5,7	5,7	5,7
Totaal Internationale samenwerking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota 2013	6,0	5,7	5,7	5,7	5,7

Mee- en tegenvallers mutaties – Diversen

In 2013 en verder is een hoger aantal beroepszaken binnen de vreemdelingenketen voorzien. Hiervoor is extra capaciteit nodig in die jaren. Mutaties op het budget voor het hoger beroep vreemdelingen onderdeel asielzaken, die tot nu toe automatisch generaal verwerkt werden, zullen in de toekomst onder het reguliere (specifieke) regime vallen, gelijk aan de rest van de asielketen.

Beleidsmatige mutaties – Diversen

Onder deze post valt onder andere de maatregel A1 uit het regeerakkoord.

Technische mutaties – Diversen

Onder deze post valt onder andere de uitgekeerde prijsbijstelling tranche 2013.

III Algemene Zaken

UITGAVEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
Stand Miljoenennota 2013 (excl. IS)	62,2	60,9	62,2	61,8	61,5
Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Diversen	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Diversen	0,9	-1,3	0,1	0,1	0,1

UITGAVEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
	0,9	- 1,3	0,1	0,1	0,1
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2013	1,5	- 1,3	0,1	0,1	0,1
Stand Voorjaarsnota 2013 (subtotaal)	63,7	59,6	62,2	61,9	61,6
Totaal Internationale samenwerking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota 2013	63,7	59,6	62,2	61,9	61,6

NIET-BELASTINGONTVANGSTEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
Stand Miljoenennota 2013 (excl. IS)	6,6	6,5	6,5	6,5	6,5
Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Diversen	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Diversen	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2013	2,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota 2013 (subtotaal)	8,8	6,5	6,5	6,5	6,5
Totaal Internationale samenwerking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota 2013	8,8	6,5	6,5	6,5	6,5

IV Koninkrijksrelaties

UITGAVEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
Stand Miljoenennota 2013 (excl. IS)	277,5	257,1	256,5	240,0	272,9
Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Eindejaarsmarge	14,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Diversen	0,0	0,0	0,0	0,0	- 1,0
	14,0	0,0	0,0	0,0	- 1,0
Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Diversen	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2013	14,1	0,1	0,1	0,1	- 0,9
Stand Voorjaarsnota 2013 (subtotaal)	291,6	257,2	256,6	240,1	272,0
Totaal Internationale samenwerking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota 2013	291,6	257,2	256,6	240,1	272,0

NIET-BELASTINGONTVANGSTEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
Stand Miljoenennota 2013 (excl. IS)	32,9	32,2	31,8	31,8	31,8

NIET-BELASTINGONTVANGSTEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2013	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota 2013 (subtotaal)	32,9	32,2	31,8	31,8	31,8
Totaal Internationale samenwerking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota 2013	32,9	32,2	31,8	31,8	31,8

Eindejaarsmarge

In 2012 zijn diverse budgetten niet volledig tot besteding gekomen. Deze middelen (6,2 mln.) gaan via de eindejaarsmarge over naar 2013. Daarnaast is door een storing in het betalingsverkeer een betaling aan het Fondo Desaroyo Aruba (FDA) ter waarde van 7,8 mln. niet in 2012 uitgevoerd. Het benodigde bedrag is daarom van 2012 overgeheveld naar 2013.

V Buitenlandse Zaken

UITGAVEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
Stand Miljoenennota 2013 (excl. IS)	7.389,7	7.794,6	8.097,4	8.354,2	8.551,4
Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
EU-afdrachten	474,3	0,0	0,0	0,0	0,0
	474,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2013	474,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota 2013 (subtotaal)	7.864,0	7.794,6	8.097,4	8.354,2	8.551,4
Totaal Internationale samenwerking	1.417,5	1.673,1	1.667,5	1.564,4	1.569,7
Stand Voorjaarsnota 2013	9.281,6	9.467,6	9.764,9	9.918,5	10.121,1

NIET-BELASTINGONTVANGSTEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
Stand Miljoenennota 2013 (excl. IS)	718,5	725,2	731,3	739,8	754,6
Technische mutaties					
Niet tot een ijklijn behorend					
Hervervakeling	- 33,2	- 27,5	- 20,9	- 16,4	- 18,1
	- 33,2	- 27,5	- 20,9	- 16,4	- 18,1
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2013	- 33,2	- 27,5	- 20,9	- 16,4	- 18,1
Stand Voorjaarsnota 2013 (subtotaal)	685,3	697,7	710,4	723,3	736,5
Totaal Internationale samenwerking	101,9	101,9	101,9	101,9	101,9
Stand Voorjaarsnota 2013	787,2	799,6	812,3	825,2	838,4

EU-afdrachten

In december 2012 is overeenstemming bereikt tussen de Raad, het Europees Parlement en de Europese Commissie over een aanvullende EU-begroting 2012 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota, kamerstuk 33 480 V nr. 4) en de EU-begroting 2013. De betaling van de Nederlandse bijdrage aan de aanvullende begroting voor 2012 ad 0,1 miljard euro heeft in januari 2013 plaatsgevonden. De vastgestelde

EU-begroting 2013 levert een meevaller van 0,1 mld. op, omdat deze in omvang 2,5 mld. lager was dan initieel geraamd. Daarnaast wordt een aantal mutaties ingepast naar aanleiding van aanvullende begrotingsvoorstellen van de Europese Commissie voor begrotingsjaar 2013. Het betreft een aanvullende begroting van ruim 11 mld., de toetreding van Kroatië en een technische mutatie die voortvloeit uit de EU-begroting 2012. Op basis van de voorstellen zou de additionele Nederlandse bijdrage 0,5 mld. bedragen. Hiervoor geldt dat nog overeenstemming dient te worden bereikt tussen de Raad en het Europees Parlement. Naar verwachting vindt in de zomer definitieve besluitvorming hierover plaats.

Herverkaveling

Dit betreft een technische mutatie in het kader van de herverkaveling tussen de begroting van BuZa en de begroting van BH&OS.

VI Veiligheid en Justitie

UITGAVEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
Stand Miljoenennota 2013 (excl. IS)	11.157,8	10.918,3	10.759,9	10.721,8	10.622,9
Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
A1 rijksoverheid (incl.zbo's)	0,0	0,0	0,0	- 109,0	- 245,0
B11 doelmatiger strafrechtsketen	0,0	- 30,0	- 60,0	- 60,0	- 60,0
Eindejaarsmarge 2012	55,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Inzet eindejaarsmarge	- 55,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Inzet prijsbijstelling	- 66,1	- 2,2	0,0	0,0	0,0
Kasschuif dji	28,8	10,5	38,8	26,2	- 39,2
Leges ind	24,0	24,0	36,0	36,0	36,0
Maatregelen rechtsbijstand: overige maatregelen rechtsbijstand	- 5,0	- 17,0	- 25,7	- 26,0	- 23,0
Oda-toerekening eerstejaars asielopvang (naar buza)	- 26,3	- 32,0	- 31,2	- 31,4	- 31,4
Ova tranche 2013	23,5	23,5	23,5	23,5	23,5
Pontons dji	37,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Reorganisatiemiddelen nationale politie	30,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trendmatige ontwikkeling rechtspraak en rechtsbijstand	- 26,0	98,9	108,1	127,9	159,0
Diversen	5,3	- 32,7	- 28,9	- 38,9	- 39,5
	25,7	43,0	60,6	- 51,7	- 219,6
Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Ejm dgzv (van bzk)	38,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Invlechten dg vz (van bzk)	814,2	788,5	693,3	673,2	651,4
Diversen	26,2	14,7	15,9	15,8	15,5
	878,9	803,2	709,2	689,0	666,9
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2013	904,6	846,2	769,9	637,3	447,3
Stand Voorjaarsnota 2013 (subtotaal)	12.062,3	11.764,5	11.529,8	11.359,1	11.070,3
Totaal Internationale samenwerking	46,4	48,3	42,4	40,3	34,1
Stand Voorjaarsnota 2013	12.108,8	11.812,8	11.572,2	11.399,3	11.104,4
NIET-BELASTINGONTVANGSTEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
Stand Miljoenennota 2013 (excl. IS)	1.362,1	1.364,8	1.343,2	1.355,2	1.365,2
Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Boetes en transacties	- 65,0	- 34,9	- 33,2	- 33,8	- 26,7
I91 doorberekenen kosten strafzaken en detentie aan veroorzaker	0,0	0,0	60,0	60,0	60,0
Trendmatige ontwikkeling rechtspraak en rechtsbijstand	- 47,0	- 23,4	- 6,2	9,8	26,7

NIET-BELASTINGONTVANGSTEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
Technische mutaties	- 112,0	- 58,3	20,6	36,0	60,0
Rijksbegroting in enge zin					
Diversen	- 1,3	- 1,3	- 1,3	- 1,3	- 1,3
Niet tot een ijklijn behorend					
Diversen	0,0	0,0	10,0	10,0	10,0
	- 1,3	- 1,3	8,7	8,7	8,7
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2013	- 113,3	- 59,6	29,3	44,7	68,7
Stand Voorjaarsnota 2013 (subtotaal)	1.248,8	1.305,2	1.372,5	1.399,9	1.433,9
Totaal Internationale samenwerking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota 2013	1.248,8	1.305,2	1.372,5	1.399,9	1.433,9

A1 Rijksoverheid (incl. ZBO's)

Dit betreft maatregel A1 uit het regeerakkoord.

B11 Doelmatiger Strafrechtsketen

Dit betreft maatregel B11 uit het regeerakkoord.

Eindejaarsmarge 2012

Bij Voorjaarsnota 2013 wordt de eindejaarsmarge van 2012 aan de begroting van VenJ toegevoegd.

Inzet Eindejaarsmarge

De eindejaarsmarge wordt ingezet om VenJ-brede problematiek te dekken, onder andere voor de afstoting van detentiepontons door de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI).

Inzet Prijsbijstelling

De prijsbijstelling die nog gereserveerd stond op de begroting van VenJ wordt ingezet om een deel van de VenJ-brede problematiek te dekken.

Kasschuif DJI

Op 22 maart is de Kamer geïnformeerd over het Masterplan DJI (zie TK 24 587 nr. 490). In het Masterplan wordt onder meer ingezet op elektronische detentie en uitbreiding van het aantal meerpersoonscellen. De uitvoering van het Masterplan DJI brengt naast de frictiekosten ten aanzien van vastgoed (zie Verticale Toelichting van de Aanvullende Post) ook andere frictiekosten met zich mee, onder andere frictiekosten die gepaard gaan met het inkrimpen van het personeelsbestand van DJI. Deze kosten worden volledig gedragen door VenJ en ingepast door middel van een kasschuif. Deze schuif heeft betrekking op de periode 2013 tot en met 2018.

Leges IND

De leges die de IND heft voor onder andere gezinsmigratie moeten vanwege uitspraken van het Europees Hof van Justitie en de Raad van State worden verlaagd. Hierdoor ontstaat een structurele tegenvaller op

de legesontvangsten. De bijdrage van VenJ aan de IND wordt daarom structureel verhoogd.

Maatregelen rechtsbijstand: overige maatregelen rechtsbijstand

Om de geraamde stijging in de kosten bij de rechtspraak en rechtsbijstand te dekken worden verschillende maatregelen ingevoerd. De meeste van deze maatregelen zullen vanaf 2014 tot besparingen leiden, deze worden bij Miljoenennota gepresenteerd. Enkele maatregelen zullen reeds in 2013 tot lagere uitgaven leiden. Voorbeelden hiervan zijn een tweede tranche verlaging van de vergoeding van rechtsbijstandverleners en een generieke verhoging van de eigen bijdrage.

ODA-toerekening eerstejaars asielopvang

Door lagere asielinstroom vallen de uitgaven aan de eerstejaars asielopvang lager uit. Hierdoor worden er minder uitgaven toegerekend voor ontwikkelingssamenwerking (ODA)

OVA (Overheidsbijdrage in de Arbeidskostenontwikkeling) tranche 2013

Deze indexeringsafspraken is vastgelegd in het zogenaamde OVA-convenant. Een deel van de loonkosten die door de VenJ-begroting worden gedragen valt onder het OVA-convenant. Hierin is geregeld dat de lonen in de zorgsectoren jaarlijks worden geïndexeerd volgens de gemiddelde stijging van de lonen in de marktsector. Dit heeft betrekking op onder andere het zorgpersoneel in het gevangeniswezen. Deze automatische indexerings zorgt voor jaarlijks 23,5 mln. aan hogere loonkosten bij VenJ.

Pontons DJI

Voor de besluitvorming over het Masterplan DJI had plaatsgevonden, was reeds besloten de drijvende gevangenen in Zaandam, ook wel detentiepontons of «de bajesboten» genoemd, te sluiten en af te stoten. Er is geen andere aanwending gevonden voor deze pontons. De afstoot en uiteindelijke sloop van de pontons brengen kosten ter grootte van 37,5 mln. met zich mee. Deze tegenvaller wordt gedekt uit de eindejaarsmarge.

Reorganisatiemiddelen nationale politie

De vorming van de nationale politie gaat gepaard met een personele reorganisatie, waar alle (voormalige) medewerkers van de 25 regionale korpsen, het KLPD (korps Landelijke Politiediensten) en de VtSPN (Voorziening tot samenwerking Politie Nederland) bij betrokken zijn. Voor deze kosten is bij het Regeerakkoord van het Kabinet Rutte I een bedrag gereserveerd op de Aanvullende Post algemeen. Het in 2013 beschikbare bedrag van 30 mln. wordt bij eerste suppletoire begroting aan de begroting van VenJ toegevoegd.

Trendmatige ontwikkeling Rechtspraak en Rechtsbijstand

De komende jaren wordt een stijging van de instroom bij de rechtspraak voorzien. Ook de behoefte aan Rechtsbijstand blijft stijgen. Het totale tekort voor de Rechtspraak en de Rechtsbijstand in 2018 bedraagt 137,5 mln.

Diversen

De post diversen is een optelling van verschillende kleinere mutaties. Voor het grootste deel betreft dit besparingen door de verlaging van diverse programmabudgetten. Zo wordt bijvoorbeeld het grensmanagement-systeem PARDEX niet doorgezet en zullen verschillende subsidies worden afgebouwd. Deze middelen worden ingezet ter dekking van de problematiek op de VenJ-begroting. Daarnaast is er sprake van overlopende verplichtingen uit 2012 die worden betaald in 2013. Als laatste wordt ter dekking van de kosten samenhangend met de reorganisatie van het CJIB, waarbij de personele capaciteit (neerwaarts) wordt aangepast aan de huidige werkzaamheden, een voorziening getroffen ter grootte van 7,5 mln. Deze voorziening is bestemd voor sociaal flankerend beleid (afvloeiingsregeling, omscholing, bijscholing, begeleiding van werk naar werk, wachtgeldregeling).

EJM DG VZ (van BZK)

In verband met de overgang van Vreemdelingenzaken van BZK naar VenJ wordt het deel van eindejaarsmarge van BZK dat betrekking had op Vreemdelingenzaken toegevoegd aan de begroting van VenJ.

Invlechten DG VZ

In het Regeerakkoord is besloten dat de verantwoordelijkheid voor asiel en immigratie overgaat van het ministerie van BZK naar het ministerie van VenJ. Het budget op de BZK begroting dat betrekking had op Vreemdelingenzaken wordt toegevoegd aan de begroting van VenJ.

Diversen

De post diversen is het saldo van verschillende mutaties. De grootste mutatie betreft een gedeelte van de loonbijstelling dat structureel aan de begroting wordt toegevoegd. De loonbijstelling bestaat alleen uit een vergoeding voor gestegen sociale lasten.

VII Binnenlandse Zaken

UITGAVEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
Stand Miljoenennota 2013 (excl. IS)	4.789,8	4.541,0	4.484,4	4.556,5	4.648,2
Mee- en tegenvallers					
Rijksbegroting in enge zin					
Huurtoeslag	0,0	6,0	13,0	55,0	110,8
	0,0	6,0	13,0	55,0	110,8
Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
A1 rijksoverheid (incl zbo's)	0,0	0,0	0,0	- 43,0	- 97,0
B12 aivd	0,0	- 10,0	- 23,0	- 35,0	- 45,0
J102 maatregel huurmarkt	45,0	135,0	225,0	315,0	420,0
Diversen	10,5	3,0	- 14,0	- 28,6	- 30,6
	55,5	128,0	188,0	208,4	247,4
Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Ejm naar v&j	- 38,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Herverkaveling	- 3.974,1	- 4.080,5	- 4.124,5	- 4.325,7	- 4.581,0
Herverkaveling a1 rijksoverheid (incl zbo's)	0,0	0,0	0,0	14,5	33,7
Negatieve ejm ht	30,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Diversen	23,4	11,9	11,7	11,8	11,8
Niet tot een ijklijn behorend					
Herverkaveling	- 20,2	- 35,2	- 35,2	- 35,2	- 35,2

UITGAVEN		bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017	
Vut-fonds	- 30,0	70,0	0,0	0,0	0,0	
	- 4.009,4	- 4.033,8	- 4.148,0	- 4.334,6	- 4.570,7	
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2013	- 3.953,8	- 3.899,8	- 3.947,0	- 4.071,1	- 4.212,5	
Stand Voorjaarsnota 2013 (subtotaal)	836,0	641,3	537,4	485,4	435,7	
Totaal Internationale samenwerking	1,0	1,0	0,5	0,4	0,4	
Stand Voorjaarsnota 2013	836,9	642,2	537,8	485,8	436,1	
NIET-BELASTINGONTVANGSTEN		bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017	
Stand Miljoenennota 2013 (excl. IS)	712,7	985,5	1388,7	698,7	668,6	
Mee- en tegenvallers						
Rijksbegroting in enge zin						
Diversen	- 0,2	- 0,5	- 4,6	- 0,4	0,0	
	- 0,2	- 0,5	- 4,6	- 0,4	0,0	
Technische mutaties						
Rijksbegroting in enge zin						
Herverkaveling	- 602,6	- 586,1	- 581,5	- 582,1	- 601,4	
Diversen	- 9,8	0,0	0,0	0,0	0,0	
Niet tot een ijklijn behorend						
Liquiditeitsbehoefte vut-fonds	0,0	10,0	30,0	0,0	0,0	
Diversen	- 4,0	- 4,0	- 4,0	- 1,0	- 3,0	
	- 616,4	- 580,1	- 555,5	- 583,1	- 604,4	
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2013	- 616,6	- 580,6	- 560,1	- 583,5	- 604,4	
Stand Voorjaarsnota 2013 (subtotaal)	96,1	404,9	828,6	115,1	64,1	
Totaal Internationale samenwerking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Stand Voorjaarsnota 2013	96,1	404,9	828,6	115,1	64,1	

Huurtoeslag

De oploep van de werkloosheid en de in het regeerakkoord voorgenomen verkorting van de WW leiden tot hogere uitgaven voor de huurtoeslag. Als gevolg van de herverkaveling zijn deze middelen overgeheveld naar de begroting van W&R.

A1 Rijksoverheid (incl. ZBO's)

Dit betreft de maatregel A1 van het regeerakkoord. Als gevolg van doorverdelingseffecten heeft er een wijziging plaatsgevonden in de reeks van de taakstelling op de bedrijfsvoering.

B12 AIVD

Dit betreft maatregel B12 van het regeerakkoord.

J102 Maatregel huurmarkt

In het woonakkoord is besloten om het budget voor de huurtoeslag te verhogen conform het regeerakkoord, waarmee de laagste inkomensgroep wordt ontzien voor de inkomensafhankelijke huurverhoging. Als gevolg van de herverkaveling zijn deze middelen overgeheveld van BZK naar de begroting van W&R.

Diversen

Onder deze post valt onder andere de regeerakkoord maatregel A3 verlaging topinkomens publieke sector. Alle departementen delen mee met de invulling van de maatregel, afhankelijk van het aandeel topinkomens per departement.

EJM naar V&J

Als gevolg van de herverkaveling van BZK is het aandeel van het Directoraat Generaal Vreemdelingenzaken in de totale eindejaarsmarge van BZK overgeboekt naar VenJ.

Herverkaveling

Als gevolg van de herverkaveling zijn middelen overgeboekt van BZK naar de begrotingen van VenJ, SZW en W&R. Tevens heeft BZK middelen ontvangen van Financiën.

Herverkaveling A1 rijksoverheid (incl ZBO's)

Als gevolg van de herverkaveling is een deel van de apparaattaakstelling overgeboekt van BZK naar de begrotingen van VenJ en SZW. Tevens heeft BZK een deel van de apparaattaakstelling ontvangen van het ministerie van FIN.

Negatieve EJM Huurtoeslag

BZK heeft het aandeel van het Directoraat Generaal Wonen en Bouwen in de totale eindejaarsmarge van BZK overgeboekt naar de begroting van W&R.

Diversen

Sinds 1 januari 2013 is Doc-Direkt geen agentschap meer. Hierdoor komen de uitgaven (voornamelijk personeel en materieel) ten laste van het centraal apparaatsartikel van BZK en zijn de uitgaven geen bijdrage aan een baten-lastendienst meer.

VUT-fonds

Op grond van nadere analyses blijkt dat steeds meer mensen besluiten later gebruik te maken van FPU. De leenbehoefte van het VUT-fonds wijzigt derhalve. In 2016 is het volledige leenbedrag van het VUT-fonds terugbetaald aan het Rijk.

Diversen

Met de in beheer name van de online raadpleegbare reisdocumentenadministratie (ORRA) door het agentschap basisadministratie persoonsgegevens en reisdocumenten (BPR) was in het financieringsarrangement modernisering GBA/ORRA een opbrengst voorzien van 25 mln. Nu de ORRA niet doorgaat, zal er ook geen ontvangst binnenkomen. Het geraamde bedrag wordt derhalve van de begroting van BZK afgehaald.

VIII Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

UITGAVEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
Stand Miljoenennota 2013 (excl. IS)	34.007,0	34.257,6	34.210,7	34.283,1	34.564,1
Mee- en tegenvallers					
Rijksbegroting in enge zin					
Bijstelling autonome raming studiefinanciering	- 70,9	- 70,9	- 70,9	- 70,9	- 70,9
Leerlingen volume referentieraming 2013	60,0	60,0	60,0	60,0	60,0
	- 10,9	- 10,9	- 10,9	- 10,9	- 10,9
Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
A1 rijksoverheid (incl. zbo's)	0,0	0,0	0,0	- 24,0	- 54,0
D17 schrappen subsidies	0,0	- 100,0	- 200,0	- 200,0	- 200,0
D19 leerwegondersteunend onderwijs	0,0	0,0	- 15,0	- 50,0	- 50,0
D20 afschaffen maatschappelijke stages	0,0	0,0	0,0	- 50,0	- 55,0
D21 afschaffen gratis schoolboeken	0,0	0,0	- 85,0	- 275,0	- 275,0
D22 minder opleidingen en macrodoelmatigheid mbo	0,0	0,0	0,0	0,0	- 60,0
D23 samenvoegen kenniscentra mbo	0,0	0,0	- 40,0	- 80,0	- 80,0
D24 minder opleidingen ho (incl. kunstopleidingen)	0,0	0,0	0,0	- 70,0	- 90,0
D25 verminderen overhead ho	0,0	- 15,0	- 33,0	- 50,0	- 65,0
D26 sociaal leenstelsel	0,0	0,0	0,0	- 15,0	- 55,0
D27 ov kaart – kortingskaart	0,0	0,0	0,0	- 5,0	- 45,0
D30 verdubbeling intensivering leerkrachten vo (bèta, jong academisch)	15,0	20,0	30,0	35,0	0,0
D31 schrappen maatregel langstudeerders	263,0	220,0	230,0	230,0	230,0
Digitale collectie nationaal archief	28,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Eindejaarsmarge (toevoeging)	227,1	0,0	0,0	0,0	0,0
I92 publieke omroep	0,0	0,0	0,0	- 50,0	- 100,0
I92 publieke omroep (overheveling pf)	0,0	142,0	142,0	142,0	142,0
Intertemporele compensatie eindejaarsmarge (kasschuiven)	- 57,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Intertemporele compensatie langstudeerders	- 62,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Intertemporele compensatie ov kaart	125,0	- 125,0	0,0	0,0	0,0
Diversen	- 60,0	58,2	4,9	- 17,8	- 41,8
	479,0	200,2	33,9	- 479,8	- 798,8
Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Loonbijstelling werkgeverslasten tranche 2013	41,4	41,3	41,2	41,1	41,4
Diversen	- 23,9	- 8,2	- 5,1	8,3	12,4
Niet tot een ijklijn behorend					
D26 sociaal leenstelsel	0,0	- 25,0	- 165,0	- 220,0	- 255,0
D27 ov kaart – kortingskaart	0,0	0,0	0,0	- 270,0	- 250,0
Diversen	- 36,9	- 36,9	- 36,9	- 36,9	- 36,9
	- 19,4	- 28,8	- 165,8	- 477,5	- 488,1
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2013	448,7	160,5	- 142,8	- 968,2	- 1.297,8
Stand Voorjaarsnota 2013 (subtotaal)	34.455,7	34.418,1	34.067,9	33.314,9	33.266,3
Totaal Internationale samenwerking	69,0	62,8	62,8	62,8	57,7
Stand Voorjaarsnota 2013	34.524,7	34.480,8	34.130,6	33.377,6	33.324,0

NIET-BELASTINGONTVANGSTEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
Stand Miljoenennota 2013 (excl. IS)	1.190,5	1.251,2	1.296,2	1.356,2	1.402,8
Mee- en tegenvallers					
Rijksbegroting in enge zin					
Renteontvangsten	- 47,3	- 49,9	- 53,4	- 55,3	- 51,9
Diversen	17,0	17,0	17,0	17,0	17,0
	- 30,3	- 32,9	- 36,4	- 38,3	- 34,9
Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Diversen	- 10,0	10,0	0,0	0,0	0,0

NIET-BELASTINGONTVANGSTEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
Technische mutaties	- 10,0	10,0	0,0	0,0	0,0
Rijksbegroting in enge zin					
Diversen	10,8	9,3	6,0	6,0	6,0
Niet tot een ijklijn behorend					
Diversen	- 2,3	- 2,3	- 2,3	- 2,3	- 2,3
	8,5	7,0	3,7	3,7	3,7
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2013	- 31,8	- 15,9	- 32,7	- 34,6	- 31,2
Stand Voorjaarsnota 2013 (subtotaal)	1.158,7	1.235,3	1.263,5	1.321,6	1.371,6
Totaal Internationale samenwerking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota 2013	1.158,7	1.235,3	1.263,5	1.321,6	1.371,6

Bijstelling autonome raming studiefinanciering

De raming voor studiefinanciering laat lagere kader relevante uitgaven zien ten opzichte van de in de OCW-begroting 2013 verwerkte raming van het voorjaar 2012. Dit is het gevolg van de verwerking van nieuwe uitvoeringsgegevens van DUO.

Leerlingen volume referentieraming

Dit betreft de budgettaire verwerking van de referentieraming 2013.

A1 Rijksoverheid (incl. zbo's).

Dit betreft maatregel A1 uit het regeerakkoord.

D17 Schrappen subsidies

Dit betreft maatregel D17 uit het regeerakkoord.

D19 leerwegondersteunend onderwijs

Dit betreft maatregel D19 uit het regeerakkoord.

D20 afschaffen maatschappelijke stages

Dit betreft maatregel D20 uit het regeerakkoord.

D21 afschaffen gratis schoolboeken

Dit betreft maatregel D21 uit het regeerakkoord.

D22 minder opleidingen en macrodoelmatigheid mbo

Dit betreft maatregel D22 uit het regeerakkoord.

D23 samenvoegen kenniscentra mbo

Dit betreft maatregel D23 uit het regeerakkoord.

D24 minder opleidingen ho (incl. kunstopleidingen)

Dit betreft maatregel D24 uit het regeerakkoord.

D25 verminderen overhead ho

Dit betreft maatregel D25 uit het regeerakkoord.

D26 sociaal leenstelsel

Dit betreft maatregel D26 uit het regeerakkoord.

D27 ov kaart – kortingskaart

Dit betreft maatregel D27 uit het regeerakkoord.

D30 verdubbeling intensivering leerkrachten vo (bèta, jong academisch)

Dit betreft maatregel D30 uit het regeerakkoord.

D31 schrappen maatregel langstudeerders

Dit betreft maatregel D31 uit het regeerakkoord.

Digitale collectie nationaal archief

Door de digitalisering van de informatiehuishouding van het rijk staat het Nationaal Archief de komende jaren voor een substantiële taakverzwaring. Dit wordt grotendeels en incidenteel tot en met 2015 gedekt, mede met behulp van een kasschuif.

Eindejaarsmarge (toevoeging)

Dit betreft de toevoeging van de eindejaarsmarge 2012 aan de begroting van OCW.

I92 publieke omroep

Dit betreft maatregel I92 uit het regeerakkoord.

I92 publieke omroep (overheveling provinciefonds)

Dit betreft maatregel I92 uit het regeerakkoord.

Intertemporele compensatie eindejaarsmarge (kasschuiven)

Dit betreft het deel van de eindejaarsmarge dat is bedoeld voor overlopende verplichtingen.

Intertemporele compensatie langstudeerders

De langstudeerders-maatregel voor studenten is teruggedraaid. HO-instellingen is verzocht om te stoppen met de inning van het verhoogd collegegeld en het reeds geïnde verhoogd collegegeld terug te betalen. Om de betreffende korting op de rijksbijdrage ongedaan te maken, was een kasschuif van 2013 naar 2012 nodig.

Intertemporele compensatie OV-kaart

Ter optimalisatie van het kasritme van de staat wordt een deel van de verplichtingen aan de vervoersbedrijven voor de OV-studentenkaart vooruitbetaald.

D26 sociaal leenstelsel

Dit betreft maatregel D26 uit het regeerakkoord.

D27 OV-kaart – kortingskaart

Dit betreft maatregel D27 uit het regeerakkoord.

Renteontvangsten

De raming voor studiefinanciering laat lagere renteontvangsten zien ten opzichte van de in de OCW-begroting 2013 verwerkte raming van het voorjaar 2012. Zowel de spontane ontvangsten als de termijnontvangsten worden lager geraamd. Conform de begrotingsregels worden mutaties in de renteontvangsten generaal verwerkt.

IXA Nationale schuld

UITGAVEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
Stand Miljoenennota 2013 (excl. IS)	19.119,4	20.053,7	23.681,3	26.187,9	29.299,9
Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Regeerakkoord	- 10.261,0	- 10.354,2	- 11.210,0	- 12.758,6	- 13.891,2
Diversen	5,0	8,6	1,6	1,6	1,6
	- 10.256,0	- 10.345,6	- 11.208,4	- 12.757,0	- 13.889,6
Technische mutaties					
Niet tot een ijklijn behorend					
Mutatie in rekening-courant en deposito	1.071,7	- 348,6	- 2.049,4	- 1.787,3	- 3.157,4
Mutatie rente vaste schuld	78,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Regeerakkoord	10.261,0	10.354,2	11.210,0	12.758,6	13.891,2
Rente vaste schuld	- 326,6	- 663,2	- 849,1	- 1.004,1	- 1.352,3
Rente vlottende schuld	- 123,1	- 282,1	- 59,5	- 275,1	- 304,2
Rentelasten	- 73,0	- 60,1	- 14,5	20,6	55,7
Verstrekte leningen	0,0	50,0	0,0	0,0	0,0
Diversen	21,6	30,6	2,3	3,7	39,7
	10.909,9	9.080,8	8.239,8	9.716,4	9.172,7
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2013	653,9	- 1.264,8	- 2.968,7	- 3.040,6	- 4.716,9
Stand Voorjaarsnota 2013 (subtotaal)	19.773,3	18.789,0	20.712,6	23.147,3	24.583,0
Totaal Internationale samenwerking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota 2013	19.773,3	18.789,0	20.712,6	23.147,3	24.583,0
<hr/>					
NIET-BELASTINGONTVANGSTEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
Stand Miljoenennota 2013 (excl. IS)	2.042,3	3.333,5	2.770,7	3.657,0	4.126,7
Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Regeerakkoord	- 478,1	- 399,0	- 1.154,1	- 1.586,8	- 1.484,3
	- 478,1	- 399,0	- 1.154,1	- 1.586,8	- 1.484,3
Technische mutaties					
Niet tot een ijklijn behorend					
Aflossingen op leningen	256,5	141,4	175,7	316,4	183,6
Regeerakkoord	478,1	399,0	1.154,1	1.586,8	1.484,3
Rente vaste schuld	0,0	44,1	319,6	342,5	392,8
Rentebaten	- 13,0	- 112,2	- 54,7	- 214,3	- 344,9
Diversen	- 3,0	- 5,5	0,0	- 7,1	- 6,3
	718,6	466,8	1.594,7	2.024,3	1.709,5

NIET-BELASTINGONTVANGSTEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2013	240,5	67,9	440,6	437,6	225,2
Stand Voorjaarsnota 2013 (subtotaal)	2.282,8	3.401,4	3.211,2	4.094,6	4.352,0
Totaal Internationale samenwerking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota 2013	2.282,8	3.401,4	3.211,2	4.094,6	4.352,0

Regeerakkoord

Omdat de rentelasten niet meer in het uitgavenkader meetellen, zijn deze overgeboekt. Dit geeft zowel een beleidsmatige mutatie als ook een technische mutatie (de tegenboeking).

Mutatie in rekening-courant en deposito

De inleg van de sociale fondsen is gewijzigd als gevolg van mutaties in de premieontvangsten en de premiegefinancierde uitgaven.

Mutatie rente vaste schuld

Dit betreft een boekhoudkundige mutatie vanwege een te lage toerekening van rentelasten in het verleden.

Rente vaste schuld

Bij de uitgaven is er een wijziging van de raming voor de rentelasten vaste schuld als gevolg van bijstellingen van de rentetarieven en de financieringsbehoefte. Bij de ontvangsten bestaan de rentebaten vaste schuld (nagenoeg volledig) uit baten op afgesloten swaps. Nieuw afgesloten swaps leiden hier tot mutaties op de baten.

Rente vlottende schuld

De raming van de rentelasten vlottende schuld wijzigt als gevolg van bijstellingen van de rentetarieven en de financieringsbehoefte.

Rentelasten

De raming voor rentelasten kasbeheer is aangepast, als gevolg van een wijziging van de rekenrente en veranderingen bij de aangehouden middelen.

Verstreckte leningen

Gewijzigde inzichten in het leengedrag van agentschappen en RWT's (Rechtspersonen met een wettelijke taak) leiden tot een aanpassing van de voorziene uitgaven.

Aflossing op leningen

Gewijzigde inzichten in het leengedrag van agentschappen en RWT's (Rechtspersonen met een wettelijke taak) leiden tot een aanpassing van de voorziene ontvangsten.

Rentebaten

De raming voor rentebaten kasbeheer is aangepast, als gevolg van een wijziging van de rekenrente en veranderingen bij de aangehouden middelen.

IXB Financiën

UITGAVEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
Stand Miljoenennota 2013 (excl. IS)	10.891,0	9.253,3	8.121,3	7.870,8	7.637,1
Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
A1 rijksoverheid (incl. zbo's)	0,0	0,0	0,0	- 50,0	- 112,0
Continuering btw-compensatiefonds	0,0	0,0	3.079,5	3.079,3	3.079,2
G82 doorberekenen kosten toezicht afm/dnb	0,0	0,0	- 38,0	- 38,0	- 38,0
Kasschuif apparaat	35,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Versterking toezicht belastingdienst	108,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Diversen	56,3	8,0	8,7	10,1	11,2
	199,3	8,0	3050,2	3001,4	2940,4
Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Heffings- en invorderingsrente	- 50,0	- 50,0	- 50,0	- 50,0	- 50,0
Herverkaveling rvob	- 86,6	- 85,2	- 84,6	- 84,5	- 84,5
Diversen	33,5	28,0	23,7	22,1	22,5
Niet tot een ijklijn behorend					
A10 btw-compensatiefonds	0,0	0,0	- 3.079,5	- 3.079,3	- 3.079,2
labf	- 91,0	12,0	83,0	71,0	61,0
Kapitaalinjectie sns bank nv	1.900,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kapitaalinjecties sns reaal nv	300,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kapitaalinjecties vastgoedbeheerorganisatie	500,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Overbruggingskrediet sns	1.100,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Teruggeven winsten smp	126,0	112,0	87,0	65,0	51,0
Diversen	- 1,2	0,0	0,0	0,0	0,0
	3.730,7	16,8	- 3.020,4	- 3.055,7	- 3.079,2
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2013	3.930,0	24,9	29,9	- 54,3	- 138,7
Stand Voorjaarsnota 2013 (subtotaal)	14.821,0	9.278,1	8.151,2	7.816,5	7.498,4
Totaal Internationale samenwerking	185,6	82,3	342,4	316,0	209,7
Stand Voorjaarsnota 2013	15.006,6	9.360,4	8.493,6	8.132,5	7.708,1

NIET-BELASTINGONTVANGSTEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
Stand Miljoenennota 2013 (excl. IS)	6.620,2	5.445,7	5.096,8	3.636,1	3.343,9
Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Havenbedrijf rotterdam rijksbijdrage landwinning	295,5	0,0	0,0	0,0	0,0
I90 taakstelling mrb	0,0	50,0	70,0	70,0	70,0
I93 belasting-en invorderingsrente	0,0	21,0	99,0	144,0	178,0
Winstafdracht dnb	- 157,9	- 91,0	- 128,0	19,8	63,5
Diversen	11,9	0,7	0,8	0,7	0,6
	149,5	- 19,3	41,8	234,5	312,1
Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Heffings- en invorderingsrente	- 50,0	- 50,0	- 50,0	- 50,0	- 50,0
Herverkaveling rvob	- 175,4	- 174,5	- 174,0	- 174,0	- 174,0
Diversen	20,9	10,3	10,3	10,3	10,3
Niet tot een ijklijn behorend					
Correctie renteontvangsten griekenland	- 31,7	- 31,7	- 31,7	- 31,7	- 31,7
labf	- 91,0	13,0	84,0	71,0	61,0
Opbrengst verkoop vermogenstitels	132,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Winstafdracht dnb	796,1	828,6	668,1	433,4	343,1

NIET-BELASTINGONTVANGSTEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
Diversen	10,5	- 6,6	0,0	0,0	0,0
	611,4	589,1	506,7	259,0	158,7
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2013	761,0	569,7	548,5	493,5	470,8
Stand Voorjaarsnota 2013 (subtotaal)	7.381,2	6.015,4	5.645,3	4.129,6	3.814,6
Totaal Internationale samenwerking	7,8	3,7	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota 2013	7.389,0	6.019,1	5.645,3	4.129,6	3.814,6

A1 rijksoverheid (incl. zbo's)

Dit betreft maatregel A1 uit het regeerakkoord.

Correctie btw-compensatiefonds & A10 btw-compensatiefonds

Dit betreft maatregel A10 uit het regeerakkoord. In het bestuurlijk overleg met VNG en IPO van 18 januari is besloten het btw-compensatiefonds te continueren. De regeerakkoordmaatregel beoogde naast opheffing van het btw-compensatiefonds ook een korting; deze is doorgevoerd op het gemeente- en provinciefonds.

G82 doorberekenen kosten toezicht AFM/DNB

Dit betreft maatregel G82 uit het regeerakkoord.

Kasschuif apparaat

Deze mutatie betreft een kasschuif bij de apparaatsuitgaven van de Belastingdienst. De kasschuif van 2012 naar 2013 bedraagt 35 mln. en was onder anderen voor noodzakelijke uitgaven – zoals investeringen in detectiesystemen ten behoeve van douanecontroles – die in 2013 in plaats van in 2012 worden gerealiseerd.

Versterking toezicht Belastingdienst

Betreft de middelen voor de Belastingdienst in 2013 van maatregel J110 uit het regeerakkoord.

Heffings- en invorderingsrente (uitgaven en ontvangsten)

Betreft een actualisatie van de verwachte uitgaven en ontvangsten bij de heffings- en invorderingsrente op basis van recente renteramingen.

Herverkaveling RVOB (uitgaven- en ontvangsten)

Betreft de herverkaveling van het RVOB van FIN naar BZK, zoals afgesproken in het regeerakkoord.

IABF (Illiquid Asset Back-up Faciliteit; uitgaven en ontvangsten)

De raming van de aflossing van de IABF (funding fee) is bijgesteld aan de hand van de geraamde ontvangsten. Deze zijn naar aanleiding van een wijziging van de euro/dollar-rekenkoers bijgesteld.

Kapitaalinjecties en overbruggingskrediet SNS

Betreft de nationalisatie van SNS. Zie voor meer informatie de betreffende incidentele suppletoire begroting.

Teruggeven winsten SMP

Betreft het teruggeven van een deel van de winstafdracht DNB aan Griekenland, zoals gemeld in de Tweede Nota van Wijziging van de Begroting 2013.

Havenbedrijf Rotterdam rijksbijdrage landwinning

Betreft de restitutie van een lening aan het Havenbedrijf Rotterdam. Zie voor meer informatie TK 24 691 nr. 118.

I90 taakstelling motorrijtuigenbelasting

Dit betreft maatregel I90 uit het regeerakkoord.

I93 belasting- en invorderingsrente

Dit betreft maatregel I93 uit het regeerakkoord.

Winstafdracht DNB (beleidsmatige mutaties)

Bijstelling van de Winstafdracht DNB zoals vastgesteld in de ISB DNB-winstafdracht (TK 33 548 nr. 2).

Correctie renteontvangsten Griekenland

Betreft een correctie van de renteontvangsten van Griekenland, zoals gemeld in de Tweede Nota van Wijziging van de Begroting 2013.

Opbrengst verkoop vermogenstitels

Begin 2013 is het laatste pakket aandelen van Connexxion verkocht voor 131,9 mln. De verkoop is niet kaderrelevant en niet EMU-saldorelevant, maar draagt wel bij aan schuldreductie.

Winstafdracht DNB (niet tot een ijklijn behorend)

Bijstelling van de Winstafdracht DNB zoals vastgesteld in de ISB DNB-winstafdracht (TK 33 548 nr. 2).

X Defensie

UITGAVEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
Stand Miljoenennota 2013 (excl. IS)	7.566,4	7.580,1	7.504,0	7.503,9	7.510,0
Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
A1 rijksoverheid (incl. zbo's)	0,0	0,0	0,0	- 6,9	- 15,9
A1 rijksoverheid (incl. zbo's)a1 rijksoverheid (incl. zbo's)	0,0	0,0	0,0	- 8,0	- 18,4
Afroming ivent	35,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Allocatie energie, bewaking & beveiliging	24,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Allocatie ereschuld	36,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bijdrage buza bescherming ambassades door bsb	15,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Doorwerking eindejaarsmarge def	121,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Doorwerking verkoopopbrengsten	- 73,6	- 14,6	- 15,9	- 13,3	- 9,8

UITGAVEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
H86 vrijgave tbv nieuw budget internationale vrede en veiligheid	0,0	- 59,5	- 59,5	- 59,5	- 59,5
Kasschuif 2013 naar 2015 t/m 2017	- 95,0	0,0	30,0	21,0	44,0
Kasschuif sbk	- 40,0	40,0	0,0	0,0	0,0
Uitdelen allocatie gelden	- 60,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Diversen	14,3	3,0	- 1,0	- 3,0	- 5,7
	- 22,7	- 31,1	- 46,4	- 69,7	- 65,3
Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Diversen	- 3,6	5,0	5,3	5,2	5,1
Niet tot een ijklijn behorend					
Diversen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	- 3,6	5,0	5,3	5,2	5,1
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2013	- 26,3	- 26,1	- 41,1	- 64,6	- 60,2
Stand Voorjaarsnota 2013 (subtotaal)	7.540,1	7.554,0	7.462,9	7.439,3	7.449,8
Totaal Internationale samenwerking	248,4	18,4	16,7	15,4	14,0
Stand Voorjaarsnota 2013	7.788,5	7.572,4	7.479,6	7.454,7	7.463,8

NIET-BELASTINGONTVANGSTEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
Stand Miljoenennota 2013 (excl. IS)	372,4	345,3	306,1	272,1	265,0
Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Afroming ivent	35,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bijstelling verkoopbrengrsten	- 73,6	- 14,6	- 15,9	- 13,3	- 9,8
Diversen	14,2	0,0	0,0	0,0	4,5
	- 24,4	- 14,6	- 15,9	- 13,3	- 5,3
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2013	- 24,4	- 14,6	- 15,9	- 13,3	- 5,3
Stand Voorjaarsnota 2013 (subtotaal)	348,0	330,7	290,2	258,8	259,7
Totaal Internationale samenwerking	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
Stand Voorjaarsnota 2013	349,4	332,1	291,6	260,2	261,1

A1 rijksoverheid (incl. ZBO's)

De taakstelling «*rijksoverheid*» uit het regeerakkoord Rutte 2 is verwerkt op de artikelonderdelen van de ondersteunende diensten van het Commando dienstencentrum en Directie materieelorganisatie.

Afroming IVENT

Dit betreft de afdracht van de winst in 2012 van het agentschap IVENT aan het moederdepartement.

Allocatie energie, bewaking & beveiliging

Voor 2013 is het exploitatiebudgettekort voor energie en water afgedekt (21,6 mln.). Ook is aan de personeelsexploitatie van de Defensie Bewakings- en Beveiligingsorganisatie extra budget toegekend (2,5 mln.).

Allocatie ereschuld

Dit betreft de uitvoering van de regeling ereschuld veteranen waarbij zich hoger dan geplande uitgaven voordoen van 36 mln.

Bijdrage BuZa bescherming ambassades door BSB

Van het ministerie van Buitenlandse Zaken is 15,3 mln. ontvangen voor de uitvoering van de bescherming van ambassadepersoneel door de Brigade Speciale Beveiligingsopdrachten (BSB) van het CKmar.

Doorwerking eindejaarsmarge

Het defensiebudget wordt bijgesteld met een bedrag van 121,3 mln. Dit betreft de definitieve eindejaarsmarge als gevolg van de gerealiseerde bedragen in 2012.

Doorwerking verkoopopbrengsten

De lagere ontvangsten worden vooral veroorzaakt door het verschuiven van de verkoopontvangsten (- 73,6 mln.) van roerende en onroerende goederen naar latere jaren als gevolg van afnemende mogelijkheden op de markt.

H86 korting tbv nieuw budget internationale vrede en veiligheid

Dit betreft maatregel H86 uit het regeerakkoord.

Kasschuif 2013 naar 2015 t/m 2017

Door middel van deze kasschuif is er een neerwaartse bijstelling van gereedstelling en materiële exploitatie DMO in 2013. Hiermee worden de budgetten voor investeringen grootmaterieel verhoogd met 30 mln. In 2015, met 21 mln. in 2016 en met 44 mln. in 2017.

Kasschuif SBK

Door vertraging in het personele reorganisatietraject wordt een deel van de budgetten (40 mln.) voor de SBK regelingen doorgeschoven naar 2014, omdat dan naar verwachting een hogere instroom is te verwachten in de desbetreffende regelingen.

Uitdelen allocatie gelden

Vanuit het artikel nominaal zijn het exploitatiebudgettekort voor energie en water (- 21,6 mln.) en ereschuld (- 36 mln.) afgedekt.

Diversen

Dit betreft onder andere de uitkering van de component sociale lasten ontwikkeling van de loonbijstelling voor 2013 en diverse budgetoverhevelingen met andere departementen.

XII Infrastructuur en Milieu

UITGAVEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
Stand Miljoenennota 2013 (excl. IS)	9.858,8	10.575,5	9.573,2	9.923,0	9.816,7

UITGAVEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
A1 rijksoverheid (incl.zbo's)	0,0	0,0	0,0	- 43,0	- 98,0
Aanvullende post ov en spoor	25,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Eindejaarsmarge	24,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Korting if	0,0	- 250,0	- 250,0	- 250,0	- 250,0
Nota van wijziging	75,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Diversen	0,2	- 1,6	- 1,6	- 1,7	- 1,7
	124,7	- 151,6	- 151,6	- 194,7	- 249,7
Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Diversen	- 32,1	- 14,9	- 9,9	- 3,6	- 2,8
	- 32,1	- 14,9	- 9,9	- 3,6	- 2,8
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2013	92,7	- 166,5	- 161,5	- 198,2	- 252,5
Stand Voorjaarsnota 2013 (subtotaal)	9.951,5	10.409,0	9.411,7	9.724,8	9.564,2
Totaal Internationale samenwerking	55,7	24,0	19,4	18,3	18,1
Stand Voorjaarsnota 2013	10.007,1	10.433,0	9.431,1	9.743,1	9.582,3

NIET-BELASTINGONTVANGSTEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
Stand Miljoenennota 2013 (excl. IS)	176,1	258,2	241,4	219,9	213,3
Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Diversen	1,1	- 0,4	- 0,5	- 0,5	- 0,5
	1,1	- 0,4	- 0,5	- 0,5	- 0,5
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2013	1,1	- 0,4	- 0,5	- 0,5	- 0,5
Stand Voorjaarsnota 2013 (subtotaal)	177,2	257,7	240,9	219,5	212,9
Totaal Internationale samenwerking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota 2013	177,2	257,7	240,9	219,5	212,9

Eindejaarsmarge

De eindejaarsmarge van 2012 wordt toegevoegd aan de begroting van lenM.

A1 rijksoverheid

De taakstelling A1 uit het regeerakkoord op het apparaat is verdeeld over hoofdstuk XII, het Infrastructuurfonds en het Deltafonds.

Aanvullende post OV en spoor & Nota van wijziging

In het lenteakkoord is een intensivering van 100 mln. afgesproken voor het openbaar vervoer en spoor. In 2013 gaat er 25 mln. naar het spoor artikel (Infrastructuurfonds). De overige 75 mln. is per nota van wijziging toegevoegd voor het openbaar vervoer (Brede doeluitkering). Vanaf 2014 wordt 50 mln. naar het Infrastructuurfonds en Brede Doeluitkering geboekt.

Korting IF

In de motie Zijlstra en Samson (TK 33 410, nr. 32) is vanaf 2014 een taakstelling van 250 mln. structureel op het Infrastructuurfonds afgesproken. Met deze mutatie wordt de taakstelling ingeboekt.

Diversen – beleidsmatige mutaties

De diversen beleidsmatige mutaties bestaan uit het toevoegen van een deel van de loonbijstelling en de taakstelling voor het topsectorenbeleid uit Rutte 2.

Diversen – technische mutaties

De diversen technische mutaties bestaan uit overboekingen naar andere departementen en de decentralisatie van de Nota ruimte en BIRK budgetten.

Diversen – niet belasting ontvangsten

De niet-belastingontvangsten bestaan hoofdzakelijk uit lagere EU ontvangsten, en een terugontvangst in 2013 voor BIRK budgetten.

XIII Economische Zaken

UITGAVEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
Stand Miljoenennota 2013 (excl. IS)	5.049,6	4.678,5	4.447,0	4.372,5	4.305,8
Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
A1 rijksoverheid (incl.zbo's)	0,0	0,0	0,0	- 35,0	- 79,0
C15 cova	18,0	18,0	18,0	18,0	18,0
C15 sde+ regeling	0,0	0,0	20,0	80,0	395,0
D18 beëindiging spec.subs.onderw.vernieuwing groen onderw.na 2015	0,0	0,0	0,0	- 55,0	- 55,0
Eindejaarsmarge mep	26,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Eindejaarsmarge sde	23,9	0,0	0,0	0,0	0,0
G81 beperken subs.bedrijfslevenbeleid en topsectoren	0,0	- 46,0	- 52,0	- 52,0	- 52,0
G81 verlagen uitgaven ondernemerspleinen	0,0	- 5,0	- 15,0	- 15,0	- 15,0
G83 afschaffen pbo's	0,0	31,0	31,0	31,0	31,0
Innovatiefonds	1,5	5,1	5,9	18,6	11,5
Intensivering natuur	200,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Mep meevaller	- 53,4	- 22,0	- 8,0	- 5,0	- 2,0
Nvwa	24,2	7,3	5,7	3,0	3,8
Ruimtevaart 2015	0,0	0,0	20,0	33,0	33,0
Ruimtevaart kasschuif	- 18,8	15,6	18,9	- 0,7	- 15,0
Tki toeslag	0,0	110,0	110,0	110,0	110,0
Uitkoop	0,0	0,0	0,0	0,0	28,0
Diversen	3,0	0,3	- 4,5	- 3,2	- 7,4
	225,1	114,3	150,0	127,7	404,9
Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Garantie ondernemingsfinanciering	- 31,8	- 1,0	2,0	13,0	13,0
Overboeking naar provinciefonds decentralisatieakkoord	- 393,6	- 40,3	0,0	0,0	0,0
Diversen	68,5	22,3	14,0	0,9	- 3,8
	- 356,9	- 19,0	16,0	13,9	9,2
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2013	- 131,6	95,3	166,1	141,6	414,2
Stand Voorjaarsnota 2013 (subtotaal)	4.918,0	4.773,8	4.613,1	4.514,1	4.719,9
Totaal Internationale samenwerking	72,1	54,7	48,7	44,9	43,0
Stand Voorjaarsnota 2013	4.990,1	4.828,5	4.661,7	4.559,0	4.762,9

NIET-BELASTINGONTVANGSTEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
Stand Miljoenennota 2013 (excl. IS)	12.806,0	12.586,4	12.793,7	12.673,3	12.212,5
Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
G84 boetes marktwerking nma	0,0	75,0	100,0	100,0	125,0
Diversen	1,6	0,0	0,0	0,0	0,0
	1,6	75,0	100,0	100,0	125,0
Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Garantie ondernemingsfinanciering	- 31,8	- 1,0	2,0	13,0	13,0
Diversen	13,7	- 0,1	- 0,1	0,0	0,0
Niet tot een ijklijn behorend					
Aardgasbaten	600,0	0,0	- 800,0	- 1.050,0	- 1.050,0
C15 sde+ regeling	0,0	0,0	20,0	80,0	395,0
Ontvangsten frequentieverlaging	3.804,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Diversen	18,0	18,0	18,0	18,0	18,0
	4.404,0	16,9	- 760,1	- 939,0	- 624,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2013	4.405,7	91,9	- 660,1	- 839,0	- 499,0
Stand Voorjaarsnota 2013 (subtotaal)	17.211,6	12.678,3	12.133,6	11.834,3	11.713,5
Totaal Internationale samenwerking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota 2013	17.211,6	12.678,3	12.133,6	11.834,3	11.713,5

C15 Cova

Dit betreft maatregel C15 uit het regeerakkoord.

C15 SDE+ regeling

Dit betreft maatregel C15 uit het regeerakkoord.

D18 beëindiging specifieke subsidies onderwijs vernieuwing groen onderwijs na 2015

Dit betreft maatregel D18 uit het regeerakkoord.

Eindejaarsmarge MEP

De onderuitputting van de subsidie Milieukwaliteit Elektriciteitsproductie (MEP) uit 2012 wordt in 2013 aan de EZ begroting toegevoegd.

Eindejaarsmarge SDE

De onderuitputting van de SDE uit 2012 wordt in 2013 aan de EZ begroting toegevoegd.

G81 beperken subsidiesbedrijfslevenbeleid en topsectoren

Dit betreft maatregel G81 uit het regeerakkoord.

G81 verlagen uitgaven ondernemerspleinen

Dit betreft maatregel G81 uit het regeerakkoord.

G83 afschaffen pbo's

Dit betreft maatregel G83 uit het regeerakkoord.

Innovatiefonds

In het Innovatiefonds MKB+ is in 2012 44,8 mln. onbesteed gebleven en er is 4,4 mln. meer ontvangen dan geraamd. Dit bedrag wordt met het in de tabel weergegeven kasritme afgestemd op de uitfinancieringsbehoefte in de komende periode. Door deze kasschuif kunnen de Seedregeling en de Innovatiekredieten rond het niveau 2012 gehandhaafd blijven.

Intensivering Natuur

Vanuit de aanvullende post worden middelen voor het jaar 2013 overgeheveld naar de begroting van EZ ten behoeve van intensivering van Natuur. Over de besteding hiervan is de Kamer geïnformeerd (TK 30 825, nr. 189).

MEP meevaller

De uitgaven van de inmiddels beëindigde subsidie Milieukwaliteit Elektriciteitsproductie (MEP) vallen lager uit vanwege een geringere te subsidiëren productie van duurzame energie. Deze lagere productie heeft geen consequenties voor het bereiken van de doelstelling voor duurzame energie in 2020, omdat de MEP-productie vrijwel volledig voor 2020 zal plaatsvinden. Het aflopen van projecten, die aan het einde van hun levensduur zijn gekomen, wordt opgevangen door nieuwe verplichtingen in de SDE+ in de komende jaren, zoals meegenomen in het Regeerakkoord. De meevaller in de kasuitgaven MEP wordt ingezet als dekking voor problematiek bij de NVWA, groen onderwijs en ruimtevaart. Ook naar de huidige inzichten volstaan de resterende middelen voor duurzame energie om via het bestaande en het voorgenomen instrumentarium de doelstelling 2020 te bereiken.

NVWA

Er worden middelen toegevoegd aan het budget van de NVWA om de kwaliteit van uitvoering, handhaving en toezicht te waarborgen. De met de Tweede Kamer eerder gewisselde problematiek bij de NVWA wordt hiermee structureel opgelost.

Ruimtevaart 2015

Met deze reeks zijn voor de periode 2015 tot 2017 middelen beschikbaar gemaakt zodat er voldoende budgettair mandaat is om aan de European Space Agency (ESA) Ministersconferentie in het voorjaar van 2014 te kunnen deelnemen en de belangen van Nederland op het terrein van Ruimtevaart goed te vertegenwoordigen.

Ruimtevaart kasschuif

Tijdens de Algemene Financiële Beschouwingen 2012 is toegezegd dat de inzet voor de Ministersconferentie van het ESA incidenteel wordt verdubbeld. Met deze reeks wordt de beschikbare dekking in lijn gebracht met het verwachte ritme van de uitfinanciering.

TKI toeslag

In samenhang met de beperking van de fiscale innovatieregelingen (oplopend tot 160 mln. structureel) is in het regeerakkoord 110 mln. vrijgemaakt om samenwerking tussen bedrijven en kennisinstellingen in het kader van het topsectorenbeleid verder te stimuleren. Deze middelen worden nu conform afspraak overgeboekt vanuit de aanvullende post.

Uitkoop

Er wordt in totaal 140 mln. (28 mln. per jaar) voor een periode van 5 jaar aan de EZ-begroting toegevoegd, startend in 2017. Dit geld is beschikbaar voor een regeling die als doel heeft om bewoners van woningen uit te kopen met daarna herbesteding en/of sloop van de woning. Het gaat hierbij om woningen die direct onder de geleiders (de hoogspanningslijnen) staan van 220 en 380 kV verbindingen. Voor woningen buiten de bevolkingskernen gaat het om 110 en 150 kV verbindingen (zie ook TK 31 574, nr. 29).

Diversen

De posten diverse bestaat hoofdzakelijk uit twee posten. Allereerst uit de afrekening van de bijdrage Zeeland in verband met de afronding van het Investeringsbudget Landelijk Gebied (ILG). Ten tweede uit de bijdrage van I&M en OCW ten behoeve van de ESA. Vorig jaar is tijdens de Algemene Financiële Beschouwingen van 2012 toegezegd dat de inzet voor de Ministersconferentie van het ESA incidenteel wordt verdubbeld en dat OCW en I&M hier beide 15 mln. aan bijdragen.

Garantie Ondernemingsfinanciering

In het regeerakkoord Rutte 2 is afgesproken dat de garantieregeling Garantie Ondernemingsfinanciering structureel wordt met een jaarlijks plafond van 400 mln. In dit kader moeten ook de ontvangsten en uitgaven structureel worden geraamd. Een raming van ontvangsten en uitgaven van 13 mln. lijkt hierbij reëel. De eerste jaren worden hierbij naar beneden bijgesteld zodat met ingang van 2013 de ontvangsten structureel op 13 mln. gehandhaafd kunnen worden.

Overboeking naar provinciefonds decentralisatieakkoord

De overboeking in 2013 betreft 216 mln. voor de afronding van de huidige ILG-periode en 177,5 mln. voor intensivering van Natuur. In totaal is ongeveer 200 mln. in 2013 beschikbaar voor intensivering van Natuur. De resterende middelen van 22,5 mln. worden besteed aan het project Marker Wadden (15 mln.) en natuurprojecten in Caribisch Nederland (7,5 mln.).

G84 boetes marktwerking NMa

In het regeerakkoord Rutte 2 is afgesproken dat de boetes marktwerking (NMa) worden verhoogd omdat de NMa meer kartelboetes gaat opleggen. De ontvangsten worden geraamd op 75 mln. in 2014 oplopend naar 125 mln. structureel. Deze bezuiniging wordt taakstellend ingeboekt op de EZ begroting. Bij eventuele besparingsverliezen kunnen de middelen uit maatregel 81 binnen het EZ domein gebruikt worden.

Aardgasbaten

De raming van de aardgasbaten voor 2013 wordt verhoogd. Dit komt doordat er een hogere olieprijs wordt verwacht en omdat er een hogere productie wordt verwacht vanwege een hogere vraag. Op de lange termijn wordt echter een lagere olieprijs verwacht waardoor de raming naar beneden moet worden aangepast.

Ontvangsten frequentieveiling

De frequentieveiling is in 2012 begonnen en in 2013 afgerond. De veiling heeft een technisch efficiëntere verdeling tot stand gebracht. Tele2 heeft zich als nieuwkomer geschaard naast de bestaande partijen KPN, Vodafone en T-Mobile om de vierde aanbieder van mobiele communicatie in Nederland te worden. Met de veiling is het aantal beschikbare frequenties voor mobiele communicatie met 40% toegenomen. Met de nieuwe frequenties kunnen 4G netwerken worden aangelegd waarmee snelheden tot boven de 100 megabit per seconde (Mbps) kunnen worden geleverd.

XV Sociale Zaken en Werkgelegenheid

UITGAVEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
Stand Miljoenennota 2013 (excl. IS)	30.224,5	31.451,6	32.169,4	32.165,4	32.256,8
Mee- en tegenvallers					
Sociale zekerheid					
Bijstand	- 96,8	- 28,3	82,7	255,1	303,7
Export mkob	300,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Inburgering	18,4	40,8	40,8	40,8	40,8
Kinderopvangtoeslag	- 221,0	- 271,0	- 308,0	- 296,0	- 276,0
Kindgebonden budget	23,4	93,0	169,0	267,1	351,7
Toeslagenwet	103,0	93,6	91,1	89,8	84,8
Diversen	- 2,0	3,1	11,3	14,4	16,7
	125,0	- 68,8	86,9	371,2	521,7
Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Diversen	1,4	- 1,6	0,9	2,2	0,1
Sociale zekerheid					
A1 rijksoverheid incl zbo's	0,0	0,0	0,0	- 23,0	- 52,0
Aanpak jeugdwerkloosheid	35,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Arbeidsparticipatie ouderen	16,8	33,5	16,8	0,0	0,0
Dekking beeld sza	- 88,9	- 30,0	- 30,0	- 31,0	- 33,0
E53 schrappen eigen bijdrage jeugdzorg	0,0	0,0	- 18,0	- 18,0	- 18,0
Eindejaarsmarge sza	39,0	0,0	0,0	0,0	0,0
F64 hervorming kindregelingen	0,0	30,0	442,0	299,0	142,0
F65 ombuiging re-integratie	0,0	- 48,0	- 73,0	- 97,0	- 121,0
F67 naleving + soll plicht wwv	0,0	- 13,0	- 45,0	- 90,0	- 95,0
F69 overbruggingsregeling	0,0	50,0	19,0	9,0	- 15,0
F74 terugdraaien geen mkob bij onvolledige opbouw	0,0	8,0	16,0	16,0	16,0
F76 huishouduitkeringstoets	0,0	0,0	- 80,0	- 80,0	- 80,0
F78 anw naar max 1 jaar	0,0	0,0	17,0	47,0	72,0
F80 ahk temporiseren	0,0	5,0	10,0	14,0	18,0
Intensivering armoedebeleid	20,0	0,0	0,0	0,0	0,0
J106 invoering winstbox	0,0	0,0	- 16,0	- 16,0	- 16,0
J95 terugdraaien reiskostenaftrek	26,0	26,0	26,0	26,0	26,0
J98 witteveen opbouwpercentage - 0,4%	0,0	0,0	- 30,0	- 50,0	- 60,0
Kasschuiven	10,5	- 57,3	7,3	0,9	24,4
Kot 2 mnd regel	30,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Neutrale schuif uww uitvoeringskosten	11,3	22,6	27,2	29,0	28,9
Sa baangarantie	0,0	- 10,0	- 25,0	- 50,0	- 90,0
Sa iow/oaow	0,0	10,5	15,6	26,0	41,5
SA kostendelersnorm	0,0	5,0	100,0	100,0	100,0
SA loonkostensubsidie	0,0	0,0	85,0	140,0	205,0
SA ruimere overbruggingsregeling	0,0	61,0	53,0	73,0	72,0
SA sectorplannen/vwnw	0,0	300,0	300,0	0,0	0,0

UITGAVEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
SA wajong	0,0	40,0	45,0	- 20,0	- 250,0
SA wsw en beschut werk	0,0	0,0	- 60,0	- 140,0	- 210,0
Diversen	3,0	- 14,0	- 13,7	- 7,6	1,3
	104,1	417,7	790,1	159,5	- 292,8
Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Dubbeling participatiebudget	- 73,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Inburgering	- 45,5	- 45,2	- 44,4	- 44,1	- 45,6
Van bkz herverkaveling	160,7	93,9	85,5	84,3	86,3
Diversen	15,0	- 2,2	2,6	3,8	4,8
Sociale zekerheid					
Inburgering	50,0	45,2	44,4	44,1	45,6
Diversen	- 4,0	20,0	19,0	18,1	17,3
Niet tot een ijklijn behorend					
Bikk aow	- 3,5	23,4	5,8	78,9	141,5
Inburgering	- 20,2	- 35,2	- 35,2	- 35,2	- 35,2
Van bkz herverkaveling	20,2	35,2	35,2	35,2	35,2
Diversen	2,6	3,7	5,6	6,8	7,7
	101,6	138,8	118,5	191,9	257,6
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2013	330,9	487,6	995,5	722,5	486,4
Stand Voorjaarsnota 2013 (subtotaal)	30.555,4	31.939,2	33.164,9	32.887,9	32.743,2
Totaal Internationale samenwerking	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
Stand Voorjaarsnota 2013	30.556,1	31.939,9	33.165,7	32.888,6	32.743,8

NIET-BELASTINGONTVANGSTEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
Stand Miljoenennota 2013 (excl. IS)	1.758,5	1.640,3	1.624,7	1.629,2	1.629,4
Mee- en tegenvallers					
Sociale zekerheid					
Afrekening gemeenten	92,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kinderopvangtoeslag	6,0	- 18,0	- 18,0	- 18,0	- 18,0
Kindgebonden budget	- 3,6	- 3,4	10,4	72,5	112,0
Diversen	20,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	114,4	- 21,4	- 7,6	54,5	94,0
Beleidsmatige mutaties					
Sociale zekerheid					
Waarborgfonds kasschuif	0,0	0,0	0,0	24,2	0,0
Diversen	4,0	4,0	4,0	1,0	3,0
	4,0	4,0	4,0	25,2	3,0
Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Diversen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sociale zekerheid					
Dubbeling inburgering	- 73,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Diversen	51,6	0,5	0,5	4,9	5,9
Niet tot een ijklijn behorend					
Diversen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	- 22,1	0,5	0,5	4,9	5,9
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2013	96,2	- 17,0	- 3,2	84,7	103,0
Stand Voorjaarsnota 2013 (subtotaal)	1.854,7	1.623,3	1.621,5	1.713,9	1.732,4
Totaal Internationale samenwerking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota 2013	1.854,7	1.623,3	1.621,5	1.713,9	1.732,4

Bijstand

De uitgaven aan de bijstand worden voor de eerste jaren naar beneden bijgesteld als gevolg van realisatiecijfers over 2012. Het aantal WWB-uitkeringen lag vorig jaar fors lager dan verwacht, de gemiddelde bijstandsuitkering was juist hoger. Voor latere jaren worden de bijstandsuitgaven opwaarts bijgesteld als gevolg van hogere verwachte werkloosheidscijfers dan waar eerder mee gerekend werd.

Export MKOB (& Export AO-tegemoetkoming)

Er is een incidenteel besparingsverlies op de MKOB en de AO-tegemoetkoming omdat deze met terugwerkende kracht geëxporteerd worden. Om toekomstige besparingsverliezen te dekken (10 mln. AO-tegemoetkoming en 90 mln. MKOB per jaar) worden binnen de respectievelijke regelingen alternatieve maatregelen ingevoerd (verlagen AO-tegemoetkoming en verlagen MKOB). Het eenmalige besparingsverlies wordt inter-temporeel gedekt binnen het SZA-kader.

Inburgering

In het regeerakkoord is afgesproken mensen met een asielstatus een (financieel) aanbod te doen voor hun inburgering. De verkregen lening uit het sociaal leenstelsel wordt omgezet in een gift bij succesvol afronden van het inburgeringsexamen. Aangezien deze maatregel op een groot deel van de groep betrekking heeft en dit uiteindelijk leidt tot uitgaven, is besloten deze niet-relevante uitgaven over te hevelen naar relevante uitgaven onder het kader SZA.

Kinderopvangtoeslag (uitgaven en ontvangsten)

Op basis van uitvoeringsinformatie van de belastingdienst zijn de uitgaven aan de kinderopvangtoeslag fors naar beneden bijgesteld. Zowel het aantal kinderen als de afgenomen uren per kind zijn lager, de gemiddelde toeslag is juist iets hoger.

Kindgebonden budget (uitgaven en ontvangsten)

De uitgaven aan het kindgebonden budget zijn opwaarts bijgesteld op basis van nieuwe inkomensgegevens van het CPB. Door de lagere economische groei en de daardoor lagere inkomens hebben meer mensen recht op een (hoger) kindgebonden budget. Deze tegenvaller wordt enigszins gemitigeerd door hogere ontvangsten vanaf 2015.

Toeslagenwet

Op basis van realisaties en nieuwe uitvoeringsinformatie wordt de raming van de uitgaven aan de toeslagenwet naar boven bijgesteld. De stijging van het aantal WW'ers leidt tot hogere uitgaven aan de toeslagen, verder blijkt uit realisaties dat meer mensen in de WIA en in de Wajong recht hebben op een toeslag op hun uitkering.

A1 Rijksoverheid incl. ZBO's

Dit betreft maatregel A1 uit het regeerakkoord.

Aanpak jeugdwerkloosheid

De aanpak jeugdwerkloosheid bestaat voor 25 mln. uit regionale aanpak en voor 10 mln. uit de SZW-bijdrage aan School Ex, een programma waarbij examenkandidaten in het MBO worden gestimuleerd na het behalen van hun diploma om langer door te leren om zo jeugdwerkloosheid te voorkomen en hun kans op de arbeidsmarkt te vergroten. Deze 10 mln. is overgeboekt naar OCW.

Arbeidsparticipatie ouderen

De middelen voor arbeidsparticipatie ouderen betreffen budget voor re-integratiemiddelen 55+, netwerkgroepen en inspiratiedagen.

Dekking beeld SZA

Ter dekking van de problematiek zet SZW een deel van de reservering voor onvoorziene uitgaven in. Daarnaast worden ook het restant van de eindejaarsmarge ingezet.

E53 Schrappen eigen bijdrage jeugdzorg

Dit betreft het SZW deel van maatregel E53 uit het regeerakkoord.

Eindejaarsmarge SZA (en ramingstechnische veronderstelling in=uit)

Dit betreft de overheveling van eindejaarsmarge naar de begroting van SZW. Gelijkzeitig is de ramingstechnische veronderstelling in=uit geboekt op de Aanvullende Post. De combinatie van beide bewerkstelligt dat het totale uitgavenbeeld niet wijzigt.

F64 Hervorming kindregelingen

Dit betreft maatregel F64 uit het regeerakkoord.

F65 Ombuiging re-integratie

Dit betreft maatregel F65 uit het regeerakkoord.

F67 Naleving en sollicitatieplicht wwv

Dit betreft maatregel F67 uit het regeerakkoord.

F69 Overbruggingsregeling

Dit betreft maatregel F69 uit het regeerakkoord. Naar aanleiding van het Sociaal Akkoord zijn de uitgaven aan de overbruggingsregeling deels uitgeboekt. De resterende reeks betreft de uitvoeringskosten en een aanpassing van het kasritme van de uitgaven. De reeks hangt samen met de reeks SA ruimere overbruggingsregeling.

F74 Terugdraaien geen MKOB bij onvolledige opbouw

Dit betreft maatregel F74 uit het regeerakkoord.

F76 Huishouduitkeringstoets

Dit betreft maatregel F76 uit het regeerakkoord.

F78 ANW naar maximaal 1 jaar

Dit betreft maatregel F78 uit het regeerakkoord.

F80 AHK temporiseren

Dit betreft maatregel F80 uit het regeerakkoord.

Intensivering armoedebeleid

In 2013 wordt 20 mln. extra uitgegeven aan armoedebeleid. Hiermee wordt gedeeltelijk tegemoet gekomen aan een aangehouden amendement bij de begrotingsbehandeling.

J106 Invoering winstbox

Dit betreft het uitgavendeel van SZW voor maatregel J106 uit het regeerakkoord.

J95 Terugdraaien reiskostenaftrek

Dit betreft het uitgavendeel van SZW voor maatregel J95 uit het regeerakkoord.

J98 Witteveen opbouwpercentage – 0,4%

Dit betreft het uitgavendeel van SZW voor maatregel J98 uit het regeerakkoord.

Kasschuiven

Om het kasritme van de uitgaven te ondersteunen worden diverse kasschuiven gedaan.

Kot 2 maanden regel

Het kabinet heeft besloten dat de beperkte mogelijkheid om met terugwerkende kracht kinderopvangtoeslag aan te vragen over de berekeningsjaren 2012 en 2013 wordt verruimd. Deze maatregel was ingevoerd om fraude en oneigenlijk gebruik van de kinderopvangtoeslag tegen te gaan. Het kabinet constateert nu dat door deze beperking in 2012 en begin 2013 een te grote groep mensen de toegang tot de kinderopvangtoeslag ontnomen is. Het kabinet heeft aangekondigd om de maatregel met ingang over het berekeningsjaar 2014, zij het in aangepaste vorm, in werking te laten treden. De kosten van de verruiming slaan neer in 2013 en zijn begroot op 30 mln.

Neutrale schuif UWV uitvoeringskosten

Tegenover de hogere uitgaven op de begrotingsgefinancierde uitvoeringskosten van het UWV staat een gelijke daling van de premiegefinancierde uitvoeringskosten van het UWV.

SA Baangarantie

Dit betreft de maatregelen 19 en 20 uit het Sociaal Akkoord (TK 33 400, nr. 15).

SA IOW/IOAW

Dit betreft de maatregelen 29 en 30 uit het Sociaal Akkoord (TK 33 400, nr. 15).

SA Kostendelersnorm

Dit betreft maatregel 11 uit het Sociaal Akkoord (TK 33 400, nr. 15).

SA Loonkostensubsidie

Dit betreft de maatregelen 14 en 17 uit het Sociaal Akkoord (TK 33 400, nr. 15).

SA Ruimere overbruggingsregeling

Dit betreft maatregel 63 uit het Sociaal Akkoord (TK 33 400, nr. 15).

SA Sectorplannen/VWNW

Dit betreft maatregel 33 uit het Sociaal Akkoord (TK 33 400, nr. 15).

SA Wajong

Dit betreft de maatregelen 8 tot en met 10 uit het Sociaal Akkoord (TK 33 400, nr. 15).

SA WSW en beschut werk

Dit betreft maatregel 15 uit het Sociaal Akkoord (TK 33 400, nr. 15).

Dubbeling participatiebudget & dubbeling inburgering (uitgaven en ontvangsten)

Met de overkomst van inburgering naar SZW staan nu de bijdrage van BZK aan SZW ten behoeve van het participatiebudget aan inburgering en de ontvangst hiervan beide op de SZW-begroting. Met een saldering van deze ontvangsten en uitgaven is de dubbeling opgelost. Per saldo is de exercitie budgettair neutraal.

Van BZK herverkaveling

Dit betreft de herverkaveling van de middelen ten behoeve van integratie en maatschappelijke samenhang zoals in het regeerakkoord afgesproken.

BIKK AOW

Op basis van het Centraal Economisch Plan van het CPB is de raming voor de bijdrage in de kosten van de heffingskortingen (BIKK) aan het Ouderdomsfonds voor 2014 en verder naar boven bijgesteld.

Afrekening gemeenten

Dit betreft ontvangsten met betrekking tot de afrekening met gemeenten over voorgaande jaren in het kader van de financiering van inburgeringsvoorzieningen.

Waarborgfonds Kasschuif

Het waarborgfonds Kinderopvang zou in 2012 het tijdelijk kapitaal van 25 mln. aan SZW terugbetalen. Er loopt echter nog een claim voor een borgstelling waardoor het dossier pas kan worden afgesloten als de juridische procedure is afgerond. De subsidie is daarom verlengd tot 1 december 2016. Voor 2016 is 25 mln. minus 0,8 mln. proceskosten aan ontvangsten ingeboekt.

Sociale Zekerheid

UITGAVEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
Stand Miljoenennota 2013	74.030,0	75.983,3	77.663,0	79.555,4	81.537,4
Mee- en tegenvallers					
Sociale zekerheid					
Anw	- 30,6	- 39,6	- 31,2	- 21,5	- 20,6
Aow	- 13,0	- 50,0	- 75,0	- 100,0	- 125,0
Bijstand	- 96,8	- 28,3	82,7	255,1	303,7
Export ao-tegemoetkoming	46,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Export mkob	300,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Inburgering	18,4	40,8	40,8	40,8	40,8
Iva	- 38,3	- 74,6	- 104,8	- 177,1	- 283,6
Kinderopvangtoeslag	- 221,0	- 271,0	- 308,0	- 296,0	- 276,0
Kindgebonden budget	23,4	93,0	169,0	267,1	351,7
Nominale ontwikkeling	- 69,3	19,0	515,4	- 332,4	- 1608,0
Toeslagenwet	103,0	93,6	91,1	89,8	84,8
Uwv uitvoeringskosten	- 20,0	19,7	86,2	101,8	108,0
Wazo	- 77,2	- 78,1	- 79,0	- 79,0	- 79,0
Wga	9,1	24,8	64,9	141,0	223,7
Ww	637,7	468,6	1172,9	1361,5	1508,2
Zw	- 29,7	- 29,0	- 28,7	- 28,7	- 28,6
Diversen	- 10,7	6,3	11,4	10,1	19,4
	531,3	195,2	1607,7	1232,5	219,5
Beleidsmatige mutaties					
Sociale zekerheid					
A1 rijksoverheid incl zbo's	0,0	0,0	0,0	- 23,0	- 52,0
Aanpak jeugdwerkloosheid	35,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Anw deregulering svb en aanvulling ao	- 11,0	- 44,7	- 17,3	- 16,6	- 16,4
Arbeidsparticipatie ouderen	16,8	33,5	16,8	0,0	0,0
Dekking beeld sza	- 88,9	- 30,0	- 30,0	- 31,0	- 33,0
Eindejaarsmarge sza	39,0	0,0	0,0	0,0	0,0
F61 ww/ontslag	0,0	750,0	1000,0	1000,0	1000,0
F64 hervorming kindregelingen	- 2,0	19,0	359,0	183,0	20,0
F65 ombuiging re-integratie	0,0	- 55,0	- 83,0	- 110,0	- 138,0
F67 naleving + soll plicht wwv	0,0	- 13,0	- 45,0	- 90,0	- 95,0
F68 aow voor samenwonenden naar 50% wml	0,0	0,0	- 10,0	- 30,0	- 50,0
F69 overbruggingsregeling	0,0	50,0	19,0	9,0	- 15,0
F71 schrappen voorschotregeling aow	- 10,0	- 30,0	- 30,0	50,0	20,0
F72 snellere verhoging aow leeftijd	0,0	0,0	0,0	- 70,0	- 160,0
F73 schrappen toeslag jonge partner aow >50.000	0,0	- 15,0	- 40,0	- 40,0	- 40,0
F76 huishouduitkeringstoets	0,0	0,0	- 80,0	- 80,0	- 80,0
F77 modernisering zw: 1 jaar uitstel werknemersprikkel	38,0	24,0	0,0	0,0	0,0
F78 anw naar max 1 jaar	0,0	0,0	- 8,0	- 23,0	- 35,0
F80 ahk temporiseren	0,0	30,0	60,0	94,0	123,0
Intersectorale scholing en van werk-naar-werk-trajecten	0,0	300,0	300,0	300,0	300,0
J95 terugdraaien reiskostenaftrek	- 20,0	- 52,0	- 94,0	- 111,0	- 124,0
J98 witteveen opbouwpercentage - 0,4%	0,0	0,0	- 30,0	- 50,0	- 60,0
Kasschuiven	30,5	- 57,3	- 12,7	0,9	24,4
Kot 2 mnd regel	30,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ramingstechnische veronderstelling in=uit	- 39,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Reservering sociale agenda	0,0	250,0	250,0	250,0	250,0
Resterend budget mobiliteitsbonussen	80,0	65,0	45,0	20,0	0,0
SA arbeidsverledeneis	0,0	23,4	47,4	47,4	47,4
SA baangarantie	0,0	- 10,0	- 25,0	- 50,0	- 90,0
SA iow/ioaw	0,0	10,5	15,6	26,0	41,5
SA kostendelersnorm	0,0	5,0	100,0	100,0	100,0
SA loonkostensubsidie	0,0	0,0	85,0	140,0	205,0
SA passende arbeid	0,0	3,0	4,0	- 10,7	- 25,6

UITGAVEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
SA ruimere overbruggingsregeling	0,0	61,0	53,0	73,0	72,0
SA sectorplannen/vwnw	0,0	300,0	300,0	0,0	0,0
SA wajong	0,0	40,0	45,0	- 20,0	- 250,0
SA wsw en beschut werk	0,0	0,0	- 60,0	- 140,0	- 210,0
Uitkering resterend budget mobiliteitsbonussen	- 80,0	- 33,5	- 16,8	0,0	0,0
Uitkering/inzet middelen tbv sociaal akkoord	0,0	- 596,5	- 608,3	- 615,0	- 595,0
Diversen	4,7	14,1	- 1,9	- 11,4	- 19,6
	23,1	1.041,5	1.507,8	771,6	114,7
Technische mutaties					
Sociale zekerheid					
Diversen	26,4	21,8	35,6	47,9	50,2
	26,4	21,8	35,6	47,9	50,2
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2013	581,0	1258,5	3151,2	2051,8	384,3
Stand Voorjaarsnota 2013	74.611,0	77.241,8	80.814,2	81.607,2	81.921,7

NIET-BELASTINGONTVANGSTEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
Stand Miljoenennota 2013	961,8	922,3	972,4	980,4	999,9
Mee- en tegenvallers					
Sociale zekerheid					
Afrekening gemeenten	92,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kindgebonden budget	- 3,6	- 3,4	10,4	72,5	112,0
Ww	48,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Diversen	24,2	- 20,2	- 20,8	- 27,3	- 34,3
	161,4	- 23,6	- 10,4	45,2	77,7
Beleidsmatige mutaties					
Sociale zekerheid					
Diversen	4,0	4,0	4,0	25,2	3,0
	4,0	4,0	4,0	25,2	3,0
Technische mutaties					
Sociale zekerheid					
Dubbelling inburgering	- 73,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Diversen	51,6	0,5	0,5	4,9	5,9
	- 22,1	0,5	0,5	4,9	5,9
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2013	143,2	- 19,1	- 6,0	75,4	86,7
Stand Voorjaarsnota 2013	1.105,0	903,2	966,4	1.055,8	1.086,6

ANW

Op basis van uitvoeringsinformatie van de SVB is de raming van de ANW-uitgaven naar beneden bijgesteld. Met name het aantal uitkeringen is lager dan verwacht.

AOW

De raming van de uitgaven aan de AOW is neerwaarts bijgesteld naar aanleiding van de nieuwe bevolkingsprognose van het CBS.

Bijstand

De uitgaven aan de bijstand worden voor de eerste jaren naar beneden bijgesteld als gevolg van realisatiecijfers over 2012. Het aantal WWB-uitkeringen lag vorig jaar fors lager dan verwacht, de gemiddelde

bijstandsuitkering was juist hoger. Voor latere jaren worden de bijstands-uitgaven opwaarts bijgesteld als gevolg van hogere verwachte werkloosheidscijfers dan waar eerder mee gerekend werd.

Export AO-tegemoetkoming & Export MKOB

Er is een incidenteel besparingsverlies op de MKOB en de AO-tegemoetkoming omdat deze met terugwerkende kracht geëxporteerd worden. Om toekomstige besparingsverliezen te dekken (10 mln. AO-tegemoetkoming en 90 mln. MKOB per jaar) worden binnen de respectievelijke regelingen alternatieve maatregelen ingevoerd (verlagen AO-tegemoetkoming en verlagen MKOB). Het eenmalige besparingsverlies wordt inter-temporeel gedekt binnen het SZA-kader.

Inburgering

In het regeerakkoord is afgesproken mensen met een asielstatus een (financieel) aanbod te doen voor hun inburgering. De verkregen lening uit het sociaal leenstelsel wordt omgezet in een gift bij succesvol afronden van het inburgeringsexamen. Aangezien deze maatregel op een groot deel van de groep betrekking heeft en dit uiteindelijk leidt tot uitgaven, is besloten deze niet-relevante uitgaven over te hevelen naar relevante uitgaven onder het kader SZA.

IVA

Op basis van realisatiecijfers wordt de doorstroomkans van WGA naar IVA (volledig en duurzaam arbeidsongeschikt) naar beneden bijgesteld. Het verwachte aantal mensen met een IVA-uitkering wordt hierdoor lager, waardoor de raming van de IVA-uitgaven neerwaarts wordt aangepast.

Kinderopvangtoeslag

Op basis van uitvoeringsinformatie van de belastingdienst zijn de uitgaven aan de kinderopvangtoeslag fors naar beneden bijgesteld. Zowel het aantal kinderen als de afgenomen uren per kind zijn lager, de gemiddelde toeslag is juist iets hoger.

Kindgebonden budget (uitgaven en ontvangsten)

De uitgaven aan het kindgebonden budget zijn opwaarts bijgesteld op basis van nieuwe inkomensgegevens van het CPB. Door de lagere economische groei en de daardoor lagere inkomens hebben meer mensen recht op een (hoger) kindgebonden budget. Deze tegenvaller wordt enigszins gemitigeerd door hogere ontvangsten vanaf 2015.

Nominale ontwikkeling

De mutatie betreft een aanpassing in de geraamde nominale ontwikkeling binnen het SZA-kader als gevolg van CPB-ramingen van loon- en prijsontwikkeling en als gevolg van mutaties in uitgavenramingen binnen de Sociale Zekerheid.

Toeslagenwet

Op basis van realisaties en nieuwe uitvoeringsinformatie wordt de raming van de uitgaven aan de toeslagenwet naar boven bijgesteld. De stijging van het aantal WW'ers leidt tot hogere uitgaven aan de toeslagen, verder blijkt uit realisaties dat meer mensen in de WIA en in de Wajong recht hebben op een toeslag op hun uitkering.

UWV uitvoeringskosten

De raming van de uitvoeringskosten van UWV wordt voor 2014 en verder naar boven bijgesteld. Dit wordt met name veroorzaakt door een hoger aantal WW-uitkeringen waardoor het UWV meer kosten heeft voor het uitvoeren van de WW.

WAZO

De raming van de WAZO-uitgaven wordt naar beneden bijgesteld. Het totaal aantal geboorten ligt lager, daarmee is het verwachte aantal uitkeringen voor zwangerschaps- en bevallingsverlof ook lager.

WGA

Het verwachte aantal mensen dat de WGA instroomt neemt meerjarig toe. Hierdoor stijgen de uitgaven aan de WGA.

WW (uitgaven en ontvangsten)

De raming van de WW-uitgaven wordt opwaarts bijgesteld. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de hogere verwachte werkloosheid dan bij MEV 2013. Zowel bij de start van het kabinet (MLT) als bij de CEP is de werkloosheidsverwachting naar boven aangepast.

ZW

Op basis van realisatiegegevens over 2012 en nieuwe uitvoeringsgegevens van het UWV worden de uitgaven aan de ZW naar beneden bijgesteld. Het aantal mensen met een ZW-uitkering is lager dan verwacht. De gemiddelde uitkering komt juist iets hoger uit.

A1 Rijksoverheid incl. ZBO's

Dit betreft maatregel A1 uit het regeerakkoord.

Aanpak jeugdwerkloosheid

De aanpak jeugdwerkloosheid bestaat voor 25 mln. uit regionale aanpak en voor 10 mln. uit de SZW-bijdrage aan School Ex, een programma waarbij examenkandidaten in het MBO worden gestimuleerd om na het behalen van hun diploma om langer door te leren zo jeugdwerkloosheid te voorkomen en hun kans op de arbeidsmarkt te vergroten. Deze 10 mln. is overgeboekt naar OCW.

ANW deregulering SVB en aanvulling alleenstaande ouders

De besparingen van het integreren van de halfwezenuitkering met de nabestaandenuitkering en van het verdwijnen van de aanvulling voor alleenstaande ouders per 2015 vallen hoger uit dan verwacht. De besparing als gevolg van het integreren van de halfwezenuitkering met de nabestaandenuitkering wordt bovendien eerder gerealiseerd waardoor vooral de besparing voor 2014 naar boven is bijgesteld.

Arbeidsparticipatie ouderen

De middelen voor arbeidsparticipatie ouderen betreffen budget voor re-integratiemiddelen 55+, netwerkgroepen en inspiratiedagen.

Dekking beeld SZA

Ter dekking van de problematiek zet SZW een deel van de reservering voor onvoorziene uitgaven in. Daarnaast worden ook het restant van de eindejaarsmarge ingezet.

Eindejaarsmarge SZA & Ramingstechnische veronderstelling in=uit

Dit betreft de overheveling van de eindejaarsmarge naar de begroting van SZW. Gelijktijdig is de ramingstechnische veronderstelling in=uit geboekt op de aanvullende post. De combinatie van beide bewerkstelligt dat het totale uitgavenbeeld niet wijzigt.

F61 WW/ontslag

Dit betreft het schrappen van het verhalen van de eerste zes maanden WW-uitkering op werkgevers, als onderdeel van maatregel F61 uit het regeerakkoord.

F64 Hervorming kindregelingen

Dit betreft maatregel F64 uit het regeerakkoord.

F65 Ombuiging re-integratie

Dit betreft maatregel F65 uit het regeerakkoord.

F67 Naleving en sollicitatieplicht wwv

Dit betreft maatregel F67 uit het regeerakkoord.

F68 AOW voor samenwonenden naar 50% WML

Dit betreft maatregel F68 uit het regeerakkoord.

F69 Overbruggingsregeling

Dit betreft maatregel F69 uit het regeerakkoord. Naar aanleiding van het Sociaal Akkoord zijn de uitgaven aan de overbruggingsregeling deels uitgeboekt. De resterende reeks betreft met name uitvoeringskosten en een aanpassing van het kasritme van de uitgaven. De reeks hangt samen met de reeks SA ruimere overbruggingsregeling.

F71 Schrappen voorschotregeling AOW

Dit betreft maatregel F71 uit het regeerakkoord.

F72 Snellere verhoging AOW leeftijd

Dit betreft maatregel F72 uit het regeerakkoord.

F73 Schrappen toeslag jongere partner AOW > 50.000

Dit betreft maatregel F73 uit het regeerakkoord.

F76 Huishouduitkeringstoets

Dit betreft maatregel F76 uit het regeerakkoord.

F77 Modernisering ZW: 1 jaar uitstel werknemersprikkel

Dit betreft maatregel F77 uit het regeerakkoord.

F78 ANW naar maximaal 1 jaar

Dit betreft maatregel F78 uit het regeerakkoord.

F80 AHK temporiseren

Dit betreft maatregel F80 uit het regeerakkoord.

Intersectorale scholing en van werk-naar-werk-trajecten

Dit betreft de enveloppe uit het regeerakkoord van 300 mln. ten behoeve van intersectorale scholing en van-werk-naar-werk-trajecten.

J95 Terugdraaien reiskostenaftrek

Dit betreft het uitgavendeel van SZW maatregel J95 uit het regeerakkoord.

J98 Witteveen opbouwpercentage – 0,4%

Dit betreft het uitgavendeel van SZW maatregel J98 uit het regeerakkoord.

Kasschuiven

Om het kasritme van de uitgaven te ondersteunen worden diverse kasschuiven gedaan.

Kot 2 maanden regel

Het kabinet heeft besloten dat de beperkte mogelijkheid om met terugwerkende kracht kinderopvangtoeslag aan te vragen over de berekeningsjaren 2012 en 2013 wordt verruimd. Deze maatregel was ingevoerd om fraude en oneigenlijk gebruik van de kinderopvangtoeslag tegen te gaan. Het kabinet constateert nu dat door deze beperking in 2012 en begin 2013 een te grote groep mensen de toegang tot de kinderopvangtoeslag ontnomen is. Het kabinet heeft aangekondigd om de maatregel met ingang over het berekeningsjaar 2014, zij het in aangepaste vorm, in werking te laten treden. De kosten van de verruiming slaan neer in 2013 en zijn begroot op 30 mln.

Reservering sociale agenda

Dit betreft de enveloppe uit het regeerakkoord van 250 mln. ten behoeve van de sociale agenda.

Resterend budget mobiliteitsbonussen

Dit betreft de enveloppe uit het regeerakkoord met daarin het restant van de middelen die beschikbaar waren voor de intensivering van mobiliteitsbonussen. Hiervoor was per jaar 300 mln. beschikbaar. Structureel is dit bij het regeerakkoord ingezet voor mobiliteitsbonussen. Incidenteel resteerde middelen die in deze enveloppe gevat zijn.

SA Arbeidsverledeneis

Dit betreft maatregel 57 uit het Sociaal Akkoord (TK 33 400, nr. 15).

SA Baangarantie

Dit betreft de maatregelen 19 en 20 uit het Sociaal Akkoord (TK 33 400, nr. 15).

SA IOW/IOAW

Dit betreft de maatregelen 29 en 30 uit het Sociaal Akkoord (TK 33 400, nr. 15).

SA Kostendelersnorm

Dit betreft maatregel 11 uit het Sociaal Akkoord (TK 33 400, nr. 15).

SA Loonkostensubsidie

Dit betreft de maatregelen 14 en 17 uit het Sociaal Akkoord (TK 33 400, nr. 15).

SA Passende arbeid

Dit betreft maatregel 28 uit het Sociaal Akkoord (TK 33 400, nr. 15).

SA Ruimere overbruggingsregeling

Dit betreft maatregel 63 uit het Sociaal Akkoord (TK 33 400, nr. 15).

SA Sectorplannen/VWNW

Dit betreft maatregel 33 uit het Sociaal Akkoord (TK 33 400, nr. 15).

SA Wajong

Dit betreft de maatregelen 8 tot en met 10 uit het Sociaal Akkoord (TK 33 400, nr. 15).

SA WSW en beschut werk

Dit betreft maatregel 15 uit het Sociaal Akkoord (TK 33 400, nr. 15).

Uitkering/inzet middelen ten behoeve van Sociaal Akkoord

Dit betreft de inzet van de voor het Sociaal Akkoord beschikbare middelen. Het gaat om de enveloppe intersectorale scholing en van werk-naar-werk-trajecten, de reservering sociale agenda en het restant van het resterend budget mobiliteitsbonussen (na aftrek van de inzet voor aanpak jeugdwerkloosheid en arbeidsparticipatie ouderen). Verder is hierin ook het saldo meegenomen van de lastenmaatregelen uit het Sociaal Akkoord, waarvoor het uitgavenkader is gecorrigeerd.

Uitkering resterend budget mobiliteitsbonussen

Dit betreft het uitkeren van middelen uit het resterend budget mobiliteitsbonussen ten behoeve van aanpak jeugdwerkloosheid en arbeidsparticipatie ouderen.

Afrekening gemeenten

Dit betreft ontvangsten met betrekking tot de afrekening met gemeenten over voorgaande jaren in het kader van de financiering van inburgeringsvoorzieningen.

Dubbeling inburgering (tegenboeking op RBG-eng)

Met de overkomst van inburgering naar SZW staan nu de bijdrage van BZK aan SZW ten behoeve van het participatiebudget aan inburgering en de ontvangst hiervan beide op de SZW-begroting. Met een saldering van deze ontvangsten en uitgaven is de dubbeling opgelost. Per saldo is de exercitie budgettair neutraal.

XVI Volksgezondheid, Welzijn en Sport

UITGAVEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
Stand Miljoenennota 2013 (excl. IS)	15.705,4	15.800,9	16.103,1	16.920,9	17.913,0
Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
A1 rijksoverheid (incl. zbo's)	0,0	0,0	0,0	- 9,0	- 21,0
E46 geen aanspraak op begeleiding, budget 75% naar gemeenten, overheve	0,0	0,0	- 23,0	- 23,0	- 23,0
E52 ontschotten jeugdzorg	0,0	0,0	- 25,0	- 56,0	- 77,0
E58 wtcg afschaffen	0,0	0,0	- 12,5	- 25,0	- 25,0
E59 regeling specifieke zorgkosten	0,0	0,0	- 36,0	- 42,0	- 42,0
Tekort mantelzorgcompliment	21,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Uitvoeringskosten pgb	- 15,0	- 15,0	- 15,0	- 15,0	- 15,0
Uitvoeringskosten wanbetalers en onverzekerden	16,9	16,7	16,7	16,8	16,8
Diversen	63,3	35,7	60,5	45,7	30,1
Zorg					
E58 wtcg afschaffen	0,0	0,0	- 348,0	- 414,0	- 418,0
Diversen	16,3	- 6,0	8,0	3,2	- 0,5
	102,5	31,4	- 374,3	- 518,3	- 574,6
Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Naar gf: uitkering buurtsportcoaches/ combinatiefunctionarissen	- 55,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Verdeling budgetstructuur pd alt	30,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Diversen	- 2,9	11,2	10,3	10,7	11,1
Zorg					
Diversen	0,3	0,3	0,4	0,4	0,5
Niet tot een ijklijn behorend					
Bijstelling bikk	- 11,8	49,1	139,9	294,5	430,4
Bijstelling rijksbijdrage 18-	0,0	22,5	60,7	0,5	- 101,8
Bijstelling zorgtoeslag	- 38,5	- 139,8	- 92,4	- 269,1	- 636,1
Diversen	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	- 77,4	- 56,6	119,0	37,1	- 295,8
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2013	25,0	- 25,2	- 255,4	- 481,1	- 870,6
Stand Voorjaarsnota 2013 (subtotaal)	15.730,4	15.775,7	15.847,7	16.439,8	17.042,5
Totaal Internationale samenwerking	5,9	5,5	5,0	4,9	4,8
Stand Voorjaarsnota 2013	15.736,4	15.781,2	15.852,8	16.444,7	17.047,3
NIET-BELASTINGONTVANGSTEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
Stand Miljoenennota 2013 (excl. IS)	63,5	52,0	115,0	114,9	114,9
Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					

NIET-BELASTINGONTVANGSTEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
E53 schrappen eigen bijdrage jeugdzorg	0,0	0,0	- 63,0	- 63,0	- 63,0
Ontvangsten wanbetalers	39,7	20,9	20,9	21,0	21,0
Diversen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	39,7	20,9	- 42,1	- 42,0	- 42,0
Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Verdeling budgetstructuur pd alt	30,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Diversen	2,2	- 0,2	- 0,2	- 0,2	- 0,2
Niet tot een ijklijn behorend					
Diversen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	32,8	- 0,2	- 0,2	- 0,2	- 0,2
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2013	72,5	20,7	- 42,3	- 42,2	- 42,2
Stand Voorjaarsnota 2013 (subtotaal)	136,0	72,6	72,7	72,7	72,7
Totaal Internationale samenwerking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota 2013	136,0	72,6	72,7	72,7	72,7

A1 Rijksoverheid (incl. Zbo's)

Dit betreft maatregel A1 uit het regeerakkoord.

E46 Geen aanspraak op begeleiding, budget 75% naar gemeenten

Dit betreft maatregel E46 uit het regeerakkoord.

E52 Ontschotten Jeugdzorg

Dit betreft maatregel E52 uit het regeerakkoord.

E58 Wtcg afschaffen – Zorg

Dit betreft maatregel E58 uit het regeerakkoord. Het betreft de tegemoetkomingen Wtcg. De reeks wijkt af van de in het regeerakkoord gepresenteerde reeks. Dit komt doordat de besparing als gevolg van het afschaffen van de Wtcg-korting op de eigen bijdrage AWBZ op hoofdstuk 41 is geboekt. Verder zijn de uitvoeringskosten verwerkt op Kader Rbg-eng. Daarnaast is de reeks bij startnota gecorrigeerd. Dit is gebeurd omdat de besparingsreeks ten onrechte te hoog was ingeboekt. Bovendien was onvoldoende rekening gehouden met de afbouw van de uitvoering en is niet-uitgekeerde prijsbijstelling bij startnota in de reeks verwerkt.

E59 Regeling Specifieke Zorgkosten

Dit betreft maatregel E59 uit het regeerakkoord.

Tekort mantelzorgcompliment

Op basis van ramingen van de SVB zijn extra middelen toegekend aan het mantelzorgcompliment.

Uitvoeringskosten pgb

Het betreft het deel van de extra middelen voor de uitvoering van de pgb-maatregelen uit het begrotingsakkoord 2013 dat niet wordt besteed. De uitvoeringskosten van deze maatregelen worden binnen de financiële kaders van de begroting en het BKZ gefinancierd.

Uitvoeringskosten Wanbetalers en Onverzekerden

Het betreft een bijstelling van de uitvoeringskosten wanbetalers en onverzekerden. De raming wordt op basis van recente inzichten meerjarig op realistisch niveau gebracht.

Diversen – Beleidsmatige mutaties – Rijksbegroting in enge zin – uitgaven

Dit is de optelsom van diverse mutaties, waaronder een intensivering in het programma «In voor Zorg», de indexering van wetten en regelingen voor oorlogsgetroffenen, de indexering van de pleegvergoeding en de OVA academische ziekenhuizen.

E58 Wtcg afschaffen – Zorg

Dit betreft maatregel E58 uit het regeerakkoord. Het betreft de tegemoetkomingen Wtcg. De reeks wijkt af van het regeerakkoord door correcties die bij startnota zijn verwerkt en omdat de opbrengst vanwege het afschaffen van de Wtcg-korting op hoofdstuk 41 is geboekt.

Diversen – Beleidsmatige mutaties – Zorg – uitgaven

Het gaat om een bijstelling van de raming voor zorgkosten op Caribisch Nederland en de tegemoetkomingen Wtcg.

Naar GF: Uitkering Buurtsportcoaches/combinatiefunctionarissen

Het betreft de bijdrage van VWS aan het programma voor buurtsportcoaches/combinatiefunctionarissen. De middelen worden via een overboeking aan het gemeentefonds beschikbaar gesteld aan gemeenten.

Verdeling budgetstructuur PD ALT

Deze post betreft een desaldering van middelen van de projectiedirectie ALT waar de resterende taken van het NVI zijn en enkele taken van het RIVM zijn ondergebracht.

Diversen – Technische mutaties – Rijksbegroting in enge zin – uitgaven

Dit is een optelsom van overboekingen, desalderingen en de loonbijstelling kader Rbg-eng tranche 2013.

Diversen – Technische mutaties – Zorg – uitgaven

Dit betreft o.a. de loonbijstelling tranche 2013 voor het begrotingsgefinancierde deel van het BKZ.

Bijstelling BIKK

Dit is de bijstelling Bijdrage in Kosten van Kortingen (BIKK) naar aanleiding van de actuele ramingen van het Centraal Planbureau.

Bijstelling Rijksbijdrage 18-

Het betreft de bijstelling van de Rijksbijdrage 18- naar aanleiding van actuele ramingen van het Centraal Planbureau.

Bijstelling Zorgtoeslag

Dit is de bijstelling van de uitgavenraming zorgtoeslag naar aanleiding van actuele ramingen van het Centraal Planbureau.

Diversen – Technische mutaties – Niet tot de ijklijn behorend – uitgaven

Dit betreft de loonbijstelling tranche 2013 voor het kader N.

E53 Schrappen eigen bijdrage Jeugdzorg

Dit betreft maatregel E53 uit het regeerakkoord.

Ontvangsten Wanbetalers

Het betreft het bijstellen van de ontvangsten in het kader van de wanbetalersregeling. In 2013 is sprake van aanvullende opbrengsten bij deze regeling.

Diversen – Technische mutaties – Rijksbegroting in enge zin – ontvangsten

Dit betreft een aantal desalderingen.

Budgettair Kader Zorg

UITGAVEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
Stand Miljoenennota 2013	70.471,9	74.064,0	77.201,8	82.041,6	87.194,8
Mee- en tegenvallers					
Zorg					
Genees- en hulpmiddelen	- 696,6	- 701,6	- 701,6	- 701,6	- 701,6
Grensoverschrijdende zorg	217,6	217,6	217,6	217,6	217,6
Mlt ramingsbijstelling	0,0	0,0	0,0	- 106,8	- 290,3
Nominale ontwikkeling	12,2	268,3	27,5	- 1.279,6	- 2.642,0
Zin	285,5	285,5	285,5	285,5	285,5
Diversen	28,7	28,7	28,7	28,7	28,7
	- 152,6	98,5	- 142,3	- 1.556,2	- 3.102,1
Beleidsmatige mutaties					
Zorg					
A4 incidentele loonontwikkeling op nul (semi-) collectieve sector	0,0	0,0	0,0	- 100,0	- 400,0
E33 hoofdlijnenakkoord medisch specialistische zorg/ggz/huisartsen	0,0	0,0	- 355,0	- 760,0	- 1.175,0
E34 honoraria medisch specialisten	0,0	0,0	- 100,0	- 100,0	- 100,0
E36 concentratie topconferentie zorg (ibo rapport)	0,0	0,0	- 70,0	- 70,0	- 70,0
E37 stringent pakketbeheer	0,0	0,0	0,0	- 75,0	- 225,0
E39 intensivering wijkverpleegkundige	0,0	0,0	50,0	100,0	250,0
E40 dekking intensivering wijkverpleegkundige uit zvw budget 2e lijn	0,0	0,0	- 50,0	- 100,0	- 250,0
E46 geen aanspraak op begeleiding, budget 75% naar gemeenten	0,0	- 365,0	- 1.542,0	- 1.542,0	- 1.557,0
E47 landelijke invoering intramurale awbz	0,0	0,0	25,0	- 20,0	- 475,0
E48 overheveling extramurale verpleging naar zvw	0,0	0,0	0,0	0,0	- 30,0
E50 extramuraliseren zzp 4	0,0	0,0	0,0	- 35,0	- 70,0
E52 ontschotten jeugdzorg	0,0	0,0	- 15,0	- 44,0	- 73,0
E54 intensivering arbeidsmarkt zorg	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
E55 huishoudelijke hulp inkomensafhankelijk beperken	0,0	- 89,0	- 975,0	- 1.140,0	- 1.140,0
E57 maatwerkvoorziening inkomenssteun chronisch zieken	0,0	100,0	709,0	759,0	761,0
E58 wtcg afschaffen	0,0	0,0	- 348,0	- 414,0	- 418,0
Nominaal beeld	- 100,0	- 100,0	- 100,0	- 100,0	- 100,0
Ramingsbijstelling awbz / zorg in natura	- 60,0	- 185,0	- 185,0	- 185,0	- 185,0
Diversen	91,1	7,4	73,4	50,6	46,9
	- 68,9	- 631,6	- 2.882,6	- 3.775,4	- 5.110,1
Technische mutaties					

UITGAVEN		bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017	
Zorg						
Compensatie extramuralisering	- 3,9	- 15,2	- 31,3	- 45,0	- 55,6	
Diversen	- 1,0	- 0,7	- 0,7	- 0,7	- 0,7	
	- 4,9	- 15,9	- 32,0	- 45,7	- 56,3	
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2013	- 226,4	- 549,0	- 3.056,9	- 5.377,3	- 8.268,5	
Stand Voorjaarsnota 2013	70.245,5	73.514,9	74.144,9	76.664,3	78.926,3	

NIET-BELASTINGONTVANGSTEN		bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017	
Stand Miljoenennota 2013	4.671,0	4.788,2	4.653,8	4.826,6	4.922,8	
Mee- en tegenvallers						
Zorg						
Eigen bijdrage awbz	39,4	39,4	39,4	39,4	39,4	
	39,4	39,4	39,4	39,4	39,4	
Beleidsmatige mutaties						
Zorg						
E38 schrappen eigen bijdrage ggz en eb per ligdag ziekenhuizen	- 145,0	- 145,0	- 145,0	- 145,0	- 145,0	
E45 invoering inkomensafhankelijke eigen risico	0,0	0,0	60,0	60,0	60,0	
E51 verhogen intramurale eigen bijdrage awbz	0,0	30,0	40,0	50,0	50,0	
E53 schrappen eigen bijdrage jeugdzorg	0,0	0,0	- 35,0	- 35,0	- 35,0	
E58 wtcg afschaffen	0,0	0,0	180,0	180,0	180,0	
E60 cer afschaffen	0,0	200,0	200,0	200,0	200,0	
Diversen	0,0	24,0	24,0	24,0	24,0	
	- 145,0	109,0	324,0	334,0	334,0	
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2013	- 105,6	148,4	363,4	373,4	373,4	
Stand Voorjaarsnota 2013	4.565,4	4.936,6	5.017,2	5.200,0	5.296,2	

Genees- en hulpmiddelen

Uit cijfers van het CVZ over 2012 komt een forse meevaller naar voren bij de uitgaven voor genees- en hulpmiddelen. Deze onderschrijding wordt structureel verondersteld. De onderschrijding kan deels worden verklaard doordat verzekeraars lagere prijzen dan verwacht hebben afgesproken voor dienstverlening van de apothekers. Ook zijn de prijzen voor geneesmiddelen lager uitgevallen door het preferentiebeleid van zorgverzekeraars. Bij geneesmiddelen doet zich daardoor een onderschrijding van ruim 600 mln. voor. De onderschrijding bij hulpmiddelen bedraagt 89 mln. De lagere groei in deze sector lijkt vooral te komen door een daling in het volume. Deze volumedaling kan deels worden verklaard doordat zorgverzekeraars doelmatiger zijn gaan inkopen. Daarnaast hebben de zorgverzekeraars de regels voor vergoeding voor verbandmiddelen strenger gehandhaafd. Verder is incontinentiemateriaal doelmatiger ingekocht.

Grensoverschrijdende zorg

Op basis van cijfers van het CVZ over 2012 blijkt een overschrijding van 218 mln. in 2013. De overschrijding wordt structureel verondersteld. De overschrijding doet zich zowel bij de uitgaven binnen als buiten het macroprestatiebedrag voor.

MLT ramingsbijstelling

De raming van het BKZ is bijgesteld naar aanleiding van de MLT van het CPB.

Nominale ontwikkeling

De raming van de loon- en prijsbijstelling is aangepast op basis van de MLT na het regeerakkoord en de meest recente macro-economische inzichten in het Centraal Economisch Plan (CEP) van het CPB.

Zin

Op basis van gegevens van de NZa en het CVZ zijn de uitgaven van deze deelsector geactualiseerd. Uit deze actualisering volgt per saldo een overschrijding van 286 mln. De achtergrond hiervan is een stijging van verleende zorg en toegenomen kapitaallasten vanwege eerder in gebruik genomen nieuwe capaciteit.

A4 Incidentele loonontwikkeling op nul (semi-) collectieve sector

Dit betreft maatregel A4 uit het regeerakkoord. Deze maatregel komt terug in de afspraken met zorgwerkgevers en werknemers van 24 april jongstleden.

E33 Hoofdlijnenakkoord medisch specialistische zorg / GGZ / huisartsen

Dit betreft maatregel E33 uit het regeerakkoord.

E34 Honoraria medisch specialisten

Dit betreft maatregel E34 uit het regeerakkoord.

E36 Concentratie topreferente zorg (ibo rapport)

Dit betreft maatregel E36 uit het regeerakkoord.

E37 Stringent pakketbeheer

Dit betreft maatregel E37 uit het regeerakkoord. Deze reeks is exclusief uitvoeringskosten (niet-BKZ).

E39 Intensivering wijkverpleegkundige

Dit betreft maatregel E39 uit het regeerakkoord.

E40 Dekking intensivering wijkverpleegkundige uit Zvw budget tweedelij

Dit betreft maatregel E40 uit het regeerakkoord.

E46 Geen aanspraak op begeleiding, budget 75% naar gemeenten, overheveling persoonlijke verzorging

Dit betreft maatregel E46 uit het regeerakkoord. Deze reeks is exclusief invoeringskosten (niet-BKZ). In de Kamerbrief «hervorming langdurige zorg: naar een waardevolle toekomst» en de afspraken met zorgwerkgevers en -werknemers van 24 april jl. is aangekondigd dat deze maatregel voor 2014 niet door gaat. Budgettaire verwerking van deze aanpassing vindt plaats bij Miljoenennota.

E47 Landelijke invoering intramurale AWBZ

Dit betreft maatregel E47 uit het regeerakkoord.

E48 Overheveling extramurale verpleging naar Zvw

Dit betreft maatregel E48 uit het regeerakkoord.

E50 Extramuraliseren ZZP 4

Dit betreft maatregel E50 uit het regeerakkoord. In de Kamerbrief «hervorming langdurige zorg: naar een waardevolle toekomst» en de afspraken met zorgwerkgevers en werknemers van 24 april jongstleden is aangekondigd dat deze maatregel wordt verzacht. Budgettaire verwerking van deze aanpassing vindt plaats bij Miljoenennota.

E52 Ontschotten jeugdzorg

Dit betreft maatregel E52 uit het regeerakkoord. Dit betreft de opbrengst die op het BKZ gerealiseerd wordt.

E54 Intensivering arbeidsmarkt zorg

Dit betreft maatregel E54 uit het regeerakkoord.

E55 Huishoudelijke hulp inkomensafhankelijk beperken

Dit betreft maatregel E55 uit het regeerakkoord. In de Kamerbrief «hervorming langdurige zorg: naar een waardevolle toekomst» en de afspraken met zorgwerkgevers en werknemers van 24 april jongstleden is aangegeven dat deze maatregel wordt verzacht. De korting op huishoudelijke hulp is geen 75% maar 40%. Budgettaire verwerking van deze aanpassing vindt plaats bij Miljoenennota.

E57 Maatwerkvoorziening inkomenssteun chronisch zieken

Dit betreft maatregel E57 uit het regeerakkoord.

E58 Wtcg afschaffen

Dit betreft maatregel E58 uit het regeerakkoord. Het betreft de tegemoetkomingen Wtcg. De reeks wijkt af van het regeerakkoord door correcties die bij startnota zijn verwerkt en omdat de opbrengst vanwege het afschaffen van de Wtcg-korting aan de ontvangstenkant is verwerkt.

Nominaal beeld

Dit betreft een meevaller in het nominaal beeld van de AWBZ. De beschikbare middelen ter compensatie van de nominale ontwikkeling blijken groter dan de benodigde middelen.

Ramingsbijstelling AWBZ / zorg in natura

Dit betreft een ramingsbijstelling op nominaal en onverdeeld AWBZ.

Compensatie extramuralisering

Dit betreft compensatie van het ministerie van BZK voor extra huurtoeslag uitgaven als gevolg van extramuralisering.

Eigen bijdrage AWBZ

Dit betreft een meevaller bij de eigen bijdrage AWBZ.

E38 Schrappen eigen bijdrage GGZ en eigen bijdrage per ligdag in ziekenhuizen

Dit betreft maatregel E38 uit het regeerakkoord.

E45 Invoering inkomensafhankelijk eigen risico

Dit betreft maatregel E45 uit het regeerakkoord. Ter dekking van de uitvoeringskosten (niet-BKZ) van het inkomensafhankelijk eigen risico wordt het eigen risico verhoogd.

E51 Verhogen intramurale eigen bijdrage

Dit betreft maatregel E51 uit het regeerakkoord. In de Kamerbrief «hervorming langdurige zorg: naar een waardevolle toekomst» is aangegeven dat deze maatregel wordt verzacht. Budgettaire verwerking van deze aanpassing vindt plaats bij Miljoenennota.

E58 Afschaffen Wtcg

Dit betreft maatregel E58 uit het regeerakkoord. Dit betreft de opbrengst uit het vervallen van de Wtcg-korting op de eigen bijdragen AWBZ en Wmo voor extramurale gevallen.

E60 CER afschaffen

Dit betreft maatregel E60 uit het regeerakkoord.

XVII Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking

UITGAVEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
Stand Miljoenennota 2013 (excl. IS)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2013	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota 2013 (subtotaal)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal Internationale samenwerking	2.971,0	2.544,0	2.494,6	2.493,7	2.468,4
Stand Voorjaarsnota 2013	2.971,0	2.544,0	2.494,6	2.493,7	2.468,4

NIET-BELASTINGONTVANGSTEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
Stand Miljoenennota 2013 (excl. IS)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Technische mutaties Niet tot een ijklijn behorend Herverkaveling	33,2	27,5	20,9	16,4	18,1
	33,2	27,5	20,9	16,4	18,1
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2013	33,2	27,5	20,9	16,4	18,1
Stand Voorjaarsnota 2013 (subtotaal)	33,2	27,5	20,9	16,4	18,1
Totaal Internationale samenwerking	38,5	37,4	33,2	36,5	32,9
Stand Voorjaarsnota 2013	71,7	64,9	54,1	53,0	51,0

Herverkaveling

Dit betreft een technische mutatie in het kader van de herverkaveling tussen de begroting van Buitenlandse Zaken en de begroting van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking.

XVIII Wonen & Rijksdienst

UITGAVEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
Stand Miljoenennota 2013 (excl. IS)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Mee- en tegenvallers					
Rijksbegroting in enge zin					
Diversen	2,5	0,0	0,0	0,0	0,0
	2,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Huurtoeslag dekking	0,0	- 105,3	- 105,3	- 105,3	- 105,3
Huurtoeslag problematiek 2012	30,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Huurtoeslag ramingsnota 2014	- 8,7	- 51,8	- 1,6	- 6,6	- 37,3
Revolverend fonds ego	50,0	100,0	0,0	0,0	0,0
Startersregeling	30,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Diversen	- 1,0	0,2	0,2	0,2	0,2
	100,3	- 56,9	- 106,7	- 111,7	- 142,4
Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Compensatie extramuralisering	3,9	15,2	31,3	45,0	55,6
Herverkaveling	3085,9	3283,5	3430,4	3638,0	3893,5
Negatieve ejm ht	- 30,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Diversen	8,1	- 7,0	- 6,6	- 6,6	- 6,5
	3.067,9	3.291,7	3.455,1	3.676,4	3.942,6
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2013	3.170,7	3.234,8	3.348,4	3.564,8	3.800,2
Stand Voorjaarsnota 2013 (subtotaal)	3.170,7	3.234,8	3.348,4	3.564,8	3.800,2
Totaal Internationale samenwerking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota 2013	3.170,7	3.234,8	3.348,4	3.564,8	3.800,2

NIET-BELASTINGONTVANGSTEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
Stand Miljoenennota 2013 (excl. IS)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Mee- en tegenvallers					
Rijksbegroting in enge zin					
Onroerende zaken rvob	- 27,4	- 21,7	- 21,7	- 21,7	- 21,7
Diversen	- 2,8	- 4,4	- 2,0	- 3,6	0,0
	- 30,2	- 26,1	- 23,7	- 25,3	- 21,7
Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Huurtoeslag problematiek	- 106,2	- 113,9	- 105,1	- 98,6	- 97,5
Integrale ontvangst veiling	0,0	0,0	0,0	0,0	16,0
	- 106,2	- 113,9	- 105,1	- 98,6	- 81,5
Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Herverkaveling	754,3	760,1	755,0	751,2	769,5
Diversen	7,7	4,0	4,0	4,0	4,0
	762,0	764,1	759,0	755,2	773,5

NIET-BELASTINGONTVANGSTEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2013	625,6	624,1	630,2	631,3	670,3
Stand Voorjaarsnota 2013 (subtotaal)	625,6	624,1	630,2	631,3	670,3
Totaal Internationale samenwerking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota 2013	625,6	624,1	630,2	631,3	670,3

Huurtoeslag (dekking, problematiek 2012 en ramingsnota 2014)

De tegenvaller op de huurtoeslag is het gevolg van een grotere impact van de economische crisis (meer instroom en inkomens lager dan verwacht) dan was geraamd. De definitieve vormgeving van de dekking van het tekort op huurtoeslag wordt betrokken bij de augustusbesluitvorming.

Revolverend fonds EGO

Conform de afspraken in het Woonakkoord (brief van W&R aan TK d.d. 13-2-2013) komt er een Revolverend Fonds Energiebesparing Gebouwde Omgeving van in totaal 150 mln., waarvan 50 mln. in 2013 en 100 mln. in 2014. Dit fonds, gericht op verhuurders en particuliere woningbezitters, is onderdeel van een breder pakket aan maatregelen dat dient als investeringsimpuls voor de woningmarkt en bouw.

Starterslening

Conform de afspraken in het Woonakkoord wordt er 30 mln. extra budget beschikbaar gesteld in 2013 voor de SVN-starterslening.

Compensatie extramuralisering

De extramuralisering van een deel van de zorg leidt tot hogere uitgaven voor de huurtoeslag. W&R wordt hiervoor gecompenseerd ten laste van VWS.

Herverkaveling

Als gevolg van de herverkaveling zijn middelen overgeboekt van BZK naar onder andere de begroting van W&R.

Negatieve EJM Huurtoeslag

BZK heeft het aandeel van het Directoraat Generaal Wonen en Bouwen in de totale eindejaarsmarge van BZK overgeboekt naar de begroting van W&R.

Diversen – technische mutaties – uitgaven

De OZB uitgaven zijn hoger uitgevallen door de jaarlijkse, autonome tariefstijging waarmee in het meerjarig kader geen rekening wordt gehouden. Verder is er door verslechterde economische omstandigheden sprake van een langere doorlooptijd van de geplande verkopen. Dit betekent dat er voor meer objecten OZB uitgaven zullen moeten worden gedaan dan aanvankelijk werd geraamd.

Onroerende zaken RVOB

Neerwaartse bijstelling wordt veroorzaakt door een daling in de verkopen van agrarische en overige onroerende zaken als gevolg van de economische crisis.

Diversen (minder ontvangsten benzineveiling) – mee- en tegenvallers – ontvangsten

Nieuwe raming op basis van actuele informatie op pandniveau leidt tot een neerwaartse bijstelling van veilingontvangsten van benzinestations.

Integrale ontvangst veiling

In 2017 lopen een aantal contracten van in gebruik nemingen van benzinestations af. Het aantal te veilen benzinestations neemt hierdoor toe. In combinatie met een systeemwijziging waarbij de volledige opbrengsten ten gunste van het RVOB komen leidt dit tot hogere ontvangsten.

Diversen (hogere reeks pacht)- technische mutaties – ontvangsten

De beheersontvangsten zijn hoger uitgevallen door, wederom, de verslechterde economische omstandigheden. Nu er meer objecten in portefeuille blijven zijn ook de pachtontvangsten hiervoor hoger dan geraamd.

Gemeentefonds

B GEMEENTEFONDS: UITGAVEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
Stand Miljoenennota 2013 (excl. IS)	17.963,1	17.839,7	17.432,8	17.526,3	17.524,7
Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
A10 btw compensatiefonds afboeken zelfbekostigen btw verhoging	0,0	- 174,2	- 174,2	- 174,2	- 174,2
A10 btw compensatiefonds correctie overboeking bcf	0,0	0,0	- 2.282,2	- 2.282,1	- 2.282,0
A10 btw compensatiefonds korting	0,0	0,0	- 309,7	- 309,7	- 309,7
A10 btw compensatiefonds overboeking vanuit bcf	0,0	0,0	2.282,2	2.282,1	2.282,0
A5 terugdraaien vermindering politieke ambtsdragers	0,0	0,0	110,0	110,0	110,0
A6 initiatiefwet heijnen	0,0	0,0	- 18,0	- 18,0	- 18,0
A7 motie van haersma buma afromen gemeentefonds onderwijshuisvesting	0,0	0,0	- 256,0	- 256,0	- 256,0
A8 lagere apparaatskosten gemeenten	0,0	0,0	- 60,0	- 120,0	- 180,0
D20 afschaffen wettelijk verplichte maatschappelijke stages	0,0	0,0	- 20,0	- 20,0	- 20,0
E56 verplicht hergebruik scootmobiel/rolstoel etc. in wmo	0,0	0,0	- 15,0	- 25,0	- 50,0
Wijziging betalingsverloop algemene uitkering	27,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Diversen	1,9	0,0	0,0	0,0	0,0
Zorg					
E55 huishoudelijke hulp inkomensafhankelijk beperken	0,0	- 89,0	- 975,0	- 1.140,0	- 1.140,0
	29,7	- 263,2	- 1.717,9	- 1.952,9	- 2.037,9
Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Accres tranche 2012	- 278,0	- 192,0	- 192,0	- 192,0	- 192,0
Accres tranche 2013	38,1	38,1	38,1	38,1	38,1
Accres tranche 2014	0,0	973,5	973,5	973,5	973,5
Buurtsportcoaches	55,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Diversen	36,5	15,7	16,5	14,8	14,8
Zorg					
Wet maatschappelijke ondersteuning (wmo)	44,7	0,0	0,0	0,0	0,0
	- 103,5	835,3	836,1	834,4	834,4
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2013	- 73,9	572,1	- 881,7	- 1.118,5	- 1.203,5

B GEMEENTEFONDS: UITGAVEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
Stand Voorjaarsnota 2013 (subtotaal)	17.889,3	18.411,8	16.551,1	16.407,8	16.321,2
Totaal Internationale samenwerking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota 2013	17.889,3	18.411,8	16.551,1	16.407,8	16.321,2

A10 btw-compensatiefonds afboeken zelf bekostigen BTW verhoging

Dit betreft maatregel A10 uit het regeerakkoord. De automatische compensatie die via het BCF voor de btw-verhoging naar 21% plaatsvindt, wordt door de sector gefinancierd via een structurele uitname uit het Gemeentefonds en Provinciefonds van per saldo 200 mln. euro met ingang van 2014.

A10 btw-compensatiefonds korting

Dit betreft maatregel A10 uit het regeerakkoord. In het bestuurlijk overleg van 18 januari met VNG en IPO is besloten het btw-compensatiefonds te continueren. Deze regeerakkoordmaatregel beoogde naast opheffing van het btw-compensatiefonds ook een korting; deze is doorgevoerd op het gemeente- en provinciefonds.

A10 btw-compensatiefonds correctie overboeking bcf & A10 btw-compensatiefonds overboeking vanuit bcf

Dit betreft maatregel A10 uit het regeerakkoord. In het bestuurlijk overleg met VNG en IPO van 18 januari is besloten het btw-compensatiefonds te continueren. Daarom wordt de overboeking van het budget van het btw-compensatiefonds naar het gemeentefonds weer teruggedraaid.

A5 terugdraaien vermindering politieke ambtsdragers

Dit betreft maatregel A5 uit het regeerakkoord.

A6 initiatiefwet Heijnen

Dit betreft maatregel A6 uit het regeerakkoord.

A7 motie van Haersma Buma afkomen gemeentefonds onderwijshuisvesting

Dit betreft maatregel A7 uit het regeerakkoord.

A8 lagere apparaatskosten gemeenten

Dit betreft maatregel A8 uit het regeerakkoord.

D20 afschaffen wettelijk verplichte maatschappelijke stages

Dit betreft maatregel D20 uit het regeerakkoord.

E56 verplicht hergebruik scootmobiel/rolstoel etc. in wmo

Dit betreft maatregel E56 uit het regeerakkoord.

Wijziging betalingsverloop algemene uitkering

In 2012 is een gedeelte van het gemeentefonds niet uitbetaald aan gemeenten. Dit is veroorzaakt doordat de verdeelmaatstaven niet allemaal in 2012 definitief konden worden vastgesteld, waardoor niet kon worden overgegaan tot betaling aan de gemeenten. Het resterende bedrag wordt in 2013 uitbetaald. Hiertoe wordt de begroting van het gemeentefonds verhoogd.

E55 huishoudelijke hulp inkomensafhankelijk beperken

Dit betreft maatregel E55 uit het regeerakkoord.

Accres tranche 2012

Het accres kent jaarlijks 2 bijstellingsmomenten, Voorjaarsnota en Miljoenennota, en 1 vaststellingsmoment, bij het FJR. Het definitieve accrespercentage over 2012 is, na afloop van dat jaar, op basis van de stand van het FJR 2012, – 2,56 procent. Op basis van dit vastgestelde accrespercentage vindt afrekening plaats.

Accres tranche 2013–2014

De accresen voor de jaren 2013 e.v. zijn aangepast aan de uitkomsten van de normeringssystematiek.

Buurtsportcoaches

Dit betreft de bijdrage van VWS aan het programma voor buurtsportcoaches/ combinatiefunctionarissen. Deze middelen worden via het gemeentefonds beschikbaar gesteld aan gemeenten.

Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO)

Het gaat om de jaarlijkse volume-indexering (29,7 mln.) van de Wmo en compensatie van gemeenten voor extra uitgaven als gevolg van extramuralisering (15 mln.).

Provinciefonds

C PROVINCIEFONDS: UITGAVEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
Stand Miljoenennota 2013 (excl. IS)	1.138,2	1.131,7	962,9	944,2	953,2
Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
A10 btw compensatiefonds afboeken zelfbekostigen btw verhoging	0,0	– 25,8	– 25,8	– 25,8	– 25,8
A10 btw compensatiefonds overboeken vanuit bcf	0,0	0,0	297,3	297,3	297,3
A10 btw-compensatiefonds correctie overboeking bcf	0,0	0,0	– 297,3	– 297,3	– 297,3
A10 btw-compensatiefonds korting	0,0	0,0	– 40,3	– 40,3	– 40,3
A9 minder provincies	0,0	0,0	– 5,0	– 10,0	– 15,0
I92 publieke omroep	0,0	– 142,0	– 142,0	– 142,0	– 142,0
Diversen	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,3	– 167,8	– 213,1	– 218,1	– 223,1
Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Accres tranche 2012	– 22,7	– 15,7	– 15,7	– 15,7	– 15,7
Accres tranche 2014	0,0	90,9	90,9	90,9	90,9
Natuur	393,6	40,3	0,0	0,0	0,0
Diversen	18,6	13,3	6,1	1,4	0,9

C PROVINCIEFONDS: UITGAVEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
	389,5	128,8	81,3	76,6	76,1
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2013	389,7	- 39,1	- 131,9	- 141,6	- 147,1
Stand Voorjaarsnota 2013 (subtotaal)	1.527,9	1.092,6	831,0	802,6	806,0
Totaal Internationale samenwerking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota 2013	1.527,9	1.092,6	831,0	802,6	806,0

A10 btw-compensatiefonds afboeken zelf bekostigen BTW verhoging

Dit betreft maatregel A10 uit het regeerakkoord. De automatische compensatie die via het BCF voor de btw-verhoging plaatsvindt, wordt door de sector gefinancierd via een structurele uitname uit het Gemeentefonds en Provinciefonds van per saldo 200 mln. euro met ingang van 2014.

A10 btw-compensatiefonds overboeken vanuit BCF & A10 btw-compensatiefonds correctie overboeking bcf

Dit betreft maatregel A10 uit het regeerakkoord. In het bestuurlijk overleg met VNG en IPO van 18 januari is besloten het btw-compensatiefonds te continueren. Daarom wordt de overboeking van het budget van het btw-compensatiefonds naar het provinciefonds weer teruggedraaid.

A10 btw-compensatiefonds korting

Dit betreft maatregel A10 uit het regeerakkoord. In het bestuurlijk overleg van 18 januari met VNG en IPO is besloten het btw-compensatiefonds te continueren. Deze regeerakkoordmaatregel beoogde naast opheffing van het btw-compensatiefonds ook een korting; deze is doorgevoerd op het gemeente- en provinciefonds.

A9 minder provincies

Dit betreft maatregel A9 uit het regeerakkoord.

I92 publieke omroep

Dit betreft maatregel I92 uit het regeerakkoord.

Accres tranche 2012

Het accres kent jaarlijks 2 bijstellingsmomenten, Voorjaarsnota en Miljoenennota, en 1 vaststellingsmoment, bij het FJR. Het definitieve accrespercentage over 2012 is, na afloop van dat jaar, op basis van de stand van het FJR 2012, - 2,56 procent. Op basis van dit vastgestelde accrespercentage vindt afrekening plaats.

Accres tranche 2013-2014

De accessen voor de jaren 2013 e.v. zijn aangepast aan de uitkomsten van de normeringssystematiek.

Natuur

Op 20 september 2011 hebben Rijk en Interprovinciaal Overleg het onderhandelingsakkoord decentralisatie natuur gesloten. Tezamen met de aanvullende afspraken van 7 december 2011 en de uitvoeringsafspraken van 8 februari 2012 is dit het Bestuursakkoord natuur. Op grond van het akkoord wordt de verantwoordelijkheid voor het natuurbeleid en het landelijk gebied, met inachtneming van de afspraken uit het akkoord, in 2012 overgedragen van Rijk aan provincies. De overboeking in 2013 betreft 216 mln. voor de afronding van de huidige ILG-periode en 177,5 mln. voor intensivering van Natuur.

Infrastructuurfonds

UITGAVEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
Stand Miljoenennota 2013 (excl. IS)	6.234,5	6.872,5	5.941,0	6.550,1	6.346,8
Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Saldo 2012 if	261,6	0,0	0,0	0,0	0,0
	261,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Aanvullende post ov en spoor	0,0	50,0	50,0	50,0	50,0
Apparaatsaakstelling rutte ii	0,0	0,0	0,0	- 25,1	- 51,6
Boekingen bdu 2012	- 150,5	- 0,3	0,0	0,0	0,0
Hsa	93,8	10,0	0,0	0,0	0,0
Ontvangstenverschuivingen	- 257,9	- 21,1	27,6	- 350,7	29,4
Prijsindex 2012	109,0	116,4	97,6	117,5	112,0
Taakstelling rutte	0,0	- 250,0	- 250,0	- 250,0	- 250,0
Diversen	9,9	9,4	7,9	4,7	12,0
	- 195,7	- 85,6	- 66,9	- 453,6	- 98,2
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2013	66,0	- 85,7	- 66,9	- 453,6	- 98,2
Stand Voorjaarsnota 2013 (subtotaal)	6.300,5	6.786,9	5.874,0	6.096,5	6.248,6
Totaal Internationale samenwerking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota 2013	6.300,5	6.786,9	5.874,0	6.096,5	6.248,6

NIET-BELASTINGONTVANGSTEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
Stand Miljoenennota 2013 (excl. IS)	6.234,5	6.872,5	5.941,0	6.550,1	6.346,8
Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Saldo 2012 if	114,3	0,0	0,0	0,0	0,0
	114,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Aanvullende post os en spoor	0,0	50,0	50,0	50,0	50,0
Apparaatsaakstelling rutte ii	0,0	0,0	0,0	- 25,1	- 51,6
Boekingen bdu 2012	- 150,5	- 0,3	0,0	0,0	0,0
Hsa	93,8	10,0	0,0	0,0	0,0
Ontvangstenverschuivingen	- 257,9	- 21,1	27,6	- 350,7	29,4
Prijsindex 2012	109,0	116,4	97,6	117,5	112,0
Taakstelling rutte	0,0	- 250,0	- 250,0	- 250,0	- 250,0
Diversen	9,9	9,4	7,9	4,7	12,0
Niet tot een ijklijn behorend					
Saldo 2012 if	147,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2013	66,0	- 85,7	- 66,9	- 453,6	- 98,2

NIET-BELASTINGONTVANGSTEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
Stand Voorjaarsnota 2013 (subtotaal)	6.300,5	6.786,9	5.874,0	6.096,5	6.248,6
Totaal Internationale samenwerking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota 2013	6.300,5	6.786,9	5.874,0	6.096,5	6.248,6

Saldo 2012 IF

Het voordelig saldo van 2012 wordt toegevoegd aan de begroting van het Infrastructuurfonds.

Aanvullende post OV en spoor

In het lenteakkoord is een intensivering afgesproken voor het openbaar vervoer en spoor. Met deze mutatie worden de budgetten aan de begroting van het Infrastructuurfonds toegevoegd.

Apparaatstaaktelling Rutte 2

Dit betreft maatregel A1 uit het regeerakkoord.

Boeking BDU 2012

Deze mutatie bestaat uit overboekingen van de artikelen wegen en spoor naar de BDU (brede doeluitkering). Het gaat om de wegprojecten Beter Benutten, Zuidas, Groene Uitweg en verkenning Regio Zwolle/A28, en de spoorprojecten P+R maatregelen.

HSA

Deze mutatie betreft met name een doorbetaling van de concessievergoeding van de HSA naar de gebruikersvergoeding aan Prorail (2013: 15 mln. en 2014: 10 mln.). In 2013 wordt er 78 mln. teruggevorderd van prorail door de bijstelling van de subsidie aan prorail in 2011.

Ontvangstenverschuivingen

Ontvangsten van verschillende projecten op hoofdvaarwegen en wegen komen later binnen dan begroot. Dit wordt met deze mutatie ingepast binnen het Infrastructuurfonds.

Prijsindex 2012

De prijsbijstelling 2012 is in de begroting 2013 geparkeerd op hoofdstuk XII artikel Nominaal en onvoorzien. Bij Voorjaarsnota 2013 wordt deze nu op de begroting van het Infrastructuurfonds op de juiste artikelen verwerkt.

Taakstelling Rutte

In het regeerakkoord van Rutte 2 is vanaf 2014 een taakstelling van 250 mln. structureel op het Infrastructuurfonds afgesproken. Met deze mutatie wordt de taakstelling ingeboekt.

Diversen- technische mutaties

Deze post bestaat uit verschillende kleine verschuivingen binnen de artikelen op het Infrastructuurfonds.

Diergezondheidsfonds

UITGAVEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
Stand Miljoenennota 2013 (excl. IS)	9,7	9,7	9,7	9,7	9,7
Technische mutaties Niet tot een ijklijn behorend Diversen	4,6	0,0	0,0	0,0	0,0
	4,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2013	4,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota 2013 (subtotaal)	14,3	9,7	9,7	9,7	9,7
Totaal Internationale samenwerking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota 2013	14,3	9,7	9,7	9,7	9,7

NIET-BELASTINGONTVANGSTEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
Stand Miljoenennota 2013 (excl. IS)	9,7	9,7	9,7	9,7	9,7
Technische mutaties Niet tot een ijklijn behorend Diversen	4,6	0,0	0,0	0,0	0,0
	4,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2013	4,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota 2013 (subtotaal)	14,3	9,7	9,7	9,7	9,7
Totaal Internationale samenwerking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota 2013	14,3	9,7	9,7	9,7	9,7

Diversen

Het positief eindsaldo 2012 wordt in 2013 aan het Diergezondheidsfonds toegevoegd.

Accres Gemeentefonds

ACCRES GEMEENTEFONDS: UITGAVEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
Stand Miljoenennota 2013 (excl. IS)	0,0	691,3	818,5	1.382,7	1.825,6
Beleidsmatige mutaties Rijksbegroting in enge zin					
Mutatie plafond bcf agv accresontwikkeling	0,0	0,0	2,3	25,8	40,5
Tranche 2012	- 278,0	- 192,0	- 192,0	- 192,0	- 192,0
Tranche 2013	38,1	38,1	38,1	38,1	38,1
Tranche 2014	0,0	282,2	282,2	282,2	282,2
Tranche 2015	0,0	0,0	- 112,6	- 112,6	- 112,6
Tranche 2016	0,0	0,0	0,0	- 424,9	- 424,9
Tranche 2017	0,0	0,0	0,0	0,0	- 354,7
	- 239,9	128,3	18,0	- 383,4	- 723,4
Technische mutaties Rijksbegroting in enge zin					

ACCRES GEMEENTEFONDS: UITGAVEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
Tranche 2012	278,0	192,0	192,0	192,0	192,0
Tranche 2014	0,0	- 973,5	- 973,5	- 973,5	- 973,5
Diversen	- 38,1	- 38,1	- 38,1	- 38,1	- 38,1
	239,9	- 819,6	- 819,6	- 819,6	- 819,6
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2013	0,0	- 691,3	- 801,6	- 1.203,1	- 1.543,1
Stand Voorjaarsnota 2013 (subtotaal)	0,0	0,0	16,9	179,6	282,5
Totaal Internationale samenwerking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota 2013	0,0	0,0	16,9	179,6	282,5

Mutatie plafond bcf agv accresontwikkeling

Met ingang van 2015 wordt de ontwikkeling van het BCF gekoppeld aan de accrespercentages zoals deze voortvloeien uit de normeringssystematiek. Het BTW-compensatiefonds is een openeinderegeling. Alle declaraties van gemeenten en provincies bij het BCF worden, wanneer voldaan aan de declaratievoorwaarden, vergoed uit het BCF. Met de afspraak uit het financieel akkoord met VNG, IPO en UvW van 18 januari 2013 blijft dit het geval. De budgettering wordt vormgegeven via het GF/PF. Overschrijdingen op het vastgestelde BCF-plafond worden verhaald op het GF/PF. Overschrijdingen van het plafond worden gestort in het GF/PF. Op dit moment wordt een overschrijding van het afgesproken plafond geraamd en daarmee een storting in het GF met ingang van 2015.

Tranche 2012-2017

Het accres kent jaarlijks 2 bijstellingsmomenten, Voorjaarsnota en Miljoenennota, en 1 vaststellingsmoment, bij het FJR. Het definitieve accrespercentage over 2012 is, na afloop van dat jaar, op basis van de stand van het FJR 2012, - 2,56 procent. Op basis van dit vastgestelde accrespercentage vindt afrekening plaats. De accresen voor de jaren 2013 e.v. zijn aangepast aan de uitkomsten van de normeringssystematiek.

Accres Provinciefonds

ACCRES PROVINCIEFONDS: UITGAVEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
Stand Miljoenennota 2013 (excl. IS)	0,0	56,6	66,9	113,1	149,4
Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Tranche 2014	0,0	34,3	34,3	34,3	34,3
Tranche 2016	0,0	0,0	0,0	- 39,3	- 39,3
Tranche 2017	0,0	0,0	0,0	0,0	- 32,1
Diversen	- 22,1	- 15,1	- 24,2	- 21,0	- 19,0
	- 22,1	19,2	10,1	- 26,0	- 56,1
Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Tranche 2014	0,0	- 90,9	- 90,9	- 90,9	- 90,9
Diversen	22,1	15,1	15,1	15,1	15,1
	22,1	- 75,8	- 75,8	- 75,8	- 75,8
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2013	0,0	- 56,6	- 65,7	- 101,8	- 131,8
Stand Voorjaarsnota 2013 (subtotaal)	0,0	0,0	1,2	11,3	17,5

ACCRES PROVINCIEFONDS: UITGAVEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
Totaal Internationale samenwerking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota 2013	0,0	0,0	1,2	11,3	17,5

Mutatie plafond bcf agv accresontwikkeling

Met ingang van 2015 wordt de ontwikkeling van het BCF gekoppeld aan de accrespercentages zoals deze voortvloeien uit de normeringssystematiek. Het BTW-compensatiefonds is een openeinderegeling. Alle declaraties van gemeenten en provincies bij het BCF worden, wanneer voldaan aan de declaratievoorwaarden, vergoed uit het BCF. Met de afspraak uit het financieel akkoord met VNG, IPO en UvW van 18 januari 2013 blijft dit het geval. De budgettering wordt vormgegeven via het GF/PF. Overschrijdingen op het vastgestelde BCF-plafond worden verhaald op het GF/PF. Onderschrijdingen van het plafond worden gestort in het GF/PF. Op dit moment wordt een onderschrijding van het afgesproken plafond geraamd en daarmee een storting in het PF met ingang van 2015.

Tranche 2012–2017

Het accres kent jaarlijks 2 bijstellingsmomenten, Voorjaarsnota en Miljoenennota, en 1 vaststellingsmoment, bij het FJR. Het definitieve accrespercentage over 2012 is, na afloop van dat jaar, op basis van de stand van het FJR 2012, – 2,56 procent. Op basis van dit vastgestelde accrespercentage vindt afrekening plaats. De accresen voor de jaren 2013 e.v. zijn aangepast aan de uitkomsten van de normeringssystematiek.

BES fonds

H BES-FONDS: UITGAVEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
Stand Miljoenennota 2013 (excl. IS)	32,1	32,1	32,1	32,1	32,1
Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Diversen	1,9	1,3	1,3	1,3	1,3
	1,9	1,3	1,3	1,3	1,3
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2013	1,9	1,3	1,3	1,3	1,3
Stand Voorjaarsnota 2013 (subtotaal)	34,0	33,4	33,4	33,4	33,4
Totaal Internationale samenwerking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota 2013	34,0	33,4	33,4	33,4	33,4

Diversen

De diversenpost bestaat grotendeels uit de aan het BES-fonds toegekende prijsbijstelling van 1,2 mln. en daarnaast de bijzondere uitkering «Integrale projecten», die onder andere is bedoeld voor re-integratie naar duurzaam betaald werk en het bevorderen van maatschappelijke participatie.

Deltafonds

UITGAVEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
Stand Miljoenennota 2013 (excl. IS)	972,6	1.204,4	1.257,9	1.367,4	1.120,2
Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Saldo 2012	62,2	0,0	0,0	0,0	0,0
	62,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Diversen	4,8	26,8	25,2	20,6	17,1
	4,8	26,8	25,2	20,6	17,1
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2013	67,0	26,8	25,2	20,6	17,1
Stand Voorjaarsnota 2013 (subtotaal)	1.039,6	1.231,2	1.283,1	1.388,0	1.137,3
Totaal Internationale samenwerking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota 2013	1.039,6	1.231,2	1.283,1	1.388,0	1.137,3

NIET-BELASTINGONTVANGSTEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
Stand Miljoenennota 2013 (excl. IS)	972,6	1.204,4	1.257,9	1.367,4	1.120,2
Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Saldo 2012	62,2	0,0	0,0	0,0	0,0
	62,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Diversen	4,8	26,8	25,2	20,6	17,1
	4,8	26,8	25,2	20,6	17,1
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2013	67,0	26,8	25,2	20,6	17,1
Stand Voorjaarsnota 2013 (subtotaal)	1.039,6	1.231,2	1.283,1	1.388,0	1.137,3
Totaal Internationale samenwerking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota 2013	1.039,6	1.231,2	1.283,1	1.388,0	1.137,3

Saldo 2012

Het voordelig saldo van 2012 wordt toegevoegd aan de begroting van het Deltafonds.

Diversen – technische mutaties

Deze mutatie bestaat uit het toevoegen van de prijsbijstelling van 2012 en een door het Deltafonds gefaciliteerde kasschuif ten behoeve van de Kaderrichtlijn water, welke op hoofdstuk XII artikel 12 wordt verantwoord.

Prijsbijstelling

UITGAVEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
Stand Miljoenennota 2013 (excl. IS)	910,7	1.711,10	2.330,60	3.088,00	3.534,20
Mee- en tegenvallers					
Rijksbegroting in enge zin					
Nominale ontwikkeling	- 241,2	- 383	- 417,4	- 583,1	- 628,8
Sociale zekerheid					
Nominale ontwikkeling	3,3	14,1	22	22,7	22,4
Zorg					
Nominale ontwikkeling	- 6,8	- 6,4	6,6	10,6	14,7
	- 244,7	- 375,3	- 388,8	- 549,8	- 591,7
Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Inhouden prijsbijstelling 2013	- 630,2	0	0	0	0
Uitkeren tranche 2013	- 3,1	- 3,1	- 3,1	- 3,1	- 3,1
Sociale zekerheid					
Inhouden prijsbijstelling 2013	- 21,4	0	0	0	0
Zorg					
Inhouden prijsbijstelling 2013	- 10,9	0	0	0	0
	- 665,6	- 3,1	- 3,1	- 3,1	- 3,1
Technische mutaties					
Niet tot een ijklijn behorend					
Inhouden prijsbijstelling 2013	- 0,7	0	0	0	0
Nominale ontwikkeling	0,3	1,2	1,8	2,3	2,6
	- 0,4	1,2	1,8	2,3	2,6
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2013	- 910,7	- 377,2	- 390,1	- 550,7	- 592,2
Stand Voorjaarsnota 2013 (subtotaal)	0	1.333,80	1.940,50	2.537,40	2.942,00
Totaal Internationale samenwerking	0	0	0	0	0
Stand Voorjaarsnota 2013	0	1.333,80	1.940,50	2.537,40	2.942,00

Op de aanvullende post Prijsbijstelling worden de middelen gereserveerd die worden gebruikt om de prijsgevoelige uitgaven op de diverse begrotingen te compenseren voor de prijsontwikkeling. Deze compensatie wordt jaarlijks van de aanvullende post overgeboekt naar de departementale begrotingen. De indexering van de prijsbijstelling wordt aangepast aan de macro-economische ontwikkeling.

Nominale ontwikkeling

Als gevolg van nieuwe inzichten op basis van ramingen van het Centraal Planbureau in de ontwikkeling van de prijzen is de uitgavenraming voor de prijsbijstelling bijgesteld.

Inhouden prijsbijstelling 2013

De prijsbijstelling tranche 2013 wordt voor het jaar 2013 ingehouden.

Uitkeren tranche 2013

De Staten-Generaal en Overige Hoge Colleges van Staat en het BES-fonds krijgen, op grond van de bijzondere staatrechtelijke positie in de Comptabiliteitswet, de prijsbijstelling tranche 2013 wel uitgekeerd. De prijsbijstelling tranche 2013 is overgeboekt naar deze departementale begrotingen.

Arbeidsvoorwaarden

ARBEIDSVoorwaarden: UITGAVEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
Stand Miljoenennota 2013 (excl. IS)	427,1	1.661,1	2.879,2	4.350,3	5.918,4
Mee- en tegenvallers					
Rijksbegroting in enge zin					
Nominale ontwikkeling	- 296,0	- 292,6	- 992,8	- 1.757,2	- 2.593,6
Sociale zekerheid					
Nominale ontwikkeling	0,8	25,7	- 57,2	- 146,0	- 245,7
Zorg					
Nominale ontwikkeling	- 0,5	3,2	27,0	34,7	50,9
	- 295,7	- 263,7	- 1.023,0	- 1.868,5	- 2.788,4
Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Loonbijstelling tranche 2013	- 108,5	- 105,9	- 104,4	- 103,3	- 103,2
Diversen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sociale zekerheid					
Diversen	- 22,4	- 22,6	- 22,8	- 22,8	- 22,9
Zorg					
Diversen	- 0,5	- 0,7	- 2,0	- 2,2	- 2,7
Niet tot een ijklijn behorend					
Diversen	0,0	- 2,2	- 4,5	- 7,6	- 10,9
	- 131,4	- 131,4	- 133,7	- 135,9	- 139,7
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2013	- 427,1	- 395,2	- 1.156,8	- 2.004,5	- 2.928,1
Stand Voorjaarsnota 2013 (subtotaal)	0,0	1.265,9	1.722,4	2.345,9	2.990,3
Totaal Internationale samenwerking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota 2013	0,0	1.265,9	1.722,4	2.345,9	2.990,3

Nominale ontwikkeling

Ten opzichte van de vorige Miljoenennota wordt de loon- en prijsontwikkeling nu lager geraamd door het CPB. Deze ontwikkeling volgt uit de macro-bijstellingen.

Loonbijstelling tranche 2013

De loonbijstelling tranche 2013 bestaat uit een vergoeding voor de sociale lasten voor de werkgever en is overgeboekt naar de departementale begrotingen.

Koppeling uitkeringen

KOPPELING UITKERINGEN: UITGAVEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
Stand Miljoenennota 2013 (excl. IS)	176,6	325,7	540,6	860,3	1.216,7
Mee- en tegenvallers					
Sociale zekerheid					
Nominale ontwikkeling	3,1	2,4	164,2	65,7	- 98,8
	3,1	2,4	164,2	65,7	- 98,8
Beleidsmatige mutaties					
Sociale zekerheid					
F64 hervorming kindregelingen	- 2,0	- 11,0	- 48,0	- 81,0	- 87,0
F80 ahk temporiseren	0,0	22,0	46,0	75,0	98,0
	- 2,0	11,0	- 2,0	- 6,0	11,0
Technische mutaties					

KOPPELING UITKERINGEN: UITGAVEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
Sociale zekerheid					
Diversen	2,9	- 7,8	- 6,6	- 7,0	- 6,9
	2,9	- 7,8	- 6,6	- 7,0	- 6,9
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2013	4,0	5,6	155,6	52,7	- 94,7
Stand Voorjaarsnota 2013 (subtotaal)	180,6	331,3	696,2	913,0	1.121,9
Totaal Internationale samenwerking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota 2013	180,6	331,3	696,2	913,0	1.121,9

Nominale ontwikkeling

De mutatie betreft een aanpassing in de geraamde nominale ontwikkeling binnen het SZA-kader als gevolg van CPB-ramingen van loon- en prijsontwikkeling en als gevolg van mutaties in uitgavenramingen binnen de Sociale Zekerheid.

F64 Hervorming kindregelingen

Dit betreft maatregel F64 uit het regeerakkoord.

F80 AHK temporiseren

Dit betreft maatregel F80 uit het regeerakkoord.

Wet indexering studiefinanciering

INDEXERING WSF: UITGAVEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
Stand Miljoenennota 2013 (excl. IS)	80,9	154,2	233,2	323,3	419,3
Mee- en tegenvallers					
Rijksbegroting in enge zin					
Nominale ontwikkeling	4,6	11,2	11,7	10,5	7,0
	4,6	11,2	11,7	10,5	7,0
Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Inhouden indexatie (relevant)	- 18,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	- 18,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Technische mutaties					
Niet tot een ijklijn behorend					
Inhouden indexatie (niet relevant)	- 64,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Nominale ontwikkeling	- 3,0	14,9	3,5	9,1	- 18,6
	- 67,6	14,9	3,5	9,1	- 18,6
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2013	- 80,9	26,1	15,2	19,7	- 11,6
Stand Voorjaarsnota 2013 (subtotaal)	0,0	180,3	248,4	343,0	407,7
Totaal Internationale samenwerking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand Voorjaarsnota 2013	0,0	180,3	248,4	343,0	407,7

Inhouden indexatie (relevant)

De prijsbijstelling tranche 2013 wordt voor het jaar 2013 volledig ingehouden. Vanaf 2014 wordt deze tranche aangehouden en betrokken bij besluitvorming in augustus.

Inhouden indexatie (niet relevant)

De prijsbijstelling tranche 2013 wordt voor het jaar 2013 volledig ingehouden. Vanaf 2014 wordt deze tranche aangehouden en betrokken bij besluitvorming in augustus.

Aanvullende Post

ALGEMEEN: UITGAVEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
Stand Miljoenennota 2013 (excl. IS)	361,5	482,3	571,2	657,7	615,8
Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
A10 btw-compensatiefonds	0,0	0,0	150,0	150,0	150,0
B13 intensivering veiligheid	0,0	40,0	83,0	95,0	105,0
C14 terugdraaien intensivering duurzaamheid	- 155,0	- 163,0	- 163,0	- 163,0	- 163,0
D29 budget motie van haersma buma naar scholen ipv gemeenten	0,0	0,0	256,0	256,0	256,0
D30 verdubbeling intensivering leerkrachten vo	50,0	50,0	0,0	0,0	0,0
D32 intensivering onderwijs en onderzoek	0,0	25,0	212,0	504,0	689,0
Diverse in- en uitvoeringskosten ra-maatregelen zorg	0,0	108,0	88,0	85,0	85,0
F79 intensivering armoedebeleid	0,0	80,0	100,0	100,0	100,0
G81 subsidies bedrijven	0,0	319,0	319,0	319,0	319,0
J110 versterking toezicht belastingdienst, uuv en svb	108,0	169,0	157,0	157,0	157,0
Ramingstechnische veronderstelling in=uit	- 962,6	- 6,0	0,0	0,0	0,0
Terugdraaien maatregel a10 btw-compensatiefonds	0,0	0,0	- 150,0	- 150,0	- 150,0
Uitkering intensivering leerkrachten	- 50,0	- 50,0	0,0	0,0	0,0
Uitkering intensivering natuur begrotingsakkoord	- 200,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Uitkering intensivering ov/infra begrotingsakkoord	- 100,0	- 100,0	- 100,0	- 100,0	- 100,0
Uitkering intensivering tki-toeslag	0,0	- 110,0	- 110,0	- 110,0	- 110,0
Uitkering intensivering versterking toezicht	- 108,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Uitkering reorganisatiemiddelen nationale politie	- 30,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Vastgoed djj	106,0	159,0	34,0	187,0	0,0
Diversen	- 39,0	- 48,0	- 57,2	- 51,2	- 51,2
Sociale zekerheid					
Intersectorale scholing en van werk-naar-werk-trajecten	0,0	300,0	300,0	300,0	300,0
Ramingstechnische veronderstelling in=uit	- 39,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Reservering sociale agenda	0,0	250,0	250,0	250,0	250,0
Resterend budget mobiliteitsbonussen	80,0	65,0	45,0	20,0	0,0
Uitkering resterend budget mobiliteitsbonussen	- 80,0	- 33,5	- 16,8	0,0	0,0
Uitkering/inzet middelen tbv sociaal akkoord	0,0	- 596,5	- 608,3	- 615,0	- 595,0
Diversen	0,0	13,0	13,0	13,0	13,0
Zorg					
Diverse in- en uitvoeringskosten ra-maatregelen zorg	0,0	0,0	110,0	100,0	100,0
E39 intensivering wijkverpleegkundige	0,0	0,0	50,0	100,0	250,0
E54 intensivering arbeidsmarkt zorg	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
E57 maatwerkvoorziening inkomenssteun chronisch zieken	0,0	100,0	709,0	759,0	761,0
Overheveling umc's	0,0	17,0	17,0	17,0	17,0
	- 1.419,6	588,0	1.687,7	2.222,8	2.482,8
Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Diversen	- 3,9	0,6	0,6	0,7	0,7
Sociale zekerheid					
Kadercorrectie sociaal akkoord	0,0	15,0	30,0	45,0	45,0
Diversen	0,1	1,0	1,0	1,0	0,9
Zorg					
Diversen	0,0	0,2	1,5	1,6	2,0
	- 3,8	16,8	33,1	48,3	48,6
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2013	- 1.423,3	604,8	1.720,8	2.271,1	2.531,5

ALGEMEEN: UITGAVEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
Stand Voorjaarsnota 2013 (subtotaal)	- 1.061,8	1.087,1	2.292,0	2.928,9	3.147,3
Totaal Internationale samenwerking	0,0	250,0	250,0	250,0	0,0
Stand Voorjaarsnota 2013	- 1.061,8	1.337,1	2.542,0	3.178,9	3.147,3

A10 btw-compensatiefonds + Terugdraaien maatregel A10 btw-compensatiefonds

Dit betreft een onderdeel van maatregel A10 uit het regeerakkoord. In het bestuurlijk overleg met VNG en IPO van 18 januari is besloten het btw-compensatiefonds te continueren. Daarom wordt de overboeking van een deel van het budget van het btw-compensatiefonds naar de aanvullende post weer teruggedraaid.

B13 intensivering veiligheid

Dit betreft maatregel B13 uit het regeerakkoord.

C14 terugdraaien intensivering duurzaamheid

Dit betreft maatregel C14 uit het regeerakkoord.

D29 budget motie van Haersma Buma naar scholen ipv gemeenten

Dit betreft maatregel D29 uit het regeerakkoord.

D30 verdubbeling intensivering leerkrachten vo + Uitkering intensivering leerkrachten

Dit betreft maatregel D30 uit het regeerakkoord. Deze middelen zijn overgeboekt.

D32 intensivering onderwijs en onderzoek

Dit betreft maatregel D32 uit het regeerakkoord.

Diverse in- en uitvoeringskosten RA-maatregelen zorg

Dit betreft een reservering voor in- en uitvoeringskosten voor de RA-maatregelen E35 (harmoniseren duur vervolgopleiding medisch specialisten), E37 (stringenter pakketbeheer), E45 (invoering inkomensafhankelijk eigen risico), E46 (geen aanspraak op begeleiding, budget 75% naar gemeenten, overheveling persoonlijke verzorging) en E47 (landelijke invoering intramurale AWBZ).

F79 intensivering armoedebeleid

Dit betreft maatregel F79 uit het regeerakkoord.

G81 subsidies bedrijven + Uitkering intensivering TKI-toeslag

Dit betreft een deel van maatregel G81 uit het regeerakkoord. De middelen ter verhoging van het budget van de TKI-toeslag zijn overgeboekt.

J110 versterking toezicht belastingdienst, UWW en SVB + Uitkering intensivering versterking toezicht

Dit betreft maatregel J110 uit het regeerakkoord. Deze middelen zijn overgeboekt voor het jaar 2013.

Ramingstechnische veronderstelling in=uit

Bij Voorjaarsnota wordt de eindejaarsmarge uitgekeerd aan de departementale begrotingen. Als tegenhanger hiervan wordt de ramingstechnische veronderstelling in=uit op de Aanvullende Post verwerkt. Hierbij wordt er vanuit gegaan dat de onderuitputting die zich in 2012 heeft voortgedaan ook in 2013 zal optreden. De eindejaarsmarge voor de HGIS-middelen en de daarmee corresponderende in=uit wordt over twee jaren verspreid.

Uitkering intensivering natuur begrotingsakkoord

Dit betreft overboeking van de intensivering voor natuur uit het begrotingsakkoord voor het jaar 2013.

Uitkering intensivering OV/infra begrotingsakkoord

Dit betreft overboeking van de intensivering voor OV/infra uit het begrotingsakkoord.

Uitkering reorganisatiemiddelen Nationale Politie

In het regeerakkoord van het kabinet Rutte I is voor de kosten van de reorganisatie voortvloeiende uit de vorming van de Nationale Politie voor de jaren 2013 tot en met 2016 in totaal een bedrag van 130,7 mln. gereserveerd op de aanvullende post. Van dit bedrag is voor het jaar 2013 30 mln. overgeboekt naar de begroting van Veiligheid en Justitie ter dekking van de in 2013 verwachte uitgaven.

Vastgoed DJI

Op 22 maart is de Kamer geïnformeerd over het Masterplan DJI (TK 24 587 nr. 490). In het Masterplan wordt onder meer ingezet op elektronische detentie en uitbreiding van het aantal meerpersoonscellen. De uitvoering van het Masterplan DJI heeft tot gevolg dat een aanzienlijk aantal gevangenen zal worden gesloten. Dit brengt frictiekosten ten aanzien van het vastgoed met zich mee. Deze kosten worden volledig gedragen door VenJ en op de begroting ingepast door middel van een kasschuif. Vooralsnog staan de benodigde middelen gereserveerd op de Aanvullende Post.

Diversen

In verband met het vaststellen van de nieuwe uitgavenkaders van het kabinet Rutte 2 zijn de ramingen van de Aanvullende Post geactualiseerd.

Intersectorale scholing en van werk-naar-werk-trajecten

Dit betreft de enveloppe uit het regeerakkoord van 300 mln. ten behoeve van intersectorale scholing en van-werk-naar-werk-trajecten.

Reservering sociale agenda

Dit betreft de enveloppe uit het regeerakkoord van 250 mln. ten behoeve van de sociale agenda.

Resterend budget mobiliteitsbonussen + Uitkering resterend budget mobiliteitsbonussen

Dit betreft de enveloppe uit het regeerakkoord met daarin het restant van de middelen die beschikbaar waren voor de intensivering van mobiliteitsbonussen. Hiervoor was per jaar 300 mln. beschikbaar. Structureel is dit bij het regeerakkoord ingezet voor mobiliteitsbonussen. Incidenteel resteerden middelen die in deze enveloppe gevat zijn. Een deel van deze incidentele middelen zijn overgeboekt ten behoeve van aanpak jeugdwerkloosheid en arbeidsparticipatie ouderen.

Uitkering/inzet middelen tbv Sociaal Akkoord + Kadercorrectie Sociaal Akkoord

Dit betreft de inzet van middelen t.b.v. dekking van het Sociaal Akkoord. Het gaat om de enveloppe intersectorale scholing en van werk-naar-werktrajecten, de reservering sociale agenda en het restant van het resterend budget mobiliteitsbonussen (na aftrek van de inzet voor aanpak jeugdwerkloosheid en arbeidsparticipatie ouderen). Verder is hierin ook het saldo meegenomen van de lastenmaatregelen uit het Sociaal Akkoord, waarvoor het uitgavenkader is gecorrigeerd.

E39 intensivering wijkverpleegkundige

Dit betreft maatregel E39 uit het regeerakkoord.

E54 intensivering arbeidsmarkt zorg

Dit betreft maatregel E54 uit het regeerakkoord.

E57 maatwerkvoorziening inkomenssteun chronisch zieken

Dit betreft maatregel E57 uit het regeerakkoord.

Overheveling UMC's

Conform Startnota zijn middelen gereserveerd voor de voorgenomen overstap van de UMC's van pensioenfonds ABP naar PGGM per 1 januari 2014.

Homogene Groep Internationale Samenwerking

UITGAVEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
Stand Miljoenennota 2013	4.979,2	5.319,7	5.538,8	5.506,1	5.722,0
Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
A1 rijksoverheid (incl. zbo's)	0,0	0,0	0,0	- 22,0	- 49,0
Asielzoekers	26,3	32,0	31,2	31,4	31,4
Bescherming ambassades (def)	- 15,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Bnp aanpassing oda	- 100,3	- 135,0	- 171,9	- 225,3	- 296,3
Duurzaam milieugebruik wereldwijd	- 9,7	- 99,8	- 99,8	- 69,9	- 39,9
Effectief armoedebeleid in ontwikkelingslanden	52,3	492,1	606,6	602,4	587,4
Efficiënt en duurzaam watergebruik	- 8,3	- 50,0	- 55,0	- 40,0	- 25,0
Eindejaarsmarge hgis	112,4	5,0	- 0,6	0,0	0,0

UITGAVEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
Goed onderwijs	- 22,7	- 60,0	- 100,0	- 110,0	- 115,0
H85 ontwikkelingshulp	0,0	- 750,0	- 750,0	- 750,0	- 1.000,0
H86 vrijgave tbv nieuw budget internationale vrede en veiligheid	0,0	- 190,5	- 190,5	- 190,5	- 190,5
H87 nieuw budget internationale vrede en veiligheid	0,0	250,0	250,0	250,0	250,0
H88 revolving fund internationale samenwerking	0,0	250,0	250,0	250,0	0,0
H89 reductie postennetwerk	0,0	- 20,0	- 40,0	- 40,0	- 40,0
Herschikking 9b	- 150,0	180,2	9,7	39,7	39,7
Herschikking wereldbank ida	150,0	- 180,0	30,0	0,0	0,0
Korting hgis non-oda	- 100,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Korting ifi's	0,0	0,0	- 40,0	- 40,0	- 40,0
Prijs bbp aanpassing non-oda	- 0,9	- 2,7	- 6,0	- 13,6	- 18,2
Private sector ontwikkeling	- 29,9	- 105,0	- 90,0	- 50,0	5,0
Seksuele en reproductieve gezondheid en rechten	- 10,8	0,0	- 20,0	5,0	20,0
Toerekening schuldwijtschelding ontwikkelingslanden	150,0	0,0	30,0	0,0	0,0
Veiligheid, goed bestuur en rechtsorde	- 6,0	- 120,0	- 149,7	- 151,8	- 151,8
Versterking maatschappelijk middenveld	- 2,9	2,3	2,3	- 115,0	- 230,0
Voedselzekerheid	34,0	- 60,0	- 85,0	- 60,0	- 40,0
Diversen	25,9	6,5	0,7	- 1,4	- 1,9
	94,1	- 554,9	- 588,0	- 701,0	- 1.304,1
Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Een sterke internationale concurrentiepositie	89,2	82,0	68,4	66,1	60,5
Herverkaveling ez/buitenl.handel & os	- 89,2	- 82,0	- 68,4	- 66,1	- 60,5
Diversen	0,0	0,0	0,0	6,6	3,0
	0,0	0,0	0,0	6,6	3,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2013	94,2	- 554,9	- 588,0	- 694,3	- 1.301,1
Stand Voorjaarsnota 2013	5.073,3	4.764,8	4.950,7	4.811,8	4.420,9

NIET-BELASTINGONTVANGSTEN	bedragen in miljoenen euro's				
	2013	2014	2015	2016	2017
Stand Miljoenennota 2013	149,5	144,4	136,5	133,2	137,7
Beleidsmatige mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Diversen	0,0	0,0	0,0	0,0	- 4,5
	0,0	0,0	0,0	0,0	- 4,5
Technische mutaties					
Rijksbegroting in enge zin					
Diversen	0,0	0,0	0,0	6,6	3,0
	0,0	0,0	0,0	6,6	3,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2013	0,0	0,0	0,0	6,6	- 1,5
Stand Voorjaarsnota 2013	149,5	144,4	136,5	139,8	136,2

De Homogene Groep Internationale Samenwerking (HGIS) is een aparte budgettaire constructie waarin de uitgaven aan internationale samenwerking van de verschillende departementen worden gebundeld. Het uitgavenniveau van de HGIS wordt aangepast aan macro-economische ontwikkelingen. Het ODA-deel van het HGIS budget is gekoppeld aan het bruto nationaal product (bnp) en wordt gecorrigeerd voor veranderingen in het bnp. Het non-ODA deel van de HGIS wordt gecorrigeerd voor prijsveranderingen. Het merendeel van de HGIS-uitgaven wordt via de begrotingen van BuZa (V) en BH&OS (XVII) verantwoord.

A1 rijksoverheid (incl. zbo's)

Dit betreft maatregel A1 uit het regeerakkoord.

Asielzoekers

De toerekening aan ODA van uitgaven aan eerstejaars asielzoekers valt lager uit dan geraamd. Het ODA budget op de begroting van BH&OS wordt hiervoor gecorrigeerd.

Bescherming ambassades (Def)

Dit betreft een bijdrage van BuZa aan DEF voor de bescherming van hoog risicoposten.

Bnp-aanpassing ODA

Naar aanleiding van de meest recente ramingen van het CPB wordt het ODA budget gecorrigeerd voor veranderingen in het bnp.

Duurzaam milieugebruik wereldwijd

Als gevolg van maatregel H85 Ontwikkelingshulp uit het regeerakkoord en de bnp-aanpassing van het ODA budget wordt het budget voor duurzaam milieugebruik wereldwijd neerwaarts bijgesteld.

Effectief armoedebeleid in ontwikkelingslanden

De uitgavenstijging op dit verdeelartikel vloeit met name voort uit het doorverdelen naar andere artikelen van maatregel H85 uit het regeerakkoord en de bnp-aanpassing van het ODA budget.

Efficiënt en duurzaam watergebruik

Als gevolg van maatregel H85 Ontwikkelingshulp uit het regeerakkoord en de bnp-aanpassing van het ODA budget wordt het budget voor efficiënt en duurzaam watergebruik neerwaarts bijgesteld.

Eindejaarsmarge HGIS

Aan de HGIS wordt de eindejaarsmarge toegevoegd, welke deels wordt doorverdeeld naar de HGIS departementen.

Goed onderwijs

Als gevolg van maatregel H85 Ontwikkelingshulp uit het regeerakkoord en de bnp-aanpassing van het ODA budget wordt het budget voor goed onderwijs neerwaarts bijgesteld.

H85 Ontwikkelingshulp

Dit betreft maatregel H85 uit het regeerakkoord.

H86 vrijgave tbv nieuw budget internationale vrede en veiligheid

Dit betreft de toevoeging van het budget voor crisisbeheersingsoperaties van de begroting van Defensie aan de begroting van BuZa ten behoeve van het nieuwe budget voor internationale vrede en veiligheid.

H87 Nieuw budget internationale vrede en veiligheid

Dit betreft maatregel H87 uit het regeerakkoord.

H88 Revolving Fund Internationale Samenwerking

Dit betreft maatregel H88 uit het regeerakkoord.

H89 Reductie postennetwerk

Dit betreft maatregel H89 uit het regeerakkoord.

Herschikking 9B / Herschikking Wereldbank IDA

Dit betreft een herschikking tussen de begroting van FIN en de begroting van BuZa. Als gevolg van deze herschikking kunnen betalingen van FIN aan de Wereldbank worden vervroegd en wordt de begroting van BH&OS in 2014 ontlast.

Korting HGIS non-ODA

De HGIS draagt incidenteel 100 mln. bij aan de algemene budgettaire problematiek.

Korting ifi's

Als gevolg van maatregel H85 uit het regeerakkoord worden de uitgaven aan internationale financiële organisaties neerwaarts bijgesteld.

Prijs bbp aanpassing non-ODA

Het non-ODA budget wordt aangepast aan de prijs-bbp ontwikkeling ramingen van het CPB.

Private sector ontwikkeling

Als gevolg van maatregel H85 Ontwikkelingshulp uit het regeerakkoord en de bnp-aanpassing van het ODA budget wordt het budget private sector ontwikkeling op de begroting van Buitenlandse Handel en Ontwikkelings-samenwerking aangepast.

Seksuele en reproductieve gezondheid en rechten

Als gevolg van maatregel H85 Ontwikkelingshulp uit het regeerakkoord en de bnp-aanpassing van het ODA budget wordt het budget seksuele en reproductieve gezondheid en rechten op de begroting van BH&OS aangepast.

Toerekening schuldkwijtschelding ontwikkelingslanden

De toerekening aan ODA van schuldkwijtschelding aan ontwikkelings-landen valt lager uit dan geraamd. Het ODA-budget op de begroting van BH&OS wordt hiervoor gecorrigeerd.

Veiligheid, goed bestuur en rechtsorde

Als gevolg van maatregel H85 Ontwikkelingshulp uit het regeerakkoord en de bnp-aanpassing van het ODA budget wordt het budget voor veiligheid, goed bestuur en rechtsorde op de begroting van BH&OS neerwaarts bijgesteld.

Versterking maatschappelijk middenveld

Als gevolg van maatregel H85 Ontwikkelingshulp uit het regeerakkoord en de bnp-aanpassing van het ODA budget wordt het budget versterking maatschappelijk middenveld op de begroting van BH&OS neerwaarts bijgesteld.

Voedselzekerheid

Als gevolg van maatregel H85 Ontwikkelingshulp uit het regeerakkoord en de bnp-aanpassing van het ODA budget wordt het budget voor voedselzekerheid op de begroting van BH&OS neerwaarts bijgesteld.

Diversen

Dit is het saldo van diverse mutaties van een relatief beperkte omvang.

Een sterke internationale concurrentiepositie en hervorkaveling ez/buitenl.handel & os

Dit betreft de hervorkaveling tussen de begroting van EZ en de begroting van BH&OS. Deze hervorkaveling vloeit voort uit het regeerakkoord.

Diversen

Dit betreft een desaldering op de begroting van BH&OS.